

Ketkä luovat suomalaisen talouskeskustelun agendan?

Tärkeimpien suomalaisten talousmedioiden lähdekäytäntö

Maisa Korhonen

Opinnäytetyö

Viestinnän koulutusohjelma

2010

<p>Tekijät Maisa Korhonen</p>	<p>Ryhmä tai aloitusvuosi VIESTI07</p>
<p>Opinnäytetyön nimi Ketkä luovat suomalaisen talouskeskustelun agendan? Tärkeimpien suomalaisten talousmedioiden lähdekäytäntö</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 60 + 57</p>
<p>Ohjaaja tai ohjaajat Miisa Jääskeläinen</p>	
<p>Talouden merkitys on kasvanut viime aikoina. On jopa väitetty, että talous on ajanut politiikan ohi. Talousmedioiden määrä ja niiden yleisöt ovat kasvaneet, kun yritykset että yksityiset ihmiset tarvitsevat entistä enemmän erilaista taloustietoa. Puhutaan myös tietopohjaisesta kapitalismista, kun tiedosta on tullut yksi tärkeimmistä tuotantovoima ja kilpailukyvyyn edistäjä.</p> <p>Tässä opinnäytetyössä tutkitaan tärkeimpien suomalaisten talousmedioiden, eli Kauppalehden, Kauppalehden verkkouutisten sekä Helsingin Sanomien taloussivujen lähdekäytäntöä. Tutkimuksen tarkoituksena on saada tietoa siitä, kuka, mikä, ketkä ja mitkä pääsevät ääneen tärkeimmissä talousmedioissa. Joukkoviestinnän tutkimuksen agenda setting -teorian mukaan media vaikuttaa siihen, <i>mistä</i> ihmiset puhuvat ja mistä asioista heillä ylipäätään on mielipiteitä. Tällä tutkimuksella yritetään myös selvittää, kuka ja ketkä asettavat talouskeskustelun agendan tärkeimmissä talousmedioissamme.</p> <p>Talousmedioiden lähteitä on tutkittu kevättalvella ja keväällä 2010 ja jokaista talousmediaa on tarkasteltu kolmen viikon ajan. Tutkimusmenetelmänä oli määrällinen sisällönerittely. Tutkimusmateriaali on kerätty viikon jaksoissa ja lähteet on kirjattu kymmeneen eri pääluokkaan sekä niiden alaluokkiin, joista talouden alaluokkaa on tarkasteltu lähemmin. Tutkimuksessa on vertailtu medioita keskenään ja tuloksia on verrattu myös suomalaisiin uutismedioihin.</p> <p>Tuloksista pääteltiin, että talousmedioilla on omanlaisensa lähdekäytäntö. Tutkituissa medioissa käytetään lähteinä pääosin henkilölähteitä. Lähteitä oli keskimäärin 1.33 juttua kohden. Hyvin yleistä oli lähdemaininnan puuttuminen jutusta kokonaan, mikä tarkoittaa heikon tietopohjan käytäntöä. Tutkituissa medioissa pääsivät ääneen eniten talouden eri lähteet, jotka luovat pääosin talouskeskustelun agendan. Poliittiset valtiolähteet olivat suhteellisen vähän äänessä ja talousmediat antoivat julkisuustilaa lähinnä hallituspuolueille. Kansalaiset eivät päässeet tutkituissa medioissa ääneen lähes ollenkaan. Naisten osuus keskustelun luoja oli myös erittäin pieni, mikä heikentää medioiden uskottavuutta.</p> <p>Lähdekäytäntöä olisi hyvä tämän tutkimuksen tulosten perusteella kehittää niin, että juttujen yhteyteen lisättäisiin aina lähdemaininta ja linkki alkuperäiseen lähteeseen. Talousmedioiden tulisi näin hankkia tietoa auktoriteettia. Lähteiden käyttöä tulisi myös parantaa ja laajentaa sekä määrällisesti että laadullisesti ja toimittajien informaatiokompetenssia kehittää. Innovatiivisempi lähteiden käyttö voisi edistää jopa talouskasvun kehitystä ja innovaatioiden leviämistä.</p>	
<p>Asiasanat talousjournalismi, talouslehdet, tiedonhankinta, tiedonlähteet, taloustieto, mediatutkimus, tietotalous</p>	

Degree programme

<p>Authors Maisa Korhonen</p>	<p>Group or year of entry VIESTI07</p>
<p>The title of thesis Who sets the agenda for Finnish Financial Discussion? The source practices of the most important Finnish financial media</p>	<p>Number of pages and appendices 60+57</p>
<p>Supervisors Miisa Jääskeläinen</p>	
<p>In recent years, the importance of economic matters has grown; it has even been claimed that the economy has bypassed politics in overall importance. The amount of financial media and their audiences have both increased, as companies and private persons need more and more financial information. Knowledge-based capitalism is very often discussed, because knowledge has become one of the most important factors, both in production and competitiveness.</p> <p>This thesis examines the information source practices of the newspaper Kauppalehti, its web news and the financial pages of the newspaper Helsingin Sanomat– the three most important Finnish financial media. The objective of this study is to ascertain who is allowed to speak in our most important financial media. According to Mass Communication Research and the Agenda Setting theory, the media affect what people talk about and what they have opinions on. This study tries to determine both who and what set the agenda for economic discussions in the most important financial media.</p> <p>This study was done during the first five months in 2010 and each of the three media was under study for three weeks. The research method was Content Analysis. The material was collected in one-week periods and the sources were classified into ten main categories, plus their subcategories. The category “economy” was specifically studied. The sources of these three media were compared to each other and to other Finnish news media.</p> <p>According to the results, the financial media have information source practices of their own. The most information sources were mainly individuals, and there were approximately 1.33 sources per article. It was very common practice that the source was not mentioned at all in the article, which means that the basis of knowledge is relatively weak. Mostly financial sources were allowed to speak in the articles, and they largely set the agenda for financial discussion in the financial media. Political governmental sources spoke relatively rarely and the governing parties were given most of the public space. Private citizens were given very little voice in these matters. The amount of women speaking was also very small, which might weaken the credibility of the media.</p> <p>According to the results of this research, source practices should be improved upon. These sources, and a link to the original source, should always be included in the article in order to maintain a higher level of knowledge authority. Information competence should be improved upon and source practices broadened, both quantitatively and qualitatively. An innovative approach to source practices would even help support economic growth and promote innovation.</p> <p>Key words financial journalism, financial newspapers, information seeking, information sources, financial information, knowledge economy, media research</p>	

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Talousmediaan ja juttuihin liittyviä käsitteitä	2
1.2	Tiedon ja tiedon luomisen käsitteistöä.....	3
1.3	Tiedonhankinnan käsitteitä.....	4
1.4	Ammatillinen tiedonhankinta	5
1.5	Markkinatieto.....	7
1.6	Informaatiohäky	7
1.7	Lähteisiin liittyviä käsitteitä.....	7
1.8	Innovaatiojournalismi.....	9
2	Tutkimuksen teoreettinen tausta	10
2.1	Talouden merkitys.....	10
2.2	Tiedosta on tullut valtaa ja menestyjä kilpailee tiedolla	11
2.3	Suomalaisten talousmedioiden kehitys.....	11
2.4	Talousmedioita ei ole tutkittu paljon.....	13
2.5	Toimittaja ja tiedonhankinnan vähäisimmän vaivan periaate	14
2.6	Media valitsee puhujat	14
2.7	Henkilötietolähteet ja niihin liittyvät ongelmat.....	15
2.8	Yritysten markkinointiviestintä ja PR.....	16
2.9	Media asettaa yleisen keskustelun agendan.....	17
3	Tutkimusmenetelmät ja aineisto	19
3.1	Määrällinen sisällönerittely tutkimusmenetelmänä	19
3.2	Määrällisen sisällönerittelyn ongelmia	19
3.3	Aineisto tärkeimmistä talousmedioista.....	20
3.3.1	Aineistomateriaalin rajaus	21
3.3.2	Tietotoimistojen ja freelancereiden jutut	23
3.4	Juttu ja siinä esiintyvä lähde.....	23
3.5	Lähdemainintojen esiintyminen jutuissa	24
3.6	Lähdemainintojen luokittelu ja pääloukat.....	25
4	Tutkimustulokset	28
4.1	Tutkimusaineiston jutuissa 1877 lähdemaintaa	28
4.2	Lähdemainta puuttui kokonaan monista jutuista	29
4.3	Tilanelähde ei useimmiten poistanut lähteen mainitsemisen tarvetta	31
4.4	Lähdemaininnat jakautuivat kolmeen tyyppiin	32

4.5	Lähdetyyppien osuus vaihteli median mukaan.....	33
4.6	Pääluokista talous oli vahvin.....	35
4.7	Kotimaiset valtiolähteet yhtä vahvoja kuin ulkovaltalähteet ja tutkimus ...	36
4.8	Poliittisten valtiolähteiden painotus.....	37
4.9	Kansalaiset, kulttuuriväki ja vietteet loistivat poissaolollaan.....	37
4.10	Miehet päättävät talouskeskustelun agendan.....	38
4.11	Talouselähteistä parhaiten pääsivät ääneen yritykset.....	39
4.12	Rahatalous hyvin äänessä Kauppalehden kahdessa versiossa.....	41
4.13	Elinkeinoelämän järjestöt enemmän äänessä kuin palkansaajat	41
4.14	Talousmedioissa on omanlaisensa lähdekäytäntö.....	42
5	Pohdinta	45
5.1	Tutkituilla medioilla on melko heikon tietopohjan tapa käyttää lähteitä....	45
5.2	Laadukkaaseen juttuun erilaisia lähteitä	46
5.3	Lähdemaininnan puuttuminen heikentää tiedon arvoa	47
5.4	Toisen median käyttö lähteenä on melko epäluotettavaa.....	48
5.5	Talous näyttää polkevan politiikan talousmedioissa.....	49
5.6	Oppositio politiikkaa ei pääse mukaan keskusteluun.....	49
5.7	Kansalaiset eivät pääse ääneen	50
5.8	Miesten sananvalta rapistaa talousmedioiden uskottavuutta.....	50
5.9	Yritysten toimitusjohtajiin tietolähteenä liittyy ongelmia	51
5.10	Rahatalouden puhevalta johtaa kauemmas demokratiasta	52
5.11	Uudentyyppinen lähdekäytäntö voisi edistää myös talouskasvua	53
5.12	Tutkimuksen arviointi.....	55
	Lähteet	57
	Liitteet	61

1 Johdanto

Talouden ja talousasioiden merkitys on kasvanut merkittävästi vuosituhannen vaihteen molemmiin puolin. On jopa väitetty, että talous on ajanut politiikan ohi (Hurmeranta, 2009, 9). Levikintarkastuksen levikkitietoja ja TNS Metrixin internet-sivustojen kävijämääriä selatessa voi huomata, että talousuutisten ja talousmedioiden levikit sekä niiden lukijamäärät ovat samaan aikaan kasvaneet huomattavasti, koska erilaista taloustietoa tarvitaan enemmän. Talouskysymykset näyttävät ylipäättään muuttuneen entistä tärkeämmiksi yhteiskunnallisiksi asioiksi.

Samalla kun talousasiat ovat vallanneet tilaa yhteiskunnassa, on alettu puhua tietopohjaisesta kapitalismista, jossa tiedosta on tullut keskeinen tuotantovoima ja entistä tärkeämpi kilpailukykyyn edistäjä. On alettu nähdä, että kilpailukyky ja talouskasvu riippuvat muualla kehitetyn tiedon hyödyntämismahdollisuuksista ja uuden tiedon tuottamiskyvystä sekä taloudellisesti arvokkaan tiedon hyödyntämiskyvyn kasvamisesta. (Kauppinen, 2008, 47-48.)

Tiedon määrä on kuitenkin lisääntynyt räjähdysmäisesti digitalisoitumisen myötä ja tietoasian-tuntijat ovat puhuneet jopa informaatiokatastrofista. Relevanttia ja laadukasta tietoa on entistä vaikeampi löytää tietotulvan keskellä. Eri mediat ovat osin informaation kasvun ja sosiaalisten medioiden syntymisen johdosta pulassa vahoine toimintamalleineen. Medioiden ahdinkoon on yritetty saada apua muun muassa innovaatiojournalismista, jonka ideana on myös edistää uudenlaisen tiedon välittymistä.

Medioiden, kuten talousmedioidenkin, perustyönä on tuottaa juttuja ja uutisia. Jutut perustuvat aina jonkin tietolähteen tietoihin, ja tietolähteet ovat mediassa yleensä henkilötietolähteitä. Tutkimalla median lähdekäytäntöä, saadaan selville kuka, mikä tai ketkä ja mitkä ovat juttujen lähteet. Näin saadaan selville myös kenen tai minkä ääni mediassa kuuluu ja tätä kautta voidaan myös tarkastella, millaisten tahojen tuottamaa tietoa media toistaa.

Joukkoviestinnän tutkimuksen *agenda setting* -teorian mukaan median on todettu vaikuttavan siihen, *mistä* ihmiset puhuvat. Tutkimalla talousmedioiden tietolähteitä voidaan saada selville, kenen tuottamasta tiedosta ja taloustiedosta yleisesti puhutaan. Toisin sanoen näin saadaan selville, kenen tuottamaa tietoa ja näkemyksiä talousasioista talousmediat tuovat julki ja kenen näkökulmat taloudesta ja talouteen liittyvistä asioista pääsevät esiin näissä medioissa.

Talousmedioita on tutkittu melko vähän (mm. Huovila, 2003, 13 ja Hurmeranta, 2009, 6). Talousmedioiden lähdekäytäntöä ei tiettävästi ole myöskään tutkittu liiemmin. Aiheesta on tehty pro gradu -tutkielmia ilmeisesti vain muutama (mm. Savaspuro, 2002, Pajari, 2003). Talousmedioita ja tässä tapauksessa niiden lähdekäytäntöä on siis aiheellista tutkia.

Tämä opinnäytetyö on tutkielmatyyppinen työ ja siinä tutkitaan tärkeimpien suomalaisten talousmedioiden (ks. Hurmerinta 2009, 45) lähdekäytäntöä. Tutkittavat mediat ovat Kauppalehden verkkouutiset ja paperilehti sekä Helsingin Sanomien taloussivut.

Tutkimusmenetelmänä on käytetty määrällistä sisällönerittelyä. Tutkimusaineisto on kerätty tutkittavista talousmedioiden uutisista kolmen viikon ajalta. Kauppalehden sekä Helsingin Sanomien taloussivujen aineisto on jaettu viikon jaksoihin alkutalvelle ja keväälle 2010. Kauppalehden verkkouutisia on tarkasteltu tutkimuksen aikarajoitteen vuoksi kolmen perättäisen viikon aikana keväällä 2010.

Opinnäytetyön ja tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa siitä kuka, mikä, ketkä ja mitkä pääsevät ääneen tärkeimpien talousmedioiden uutisissa, kenen tuottamaa tietoa medioissa jaetaan ja ketkä pääsevät muodostamaan suomalaisen talouskeskustelun agendan.

Yksipuolinen ja johonkin suuntaan liian painottunut talousmedioiden lähdekäytäntö ei käsitykseni mukaan tue laadukasta ja tasapuolista tiedonvälitystä eikä siitä ole hyötyä talousmedioiden käyttäjille, niin yksityisille kuin yrityksillekään, jotka tarvitsevat taloustietoa sekä markkinatietoa. Se ei tue myöskään innovatiivista yhteiskunnallista taloustiedonmuodostusta eikä kannusta tai auta suomalaista yhteiskuntaa kehittymään kansainvälisessä, taloudellisessa kilpailussa.

Tutkimuksen tavoitteena on löytää talousmedioiden lähdekäytännön epäkohtia, joiden tiedostamisen avulla lähdekäytäntöjä voidaan kehittää ja tehdä niistä monipuolisempia, tasapuolisempia ja innovatiivisempia. Tutkimuksen tuloksista voivat hyötyä talousmediat sekä taloustoimitukset, jotka voivat käyttää tutkimustietoa toimintansa kehittämistyössä. Myös mediakriitikot ja taluskriitikot voivat saada lisätietoa tutkimuksen tuloksista. Tutkimus voi olla apuna myös talousjournalismin opetuksessa sekä pohjana jatkotutkimukselle.

1.1 Talousmediaan ja juttuihin liittyviä käsitteitä

Media-sanalla voidaan viitata tässä tutkimuksessa yleisenä ja kattavana terminä joukkoviestintään tai joukkoviestimiin kollektiivisena ilmiönä. Toisaalta sillä voidaan tarkoittaa yksittäistä

yksikköä tai kanavaa, joka vaihtaa, lähettää tai välittää tietoa. Kolmanneksi sillä voidaan vielä tarkoittaa fyysis-teknistä ympäristöä tai vastaavia menetelmiä, jotka muuntavat sanomia ja lähettävät niitä yleisöille tiettyä kanavaa käyttäen. (Kuutti, 2006, 129).

Tässä opinnäytteessä viitataan mediaan lähinnä tiedon vaihtamista ja lähettämistä harjoittavana yksittäisenä yksikkönä, kuten Kauppalehteä yksittäisenä mediana. Työssä viitataan kuitenkin myös talousmedioihin tietyinä rajattuna, talousjuttuja ja -uutisia välittävänä medioiden ryhmänä.

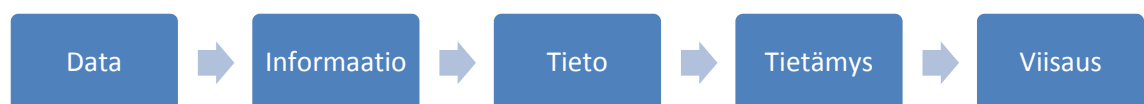
Talousmedialla tarkoitetaan tässä tutkimuksessa talousjuttuja ja -uutisia välittäviin medioihin. Tällaisia medioita voivat olla sanomalehtien taloussivut, taloussanoma- ja aikakauslehdet, talouteen keskittyvät verkkolehdet ja television talousuutiset ja -ohjelmat.

Juttu on yleisnimitys kaikille journalistisille tuotoksille ja esityksille ja se voi olla lehtijuttu tai esimerkiksi tv-ohjelman juttu. Jutun esitysmuoto voi olla kuvaus, referointi ja lainaus. (Kuutti, 2009, 85).

Jutut voidaan jakaa fakta- ja mielipidejuttuihin sekä niiden ajankohtaisuuden perusteella uutisiin ja feature-juttuihin. Journalistiset jutut voivat olla talousjournalismissa juttutyypiltään uutisia, taustajuttuja, feature-juttuja, haastatteluja, reportaaseja, kainalojuttuja, kolumneja ja pääkirjoituksia. (Majapuro, 2006, 30, 31.)

1.2 Tiedon ja tiedon luomisen käsitteistöä

Tietoon, sen syntymiseen ja tiedonhankintaan liittyviä käsitteitä eritellään informaatiotutkimuksessa ja tiedonhankintatutkimuksessa arvoketjuna (Haasio & Savolainen, 2004, 14).

Kuvio 1. Tiedonhankinnan arvoketju.

Data on merkkejä ja symboleja, jotka voidaan tulkita ja ymmärtää informaatioksi. Tieto taas on Platonin perinteisen määritelmän mukaan hyvin perusteltu tosi uskomus. Tietoa (*knowledge*)

syntyy, kun informaatio muuttaa tulkitsijan käsityksiä jostain asiasta eli kun hänen kognitiivinen rakenteensa muuttuu. Tieto voi olla

- singulaarista tietoa eli yksittäisiä asioita
- yleistä tietoa
- tilastollista tietoa
- selityksiä
- modaalista tietoa, joka kertoo esimerkiksi vallitsevista mahdollisuuksista ja välttämättömyyksistä
- arvioivaa tietoa ja
- välineellistä tietoa (Haasio & Savolainen, 2004, 14).

Erilaisissa organisaatioissa, kuten yrityksissä, julkisorganisaatioissa ja kansalaisjärjestöissä syntyy ja niissä muodostetaan ja luodaan tietoisesti (uutta) tietoa. Työelämän muutokset ovat korostaneet elämänlaajuisen oppimisen merkitystä myös organisaatioissa. Tästä kertoo muun muassa se, että organisaation oppiminen, sen yksilöiden oppiminen ja organisaation yhteisten tavoitteiden yhteen liittäminen, on ollut keskeinen teema organisaatiokirjallisuudessa 1990-luvun alusta lähtien. (Huotari, Hurme & Valkonen, 2005, 3, 27.)

Uutta tietoa voidaan luoda ja luodaan organisaatioissa viestinnän avulla yksilötasolta aina organisaatiotasolle. Uusi tieto luodaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ja viestintä, vuorovaikutus ja informaatio ovat uuden tiedon luomisen perusta: tieto syntyy vuorovaikutuksessa. (Huotari, Hurme & Valkonen, 2005, 2005, 10, 31, 41,125.)

Informaation määrä on nykyisin valtava, ja se kasvaa nopeasti ja hallitsemattomasti. Tiedon, osaamisen ja muiden aineettomien tuotantotekijöiden merkitys on kasvanut talouselämässä verrattuna aineellisiin tuotantotekijöihin. (Huotari, Hurme & Valkonen, 2005, 2005, 10 - 11.)

1.3 Tiedonhankinnan käsitteitä

Tiedonhankinta (*Information seeking*) voidaan ymmärtää toimintana, jossa yksilöt pyrkivät tietoisesti muuttamaan omaa kognitiivista tilaansa. Tiedonhankinta on näin ollen tarkoituksellista toimintaa eli tiedon etsintää ulkopuolisista lähteistä. Tiedonhankintaa voidaan tarkastella myös informaation passiivisena vastaanottona, jolloin yksilö tunnistaa haluamansa informaation tarjolla olevasta informaatiosta. Tiedonhankinnan tulos on tiedonsaanti: tiedon tarvitsija löytää hakemansa tiedon. (Haasio & Savolainen, 2004, 28.)

Tiedonhaku (*Information retrieval*) tarkoittaa dokumenttien ja niihin sisältyvän informaation hakua jostakin tiedonhakujärjestelmästä. Tiedonhaku kohdistuu tyypillisesti esimerkiksi tietokantaan, johon syötetty tieto haetaan tarvitsijan ulottuville (Haasio & Savolainen, 2004, 12).

Informaatiokäytännöt (*Information practises*) tarkoittaa kokonaisvaltaista tiedonhankinnan tutkimista, jossa tiedonhankinnasta pyritään saamaan kattava kuva ja jossa kiinnitetään huomiota myös spontaaniin ja sattumanvaraiseen tiedonhankintaan. Tiedonhankintaa ja -hakua voidaan tarkastella näin myös informaatiokäyttäytymisen (*Information behavior*) näkökulmasta. Se korostaa tiedonhankintaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti määräytyneiden asioiden ”tekemisenä”, kuten tapoina hyödyntää eri lähteitä. (Haasio & Savolainen, 2004, 33, 36.)

Tiedonhankintaprosessissa jokin ongelma synnyttää tiedontarpeen, joka taas laukaisee tiedonetsinnän alkuun. Informaatiota paikannetaan ja sitä valikoidaan ja valitaan. Tämä johtaa käsitysten muuttumiseen ja tiedontarve voi tyydyttyä. Uutta tietoa voidaan hyödyntää ja käyttää hyväksi, jolloin ongelma voi ratketa ja seurauksena voi olla hyötyä, mutta myös haittoja. (Haasio & Savolainen, 2004, 44.)

1.4 Ammatillinen tiedonhankinta

Ammatillisessa tiedonhankinnassa, jota journalistinen tiedonhankintakin on, voidaan katsoa eri mallien mukaan olevan erilaisia elementtejä. Tiedonhankinnan *peruskomponentteina* voidaan pitää ketjutusta (tiedonlähteiden tunnistaminen seuraamalla lähteiden ja vutteen ketjua), selailua, erottelemista (relevanssin punnitseminen), seurantaa, tiedon uuttamista (sisällön erittely), todentamista (toimivuuden testaaminen) ja päättämistä. (Haasio & Savolainen, 2004, 77-80, 83-88.)

Ammatillista tiedonhankintaa voi tarkastella myös *ammattillisen tiedonhankinnan prosessina*, johon kuuluvat aloittaminen, aiheenvalinta, tunnustelu, muotoilu, informaation kerääminen ja tulosten esittäminen. Prosessimallissa kaikkiin erivaiheisiin liittyy myös erilaisia tunteuksia, ajatuksia ja toimintoja. (Haasio & Savolainen, 2004, 77-80, 83-88.)

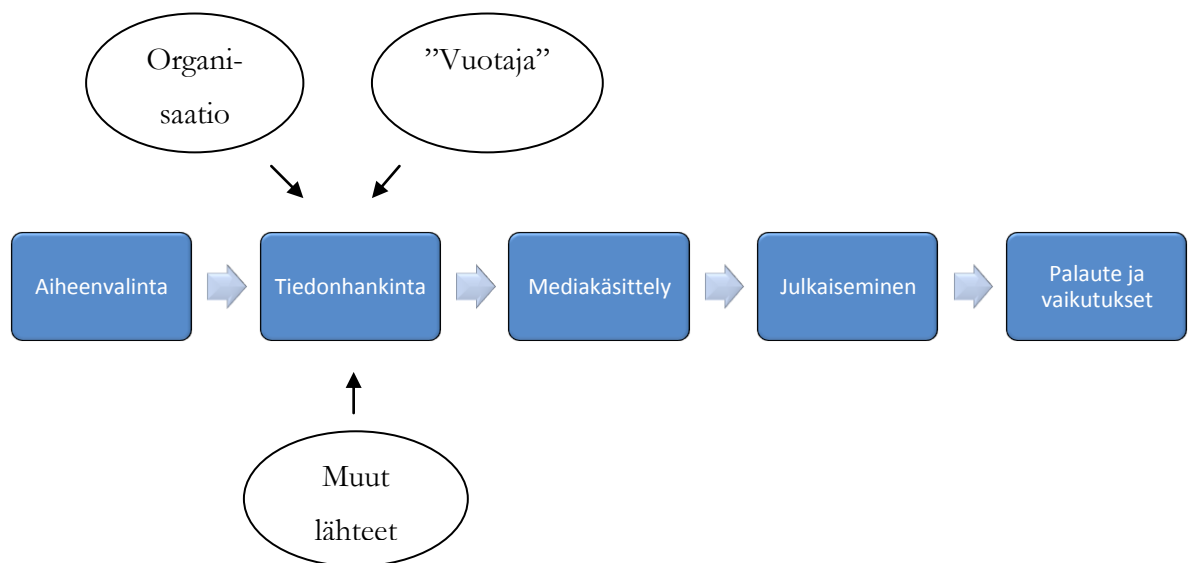
Yleismallissa työroolit määräävät tehtäviä, jotka taas määrittelevät tiedontarpeen luonnetta. Tiedontarpeen luonteisiin liittyvät ja tiedonhankinnan tuloksiin vaikuttavat olennaisesti tiedonlähteet sekä tietoisuus tiedonlähteistä ja niiden olemassaolosta. (Haasio & Savolainen, 2004, 77-80, 83-88.)

Journalistinen tiedonhankinta jakautuu Heikki Kuutin kirjoittaman Jyväskylän yliopiston tutkivaa journalistiikkaa koskevan verkko-oppimateriaalin mukaan

- lähteiden löytämiseen
- vaihtoehtoisten lähteiden löytämiseen
- parhaiden lähteiden löytämiseen ja taivutteluun
- siteerattavien (ei-anonyymien) lähteiden käyttöön
- lähteiden riittävyteen (jutun monipuolisuus)
- lähdekritiikkiin (journalisti manipuloinnin kohteena)
- tietojen todenmukaisuuden varmistamiseen
- lähteiden käytön laillisuuteen ja eettisyyteen.

Huovila (2005, 79 - 100) pitää haastattelua toimittajan keskeisimpänä tiedonhankintatapana, koska haastattelemalla voi saada ajankohtaista tietoa nopeasti suoraan asiantuntijoilta. Huovilan mukaan toimittajan tiedonhankintaan kuuluvat myös tiedotustilaisuudet, internet sekä tieto- ja kuvatoimistot. Huovilan mukaan on myös erilaisia poikkeuksellisia tiedonhankintatapoja, kuten toimittajan esiintyminen muuna kuin toimittajana.

Journalistinen prosessi on jutun tekemisen koko elinkaari. Prosessi voi alkaa esimerkiksi vin- kistä, vuodosta tai median omasta ideasta ja etenee tiedonhankinnan kautta median käsittelyyn, julkaisemiseen ja aina palautteeseen ja vaikutuksiin asti (Kuutti, 2008, 48).

Kuvio 2. Journalistinen prosessi ja tiedonhankintaan vaikuttavia lähteitä (Kuutti, 2008, 48).

1.5 Markkinatieto

Markkinatiedolla tarkoitetaan markkinadatasta ja markkinainformaatiosta muodostuvaa tietoa, jota yritykset ja yksityiset ihmiset tarvitsevat liiketoiminnassa, erityisesti yrityksen suunnitteluun ja päätöksentekoon. Markkinatieto voi olla yleistietoa liiketoimintaympäristöstä tai toimialakohtaista, yksityiskohtaista ja markkina-aluekohtaista tietoa. Se voidaan jakaa myös primääriin eli uutena hankittavaan (tutkimus)tietoon ja sekundääriseen eli valmiina dokumentteina olevaan tietoon. Markkinatiedon lähteitä voivat olla esimerkiksi yrityksen omat tietoverkostot, julkiset tietolähteet kuten tutkimuslaitokset ja kaupalliset lähteet kuten talousmediat. (Vaarnas, Virtanen & Hirvensalo, 2005, 15 - 18, 26, 52 - 74.)

1.6 Informaatioähky

Informaatioähky tai infoähky tarkoittaa sitä, että tiedon tarjonnan valtava määrä ylittää ihmisen kapasiteetin (Tuominen, 2008, 12). Se on ahdistumista ja turhautumista siitä, että hallitsemattomasta ja lisääntyvästä tietotulvasta on entistä vaikeampaa löytää olennaisia viestejä ja ymmärtää niitä (Kuutti, 2006, 61). Infoähkyn ohessa puhutaan myös *informaatiokatastrofista*, joka voi muodostua siitä, että informaation määrä kasvaa hallitsemattomaksi ja aiheuttaa infoähkyä, joka taas voi johtaa muun muassa aikapulaan, viestinnän pinnallistumiseen ja tiedonhakijan katteettomaan itseluottamukseen (Tuominen, 2008, 12).

Tiedon määrän lisääntyminen on johtanut myös hallitsemattomaan tietotulvaan, jolloin itse tiedon jalostaminen ja hyödyntäminen jää puutteelliseksi. Yrityksille tämä tarkoittaa esimerkiksi erikoisosaamisen tarvetta tiedonhankintaan ja analysointiin. (Vaarnas, Virtanen & Hirvensalo, 2005, 7)

1.7 Lähteisiin liittyviä käsitteitä

Tiedonlähteellä (*Information source*) voidaan ymmärtää jotain materiaalista kantajaa, jossa tietty informaatio on tarjolla. Tiedonlähteitä voidaan luokitella monilla eri kriteereillä. Tiedonlähde voi olla esimerkiksi formaali eli dokumentoitu lähde tai informaali eli dokumentoimaton lähde. (Haasio & Savolainen, 2004, 20.)

Tiedonlähteitä voi ryhmitellä myös tallennemuodon mukaan, jolloin lähteitä voidaan jakaa

- painettuihin lähteisiin (esimerkiksi kirjat, lehdet)
- audiovisuaalisiin lähteisiin (esimerkiksi DVD-levyt)

- elektronisiin lähteisiin (esimerkiksi elektroniset kirjat) ja
- vapaamuotoisiin lähteisiin (esimerkiksi suullinen tieto) (Kirjastot ja tiedonhaku, 2002-2007).

Tiedonlähde voi olla joko *formaali* tai *informaali*. Formaaleja lähteitä ovat tallenteen, esimerkiksi dokumentit, raportit ja asiakirjat sekä kirjat ja aikakausjulkaisut. Informaaleja lähteitä ovat sen sijaan henkilö- ja tilannelähteet, esimerkiksi keskustelu ja tapaaminen tai kirjeet, sähköpostit ja keskustelulistat. (”Tiedonlähteet”, Informaatiotutkimuksen opintomateriaali.)

Journalistiset lähteet ovat Heikki Kuutin mediasanaston mukaan tiedon alkuperä tai keino tämän tiedon hankkimiseksi ja totuudenmukaisuuden varmistamiseksi (Kuutti, 2006, 80).

Journalistisia tietolähteitä tutkinut Uolevi Kiviranta (1989, 56-61) on jakanut journalismin lähde-tyypit dokumentti-, tilanne- ja henkilölähteisiin:

- Dokumenttilähteissä materiaali on periaatteessa muuttumatonta. Dokumenttilähteitä on kirjallisia tai sähköisiä: niitä ovat muun muassa pöytäkirjat, muistiot, esityslistat ja kirjeet. Dokumenttilähteitä ovat myös muut tiedotusvälineet.
- Tilannelähteet ovat havainnoitavia kohteita, jotka ovat ainutkertaisia eivätkä toistu. Tällaisia lähteitä ovat esimerkiksi haastateltavan nonverbaalinen viestintä, julkiset kokoontumiset, kuten poliittisten elinten istunnot sekä urheilukisat ja onnettomuustilanteet, luonnon olot ja kulttuuriympäristön tilanteet.
- Henkilölähteitä, joilta tieto saadaan suullisesti, ovat virallis-, asianosais- asiantuntija- ja kansalaislähteet sekä toimittaja omana lähteenään kuten myös anonyymit lähteet.

Lähdekritiikillä tarkoitetaan tietojen oikeellisuuden ja luotettavuuden arviointia. Arviointia tehdään tietojen ominaisuuksiin, kuten todenmukaisuuteen, oleellisuuteen, sävyyn ja korostuksiin. Myös tietolähteitä arvioidaan. Henkilötietolähteen kohdalla pohditaan tämän halua antaa oikeita tietoja, kuten lähteen suhdetta asiaan, motiivia tiedon kertomiselle ja tiedon julkistamisesta mahdollisesti koituvaa hyötyä ja haittaa.

Dokumenttilähteiden luotettavuuden arvioinnissa arvioidaan dokumentin aitoutta ja sen laatijaa sekä laatimistilannetta. Havainnoinnissa taas on muistettava havainnointikyvyn rajallisuus,

johon vaikuttavat kokemukset, tiedollinen tausta, yhteiskunnallinen asema ja havaintotilanne. (Kuutti, 2006, 122)

Pirjo Markkola (Markkola, 2008, 169-172) jakaa lähdekritiikin sisäiseen ja ulkoiseen. Ulkoinen lähdekritiikki on aineiston identifiointia ja lähteen alkuperän ja tyyppin arviointia. Sisäinen lähdekritiikki tarkoittaa aineiston käyttökelpoisuuden pohtimista. Markkolan mukaan lähteille voi määritellä myös erilaisia lähdearvoja, kuten vahvan tai heikon todistusvoiman lähdearvoa.

Journalistiliiton antamien ohjeiden (Journalistin ohjeet) 12. kohdassa kehoitetaan, että tietolähteisiin täytyy suhtautua kriittisesti. Erityisen tärkeää tämän on kiistanalaisissa asioissa, koska tietolähteellä voi olla hyötymis- tai vahingoittamistarkoitus.

1.8 Innovaatiojournalismi

Innovaatiojournalismilla tarkoitetaan niin sanottuja heikkoja signaaleja, monimutkaisia ja usein hitaita muutoksia ja niihin liittyviä nousevia signaaleja käsittelevää journalismin osa-aluetta. Innovaatiojournalismilla on yhtymäkohtia sekä talous- että tiedejournalismiin. (Kuutti, 2006, 61.)

Innovaatiojournalismin synty liittyy siihen, että globalisoituneessa kansainvälisessä talouskilpailussa menestyminen vaatii tuotantopanosten kasvattamisen sijasta laadullista kehitystä, tietoa ja osaamista sekä luovuutta. Innovaatiojournalismi on journalistinen lähestymistapa, joka korostaa innovaatioiden ja yhteiskunnan tulevaisuustyön merkitystä ja pyrkii kehittämään median toimintatapoja vastaamaan nykyisen tilanteen vaatimuksia. (Kauhanen, Kaivo-oja & Hautamäki, 2007, 7 - 9.)

Innovaatiojournalismia voi kuvata myös eräänlaiseksi tulevaisuusjournalismiksi, jonka alaksi määrittävät kaikki yhteiskunnan kehitys- ja muutosprosessit, niin teknologiset, sosiaaliset kuin kulttuurisetkin. Innovaatiojournalismin ajatusten mukaan uusyritystoiminnan ja aloittavien yritysten tulisi näkyä enemmän talousmedioissa. (Kauhanen, Kaivo-oja & Hautamäki, 2007, 53.)

2 Tutkimuksen teorettinen tausta

Tässä osassa esittelen tutkimuksen lähtökohtia ja teoreettista taustaa. Tarkastelen talouden ja talousjournalismin asemaa sekä talousjournalismin kehittymistä Suomessa. Käsittelen myös toimittajan tiedonhankintaa ja lähteitä sekä erityisesti henkilölähteisiin liittyviä ongelmia. Luvun lopussa selvitän vielä joukkoviestintätutkimuksen *agenda setting* -teoriaa, jota käytän oman tutkimukseni tukena.

2.1 Talouden merkitys

”Taloudella on merkittävä tehtävä ihmisen elämässä” kirjoittaa Tapani Huovila suomalaista talousjournalismia käsittelevässä kirjassaan. Huovila arvelee, että alun perin ihmisen toimeentulon päämääränä on ollut perustarpeiden määrittäminen, mutta kun varallisuutta on karttunut, on mukaan tullut myös muita talouteen liittyviä tarpeita, kuten tarpeellisen taloustiedon tarve laajenevalle talouselämälle. Huovilan mukaan talous on myös yrityselämän sekä teollisuuden lähtökohta. (Huovila, 2003, 7-15.)

Markku Hurmerannan mukaan talouden on myös väitetty ohittaneen politiikan (Hurmeranta, 2009, 6), joka on kuitenkin demokraattisen yhteiskunnan peruspilareita yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Samansuuntaista on myös esittänyt poliittista hallintaa 1990-luvun talouskriisissä tutkinut Anu Kantola. Taloudenhoitoon liittyvät kriisit ovat hänen mukaansa ottaneet vahvan aseman poliittisessa hallinnassa erityisesti 1970-luvulta lähtien ja että taloudenhoito on tärkeä osa modernia poliittista hallintaa. Kantola puhuu myös managerivallasta demokratiassa, joka voi rajoittaa demokratiaa ja sen toimialuetta. (Kantola, 2002, 292, 295.)

Suomalaista talousjournalismia tutkinut Majapuro on myös jokseenkin samaa mieltä: pitkään politiikan maana ollut Suomi on muuttunut talouden ja kulutuksen maaksi. (Majapuro, 2006, 27 - 29.)

Väitteitä talouden ajamisesta politiikan ohi tukee myös suomalaisten uutisaiheiden muutos suunnista kertovat tutkimustulokset. Tampereen yliopiston Tiedotusopin laitoksen Suomalaisen uutismedian vuosiseurantaraportissa 2008 todettiin, että talousuutisten määrä oli noussut eri aihepiireistä suhteellisesti eniten. Eri uutisvälineitä, kuten lehtiä, radioita, televisiota ja verkkolehtiä kattavasti tutkineen raportin mukaan politiikka oli vielä vuonna 2006 uutisaiheista

määrältään suurin, mutta oli vuoteen 2008 mennessä pudonnut johtosijaltaan. Talousuutisten määrä sen sijaan kasvoi ja oli kolmanneksi yleisin aihepiiriksi suomalaisissa uutisissa. (Suikkanen, Saloniemi & Holma, 2008, 8, 18, 19.)

2.2 Tiedosta on tullut valtaa ja menestyjä kilpailee tiedolla

Yhteiskunnan ja kapitalismin tutkijat ovat viime vuosina alkaneet puhua niin sanotusta tietopohjaisesta kapitalismista, jota on kutsuttu myös informaationaaliseksi sekä jälkiteolliseksi kapitalismiksi ja tietotaloudeksi. Tietopohjainen kapitalismi tarkoittaa tutkijoiden mukaan muun muassa sitä, että tiedosta on tullut keskeisin tuotantovoima ja sen rooli on muuttunut entistä tärkeämmäksi kilpailukyvyn edistäjäksi. Kilpailukyvyn sekä talouskasvun katsotaan riippuvan muualla kehitetyn tiedon hyödyntämisestä sekä uuden tiedon tuottamiskyvystä ja taloudellisesti arvokkaan tiedon hyödyntämiskyvyn kasvamisesta. (Kauppinen, 2008, 47, 48.)

Tiedon ja osaamisen hyödyntämisestä on tullut keskeinen osa liiketoimintaa ja erityisesti markkinatieto on yrityksen suunnittelun ja päätöksenteon tärkeimpiä resursseja sekä kilpailukeino (Vaarnas, Virtanen & Hirvenheimo, 2005, 5, 26).

Media sekä erityisesti talousmedia ovat yksi markkinatiedon lähde sekä yksityisille että yrityksille. Kun taloustieto muuttuu globaalien kapitalismin myötä ja innovatiivisuudesta tulee sen keskeisin tuottavuustekijä, myös journalismin tulisi huomata muutos. Medioiden tulisi kysyä, miten he pystyvät seuraamaan uudenlaista prosessia, innovaatiotaloutta (Kauhanen, Kaivo-oja & Hautamäki, 2007, 36).

2.3 Suomalaisen talousmedioiden kehitys

Suomalaisen talousmedian historia alkaa 1800-luvun puolivälin jälkeen, kun suomalaisessa yhteiskunnassa ja talouselämässä elettiin teollistumiseen liittyvää murroskautta. Suomalaisen sanomalehdistön katsotaan saaneen alkunsa kielitaistelusta ja ensimmäiset liike-elämän omat lehdet perustettiin vuonna 1864. (Kuutti, 2003, 14,15)

Suomalaiset talousmediat ovat kokeneet viime vuosisadan aikana monta erilaista kautta, joiden aikana maahan syntyi monia uusia talousmedioita. Kauppalehti syntyi jo vuonna 1898, mutta 1900-luvulla syntyneitä talouslehtiä olivat muun muassa ruotsinkielinen Mercantor (1906), taloutta painottanut Uusi Suomi (1919), ulkomaankauppaan suuntautunut Finnish Export Journal (1921) ja liberaalia talouspolitiikkaa ajanut Talouselämä (1938). Sodan jälkeinen aika oli

talouden kasvukautta ja Suomeen ilmestyi uusi talouslehti joka toinen vuosi. (Kuutti, 2003, 18 - 27, 63.)

1940-luku oli eräänlaista tavallisen journalismin aikaa, jolloin uutisaineistoa olivat asiamiesten ja hallintokoneiston tuottama materiaali. Sotien aika oli lehdistölle vaikeaa aikaa, mutta seuraavalla vuosikymmenellä medioissa elettiin jo ei-sosialistista ja sitoutumattomuuden aikaa. Talousuutiset olivat vielä sekaisin kaikkien muiden uutisten kanssa, mutta talouden noususta kertoi jo se, että vuosikymmenen alussa perustettiin jo ammattikuntaa varten *Taloustoimittajien kerho*. (Majapuro, 2006, 11 - 14.)

1960-lukua voidaan silti pitää varsinaisen talousjournalismin synnyn aikana. Maailmalla oli perustettu erilaisia kansainvälisiä yhteistyöelimiä, kuten Maailmanpankki, Kansainvälinen valuuttarahasto ja eurooppalaisia talouselimiä kuten OECD ja EFTA. Suomi alkoi osallistua kansainväliseen kehitykseen ja purki ulkomaankaupan esteitään. Samaan aikaan myös suomalainen teollisuus sekä palveluelinkeinot uudistuivat ja kasvoivat. Muutokset alkoivat näkyä myös lehdistön aiheiden monipuolistumisena ja vuosikymmenen kuluessa talousjournalismi erkani omaksi journalismin lohkokseen. Kansantalouden ja talouspolitiikan lisäksi jutut alkoivat käsitellä myös yritystaloutta. (Majapuro, 2006, 15 - 16.)

Seuraavan vuosikymmenen aikana suomalaisen talouden integraatiokeskustelut lisäsivät talousjournalismin määrää medioissa ja taloustoimittajien ammattikuntaistuminen kasvoi. Elinkeinoelämän suhde- ja tiedotustoiminta oli alkanut myös kehittyä, ja taloudesta kirjoittamisen lisääntymisen ohessa jutut alkoivat saada osakseen asiallisesti eriytyvämpää ja tietorikkaampaa sisältöä. 1970-luvulla yrityksiltä alettiin myös vaatia avointa tiedotuspolitiikkaa. (Majapuro, 2006, 16 - 19.)

Talousmedioiden huomattava kasvu alkoi kuitenkin 1980-luvulla markkinoiden vapauttamisen ja talouden rajun kasvun myötä. Talousosaston juttujen määrä kaksinkertaistui vuodesta 1974 vuoteen 1988 ja painopiste siirtyi selvästi taloussivuille. Talousjutut alkoivat myös käsitellä enemmän rahaa ja vuosikymmenen lopussa talousmediat seurasivat voimakasta talouden ja pörssien kasvua. (Huovila, 2003, 115 - 121.)

Talouselämään tuli lisäksi uutta julkisuutta, kun uusi laki velvoitti yhtiöitä 1980-luvun alussa tekemään konsernitilinpäätöksiä (Huovila, 2003, 121). Medioissa alettiin myös kirjoittaa ahke-

rasti ”kasinopelistä”, kun arvopaperi- ja koko rahoitusmarkkinoiden kehitys mahdollisti omistuksen uudelleenjärjestelyjä.

Samoihin aikoihin talouskirjoittelu alkoi olla asiantuntevampaa ja kriittisempää, mutta varsinaisen kriittisen talousjournalismin synty alkoi vasta 1990-luvulla. Kriittisyyden ohien alkoi kuitenkin tulla median viihteellistyminen ja henkilöityminen, jotka aiheuttivat paineita erityisesti kriittiselle journalismille. (Majapuro, 2006, 19 - 25.)

Suomalaisen talousjournalismin 2000-lukua vahvisti journalismin eriytyminen ja talousuutisten tuotannon keskittyminen (Huovila, 2003, 176 - 183). Talousmediat alkoivat jo 1990-luvun aikana hyödyntää myös internetin mahdollisuuksia perustamalla verkkolehtiä ja 2000-luvulla pörssikursseja tarjottiin jo reaaliajassa. Myös uutisten tahti alkoi siirtyä lähes reaaliaikaan ja käyttöön otettiin myös mobiilipalveluja sekä online-uutiset.

Suomalaisen talousjournalismin tulevaisuuteen vaikuttanee ainakin se, selviävätkö kansalliset mediat kiristyvässä kansainvälisessä journalistisessa kilpailussa vai siirtyvätkö kuluttajat ulkomaisten uutismedioiden pariin. Turo Uskalin haastattelemat talousmedioiden päätoimittajat uskoivat, että talousinformaation tarve kasvaa Suomessa, joten talousjournalismilla voisi olla vielä laajenemisen varaa. (Uskali, 2005, 49 - 50.)

2.4 Talousmedioita ei ole tutkittu paljon

Samaan aikaan, kun talousasioiden merkitys on kasvanut suomalaisessa yhteiskunnassa ja kun talousjuttujen sekä talousmedioiden määrä on noussut, talousmedia ei ole liiemmin kiinnostanut tutkimusten tekijöitä. Talousjournalismin asiantuntijat ovat olleet asiasta hyvin samaa mieltä:

”Talouden merkityksen kasvusta huolimatta talousjournalismia on tutkittu varsin vähän.” Markku Hurmerinta (Hurmerinta, 2009, 6).

”... ekonomijournalistiken är tillsvidare illa utforskad och det krävs en allmän kartläggning och analys som grund för fortsatt explorativ verksamhet på detta område.” Tom Moring (Lindén, 2003, 5).

”Suomalaisen talousjournalismin tutkimus on vasta alkutekijöissään.” Turo Uskali (Uskali, 2005, 35).

Myös talousmedioiden lähdekäytäntöä on tutkittu vähän. Varsinaista kirjallisuutta asiasta ei tätä tutkimusta varten löytynyt. Aiheesta ei löytynyt pro gradu -tutkielmia eikä väitöskirjoja viestintää ja journalismia opettavien yliopistojen tietokannoista. Journalismin oppikirjoissa on mielestäni myös tiedonhankintaan sekä lähteisiin yleisesti kiinnitetty vain melko vähän huomiota.

2.5 Toimittaja ja tiedonhankinnan vähäisimmän vaivan periaate

Toimittajat ovat olleet melko suosittu ryhmä ammatillisen tiedonhankinnan tutkimuksessa. Toimittajien on todettu arvostavan tiedon nopeaa ja vaivatonta tavoitettavuutta. Suosituimmille lähteille tyypillistä oli se, että ne olivat melko helposti toimittajien tavoitettavissa. Toimittajien todettiin arvostavan lähteitä, joita käytettiin usein. Tämä viittaisi siihen, että yleensä niin sanottu vähimmän vaivan periaate määrittää paljolti toimittajan tiedonhankintaa. (Haasio, Savolainen, 2004, 96 - 97.)

Toimittajien tietolähteitä tutkinut Kiviranta on myös tullut siihen tulokseen, että journalistisessa työprosessissa jutut syntyvät usein vähäisimmän vaivan lain mukaan, kun kustannustoimintaa rajoittavat kaupalliset reunaehdot ja koska se on alistettu taloudelliselle tuottavuudelle (Kiviranta, 1990, 49).

Henkilölähde ja haastattelu ovat suppeita ja yksipuolisia tiedonhankintakeinoja. Juttu antaa sen käsittelemästä aiheesta sitä monipuolisemman kuvan, mitä enemmän ja mitä syvällisemmin tiedonhankinnassa käytetään eri lähteitä. Samoin myös lähteiden kasvattaminen laajentaa ja monipuolistaa näkökulmaa. (Kuutti, 2008, 72.)

2.6 Media valitsee puhujat

Journalistinen prosessi alkaa aiheenvalinnalla ja sen rajaamisella. Juttu voi saada alkunsa esimerkiksi organisaatioiden itsensä tarjoamista aiheista, organisaatioiden ja ympäristön tapahtumien seuraamisesta, median saamista yhteydenotoista, vuodoista tai mediassa syntyneistä omista ideoista. Aiheen valinnan ja rajauksen jälkeen toimituksessa päätetään tarvittavista tiedoista ja käytettävistä lähteistä. (Kuutti, 2008, 47 - 48.)

Haastattelu on toimittajan keskeisin tiedonhankintatapa (Huovila, 2005, 79). Tämän vuoksi eri lähdetyypeistä, dokumentti-, tilanne- ja henkilölähteistä, juuri henkilölähde on hallitsevin.

Haastattelussa toimittaja kerää henkilötietolähteeltään aineistoa juttuaan varten. Itse jutussa, lopputuotteessa, haastattelu ei useinkaan näy (Juholin, Kuutti, 2003, 126 -127).

Haastateltavan valinnassa täytyy ensin päättää, ketä henkilöä tai mitä yhteisöä tai organisaatiota haastatellaan (Huovila, 2005, 80). Haastateltavasta tulee jutun tietolähde: tietolähteen eli haastateltavan valinnassa etsitään usein tärkein henkilö, joka tietää käsiteltävästä asiasta. Toimittajan työ on yhteiskunnallista toimintaa ja toimittaja käyttää valtaa valitessaan juttuaiheita (Huovila, 2005, 167). Samoin hän käyttää valtaa valitessaan haastateltavan. Haastattelujournalismin mukaisesti toimittaja ainoastaan toistaa, mitä haastateltava kertoo (Huovila, 2005, 82).

Marketta Majapuron mukaan ”haastateltavan valinta ei saa olla satunnainen eikä perustelematon” (Majapuro, 2006, 59). Hänen mukaansa tilanne ratkaisee, ketä tai keitä haastatellaan. Valintakriteereitä voivat olla tavoitettavuus, asema yrityksessä tai organisaatiossa, poliittinen kanta ja valtuus antaa lausuntoja.

2.7 Henkilötietolähteet ja niihin liittyvät ongelmat

Henkilölähteet ovat usein ainoa lähde tiedoille ja niiden käyttäminen voi olla helpompaa kuin dokumenttilähteiden löytäminen ja tietojen tulkitseminen. Henkilölähteen käyttämiseen liittyy kuitenkin ongelmia, kuten haastateltavan muistitiedon rajallisuus ja virheelliset tulkinnat: toimittajan ja haastateltavan kohtaaminen on tilanteena vieläpä psykologisesti sähköinen (Juholin, Kuutti, 2003, 127).

Kuutin (2008, 73) mukaan eri lähdetyypeillä on erilaisia etuja ja haittoja:

Tiedon laji	Edut	Haitat
dokumentti	virallisuus, säilyvyys, tietojen ei-journalistinen käyttötarkoitus	puutteellisuus, tarkoitushakuisuus, muodollisuus, sisällön rajaukset
henkilölähde	usein ainoa lähde tiedoille, dokumenttien löytäminen, tietojen tulkitseminen	muistitiedon rajallisuus, virheelliset tulkinnat, motivaatio kertomiselle tai salaamiselle
havainnointi	omakohtaisuus, yksityiskohtaiset ja mehukkaat kuvaukset	ennakko-odotusten ohjaileva vaikutus, virheelliset tulkinnat ja yleistyksyt, keskittyminen epäolennaisuuksiin

Taulukko 1. Lähdetyyppien edut ja haitat Kuutin (2008) mukaan.

Vaikea ongelma on myös haastateltavan motivaatio jonkin asian kertomiseen tai salaamiseen. Turo Uskalin mukaan esimerkiksi yritykset vaikenevat, välittävät disinformaatiota ja jopa valehtelevat. Vaikeuksia pörssiyritysten kanssa tuottaa myös se, että toimittajan yksi tarkistussoitto voi laukaista yrityksissä pörssiyrityksiä lain mukaan koskevan tiedotusvelvollisuuden. (Uskali, 2005, 52.)

2.8 Yritysten markkinointiviestintä ja PR

Yritysten henkilökunnan ja erityisesti johtajien käyttämiseen tietolähteenä liittyy ongelmia.

Yritysten eräs kilpailukeino on markkinointi. Yritysten kokonaisvaltaisen markkinoinnin tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa markkinointiohjelmiä ja -toimenpiteitä. Markkinoinnin kilpailukeinojen yhdistelmässä ("markkinointimix"), joka on perinteinen McCarthyn kehittämä 4 P -malli, kilpailukeinoja ovat tuote, hinta, viestintä, saavutettavuus. Mukailtuun malliin kuuluu vielä visuaalinen yrityskuva (Kotler & Keller, 2006, 19 teoksessa Vahvaselkä, 2009, 180). Viestintään eli promootioon kuuluvat myynninedistämisen ja myyntivoiman ohella mainonta ja suhdemarkkinointi (PR). Visuaalisen yrityskuvan sisältöä ovat brandin lisäksi ulkoinen ja sisäinen käyttäytyminen. (Vahvaselkä, 2009, 180.)

Yritysten kokonaisvaltaiseen markkinointiin liittyy siis olennaisesti myös tiedotustoiminnan suunnittelu ja toteutus. PR eli suhde- ja tiedotustoiminta on ylimmän johdon vastuulla olevaa koko henkilöstön avulla toteutettavaa toimintaa, jonka halutaan aikaansaada yhteyttä yrityksen ja sen eri sidosryhmien välillä. PR:n tavoitteena on luoda tunnettavuutta, poistaa kielteisiä asioita ja lisätä myötämielisyyttä yritystä kohtaan. (Vahvaselkä, 2009, 215, 242).

Yritysten tavoitteena on siis pitää julkisuudessa markkinoinnin keinoin myönteistä kuvaa itsestään suhdetoiminnalla (myös mediaan), välttää myös haastattelussa kielteisen kuvan syntymistä ja hallita ulkoista käyttäytymistä.

Kun yrityksillä on myönteistä kerrottavaa, ne pyrkivät vyöryttämään omaa viestiään julkisuuteen (Forssel, Laurila, 2007, 139). Yrityksen edustaja voidaan kouluttaa mediasuhdevalmennuksessa myös erilaisia kiperiä "kuulustelutilanteita" varten. Haastateltava, joka voi olla siis PR- ja mediakoulutusta saanut henkilö, voi käyttää haastattelussa erilaisia vastaustekniikoita. Tällaisia vastaustekniikoita ovat muun muassa *ABC-, liputus- ja kysymysten väistämisen tekniikat* (Kuutti, 2008, 40 - 41).

Vastaustekniikoilla pääsee pinteestä ja haastattelu voi olla siis yrityksen ja sen edustajan kannalta mahdollisuus tuoda omia viestejä julkisuuteen (Forssell, Laurila, 2007, 139, 141). Journalismin ja erityisesti sen kriittisyyden kannalta tämä voi olla hyvinkin ongelmallista, koska haastattelun lopputulos voi olla se, että mediassa ilmestyvä juttu voi lopulta olla pelkkä yrityksen markkinointiviesti.

Haastattelun avulla ei aina saada ylipäätään erityisen luotettavaa tietoa. Haastattelussa saatavat tiedot voivat olla joko faktoja, tulkintoja, mielipiteitä tai kokemuksia (Juholin, Kuutti, 2003, 126).

2.9 Media asettaa yleisen keskustelun agendan

MCR eli Mass Communication Research syntyi 1930-luvulla ja oli tuolloin ymmärrettävissä osaksi perustavanlaatuista suunnanmuutosta joukkoviestintäajattelussa. Eri aloilla, kuten sosiologiassa ja psykologiassa, alettiin kiinnittää huomiota ihmisten käyttäytymiseen ja tämän myötä alkoi kehittyä niin sanottuja käyttäytymistieteitä (behavioral sciences). MRC-perinne kiinnitti huomiota erityisesti joukkoviestinnän mahdollisiin vaikutuksiin. (Pietilä, 2005, 156 - 157.)

1970-luvun tietämällä vaikutustutkimuksesta kiinni pitäneet tutkijat alkoivat korostaa juuri merkittävää vaikutusvoimaa kahden eri teoreettisen idean pohjalta. Toinen niistä johti niin sanottuun päiväjärjestystutkimukseen (Agenda setting research). (Ibid, 191)

Agenda setting -teorian mukaan media ei niinkään määrää, *millä tavalla* ihmiset ajattelevat joistakin asioista, mutta se vaikuttaa siihen, *mistä asioista* ylipäätään ajatellaan jotain (Nieminen, Pantti, 2004, 164). Agendatutkimus pyrkii selittämään sitä, miten ja miksi sosiaalisia muutoksia tapahtuu nykyaikaisessa mediayhteiskunnassa (Panula, 1997, 103).

Teorian mukaan media edistää siis joidenkin asioiden nousemista puheenaiheiksi ja ihmisten tietoisuuteen, ja samalla pitää toiset sieltä poissa. Media valitsee suuresta määrästä erilaisia aiheita joitain tärkeinä pitämiään, ja eri asioille annetaan eri määrä tilaa ja aikaa. Näin media määrittelee jotkin asiat tärkeämmiksi eli muodostaa uutisagendan. Ihmiset puolestaan sisäistävät median tärkeysjärjestyksen omaksi tärkeysjärjestykseksi. Uutisista tulee jokapäiväisen keskustelun aihe ja näin medialla on vaikutusvaltaa yhteiskunnassa. (Laughley, 2009, 41 - 43.)

Agendavaikutuksella on siis tarkoitettu joukkoviestinnän kykyä vaikuttaa yleisönsä eri asioita koskevaan tietoisuuden tasoon. Samoin kun viestimien päiväjärjestys eli mediatodellisuus koetaan todelliseksi todellisuudeksi, se vaikuttaa yleisöön niin kuin todellisuus itse, vaikka se ei olisikaan alkuperäistä todellisuutta. (Panula, 1997, 109.)

Kun tarkastellaan mediassa esitettyjen juttujen muodostamaa agendaa, voidaan samalla tarkastella sitä, kuka tai mikä on päässyt ääneen jutussa ja kuka tai mikä näin ollen pääsee muodostamaan agendan. Samalla tavalla, kun media määrittelee uutisagendan tärkeimmiksi kokemistaan asioista, se valitsee myös tietolähteet ja haastateltavat, eli määrittelee sen, kuka pääsee muodostamaan yleisen keskustelun agendan.

3 Tutkimusmenetelmät ja aineisto

Tässä osassa esittelen opinnäytetyössä käyttämäni tutkimusmenetelmän. Tämän tutkimuksen menetelmänä on käytetty määrällistä sisällönanalyysia, josta käytetään myös nimitystä määrällinen sisällönerittely. Tutkimusta varten aineistoa kerättiin kolmesta eri talousmediasta, jotka esittelen kohdassa 3.3. Kerron myös, miten aineistomateriaalia on rajattu, ja millä tavalla sitä on käsitelty. Valaisen lisäksi, miten tutkimus on tehty käytännössä ja miten aineisto on kerätty.

3.1 Määrällinen sisällönerittely tutkimusmenetelmänä

Sisällönanalyysi tai sisällönerittely on tutkimusmenetelmä, jossa tutkija tutkii tiettyjä elementtejä tekstistä tai tekstiryhmästä. Sisällön erittelyn avulla voidaan mitata jotain tiettyä asiaa josain tietyissä viestinnän muodossa, esimerkiksi väkivallan esiintyvyyttä tai tummaihoisten prosentuaalista osuutta sarjakuvissa tai uutisissa. Sisällönerittely voi antaa kuvan muun muassa siitä, missä määrin ja missä äänensävyssä tutkimuksen kohteena olevista asioista puhutaan. Määrällisen sisällönerittelyn avulla voidaan myös vertailla eri medioita tai aikakausia. (Berger, 1998, 116 - 119, 194.)

Sisällönerittely on yksi käytetyimpiä median tutkimusmenetelmiä, koska sillä voidaan mitata ihmisen käyttäytymistä (verbaalinen käyttäytyminen) ja verrattuna esimerkiksi kyselyihin, jotka mittaavat sitä, mitä ihmiset **sanovat**, sisällönerittely mittaa sitä, mitä ihmiset ovat **todellisuudessa tehneet**. Kun luemme tavallisia lehti uutisia, erittelemme koko ajan sen sisältöä ja tulkitsemme sitä sisällön pohjalta. Määrällinen sisällön erittely poikkeaa kuitenkin tutkimusmenetelmänä jokapäiväisestä arkilukemisestamme ennen muuta systemaattisuutensa ja siihen liittyvän mittaamisen ja tilastollisen käsittelyn perusteella. (Berger, 2000, 173.)

Määrällinen analyysi sopii siis kattavan mediaseurannan menetelmäksi ja tutkimiseen: tutkittavaa materiaalia on helppo hankkia ja otoksia voi ottaa sekä uudesta että vanhasta materiaalista, dataa voidaan laskea melko yksiselitteisesti ja sen avulla voi myös vertailla esimerkiksi eri medioiden sisältöä tai eri ajoilta otettujen otosten sisältöä. (Berger, 1998, 117.)

3.2 Määrällisen sisällönerittelyn ongelmia

Tällä määrällisellä menetelmällä ei saada välttämättä yhtä syvällistä tietoa, kuin voisi saada kvalitatiivisella tutkimuksella, jolla voitaisiin tarkastella laadullista ja syvemmälle menevää tietoa.

Määrälliseen analyysiin voi ongelmia aiheuttaa myös se, että otoksen edustavuutta on vaikea arvioida. (Berger, 1998, 117; Berger, 2000, 182.)

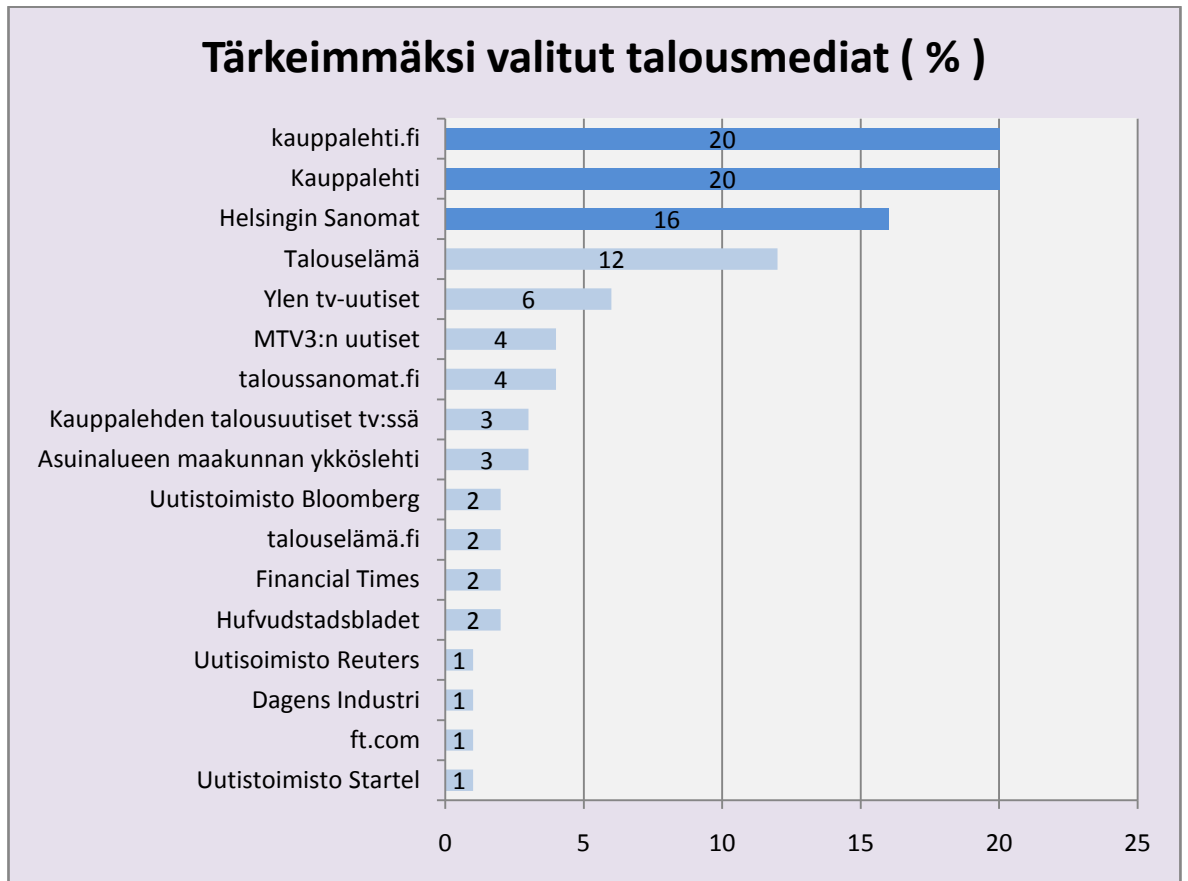
Sisällönerittelyssä ongelmia voi liittyä myös tutkimusmateriaalin koodaukseen. Ennen koodaamista täytyy sisällönerittelyssä tehdä taulukko ja tehdä luokittelu valittujen määreiden luokitteluun. Luokittelu voi johtaa huonoon reliabiliteettiin, jos se ei ole johdonmukainen. (Berger, 2000, 182 - 183.)

Tätä tutkimusta varten menetelmä voi kuitenkin olla perusteltu, koska vastaavanlaista tutkimusta ei ole tietävästi tehty ja koska talousmedioista ei ole erityisen paljon perustutkimusta. Taulukoinnin reliabiliteettia pyrin pitämään tasokkaana luottamalla mukailtuun taulukkoon aikaisemmasta tutkimuksesta, jonka esittelen tuonnempana.

3.3 Aineisto tärkeimmistä talousmedioista

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan tärkeimpien suomalaisten talousmedioiden lähdekäytäntöä. Tärkeimmiksi talousmedioiksi valikoituivat **kauppalehti.fi**, **Kauppalehti** sekä **Helsingin Sanomat**.

Kyseiset mediat valikoituivat tärkeimmiksi suomalaisiksi talousmedioiksi Markku Hurmerannan väitöstudiumissa, jossa haluttiin tutkia sitä, mitä mieltä talousmedian perinteinen käyttäjäkunta on talousjournalismin tasosta, kuinka nämä käyttävät talousinformaatiota työssään ja kuinka he ennakoivat käyttävänsä sitä jatkossa. Hurmerannan tutkimusta varten lähetettiin kysely 2100 taloustietoa työssään tarvitsevalle ammattilaiselle, joista suurin osa oli Suomen Ekonomiliiton jäseniä. (Hurmeranta, 2009, 9.)

Kuvio 3. Hurmerannan (2009, 45) tutkimuksessa vastaajat nimesivät tärkeysjärjestyksessä viisi tärkeintä talousmediaa.

Hurmeranta piti ekonomiliiton jäseniä tutkimuksen kannalta hyvänä kohderyhmänä, koska liiton jäsenet edustavat monipuolisesti eri toimialoja ja erikokoisia yrityksiä. Kysely oli kuitenkin lähetetty vielä satunnaisotoksella sadalle hengelle Finanssialan Keskusliiton jäsenyrityksiin, jotta turvattaisiin finanssialan vastaajien edustus.

Tutkimuksessa yhtenä kysymyksenä tutkittavien pyydettiin nimeämään tärkeysjärjestyksessä viisi tärkeintä talousmediaa. Tutkimuksen tuloksista voi nähdä, että tärkeimmiksi valikoituivat Kauppalehti.fi, Kauppalehti sekä Helsingin Sanomat.

3.3.1 Aineistomateriaalin rajaus

Tässä tutkimuksessa tutkittaviksi medioiksi valikoitui kauppalehti.fi, Kauppalehti sekä Helsingin Sanomat. Tutkimuksen aineistoksi valittiin kaikki kolmessa mediassa esiintyvät journalistiset jutut lukuun ottamatta pääkirjoituksia, kommentteja, kolumneja, arvosteluja sekä erilaisten

liitteiden sisältämiä juttuja. Aineistoksi luettiin myös juttujen yhteydessä olevat tilastot ja taulukot.

Pelkkiä pörssi- ja muita taulukoita ei otettu materiaaliksi, jos ne eivät olleet lähteenä yhteydessä. Myöskään oikaisuja ei ole otettu mukaan tutkimukseen.

Juttutyyppejä tutkittavassa aineistossa edustivat lyhyet, sähkötyyppiset uutiset sekä pidemmät uutisjutut, taustajutut, feature-jutut, haastattelut, reportaasit ja kainalojutut.

Tutkittava aineisto rajattiin Helsingin Sanomien osalta lehden taloussivuihin (lehdessä otsikon ”B Talous” tai viikonlopun lehdissä ”E Talous” alla). Tällainen rajaus tehtiin, koska lehden muilla sivuilla talouteen liittyvää aineistoa on vaihtelevasti ja koska tämän tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia juuri talousmedioita: Helsingin Sanomien taloussivuja tarkasteltiin tässä tutkimuksessa omana medianaan.

Kauppalehti.fi -verkkolehdestä tutkimuksen aineistoksi otettiin kaikki ”Uutiset” -otsikon alla ilmestyneet jutut. Tämän otsikon alta löytyvät kaikki päivittäin ilmestyvät uutiset.

Tutkimuksen aineisto kerättiin kaikista kolmesta mediasta kolmen viikon ajalta. Kauppalehteä ja Helsingin Sanomien taloussivuja tarkasteltiin viikon jaksoissa alkutalvella ja keväällä 2010, jotta vähennettäisiin uutisaiheiden jatkumoihin liittyvää samankaltaisuutta mediasisällössä.

Kauppalehden verkkouutisia seurattiin toukokuussa 2010 kolmen peräkkäisen viikon aikana, koska vanhoja verkkolehden juttuja ei ollut saatavissa tutkimusta varten. Verkkojuttujen aineisto ei näin ollen ole yhtä edustava kuin paperilehtien aineisto.

Talousmedioista aineisto valittiin kolmen viikon ajalta (21 päivää) seuraavasti:

- Kauppalehti 11. - 15.1. 2010, 1. - 5.3.2010 ja 19.4. - 23.4.2010
- kauppalehti.fi 3. - 23.5.2010
- Helsingin Sanomat 11. - 17.1.2010, 1. - 9.4.2010 ja 24. - 30.5.2010.

Tutkimusviikot valittiin summittaisesti, mutta kuitenkin niin, että tutkimusviikot olivat suhteellisen tavanomaisia uutisviikkoja.

Kauppalehti ilmestyi viitenä päivänä viikossa. Helsingin Sanomien taloussivut ilmestyivät kaikkina viikonpäivinä ja Kauppalehden verkkouutisissa julkaistiin juttuja myös jokaisen viikonpäivänä.

3.3.2 Tietotoimistojen ja freelancereiden jutut

Tutkittavaan aineistoon otettiin mukaan myös niitä juttuja, jotka eivät ole peräisin tutkittavien medioiden omilta, vakituisilta toimittajilta. Tällainen päätös tehtiin, koska tarkoituksena oli tarkastella tutkittavia talousmedioita kokonaisuutena sekä erityisesti niiden lähdekäytäntöä: kaikki jutut, jotka pääsevät tietyn median sivuille, profiloituvat median omiksi jutuiksi. Esimerkiksi lukijalle ei ole välttämättä lainkaan merkityksellistä, onko jutun tehnyt median vakituinen toimittaja vai onko juttu ostettu joltain uutistoimistolta tai freelancer-toimittajalta, koska se on ilmestynyt kyseisessä mediassa.

Tutkimuksessa oli myös tarkoituksena saada lähdekäytännön kautta selville, kuka pääsee talousmedioissa ääneen. Tämän vuoksi jutun kirjoittajalla ei ole merkitystä, jos juttu on ylittänyt median julkaisukynnyksen ja jos jutusta on näin ollen tullut osa kyseiseen mediaan esitettäväksi valittujen juttujen joukkoa.

Tässä opinnäytteessä tutkittuja talousmedioita on tarkasteltu siis kokonaisuutena, jotka koostuvat median sisältämistä mediatuotteista eli mediateksteistä.

3.4 Juttu ja siinä esiintyvä lähde

Otin tähän tutkimukseen yhdessä jutussa esiintyvistä tunnistettavissa olevasta lähteestä lasketaan yhden lähdemaininnan juttua kohden. Vaikka sama lähde mainittiin jutussa useasti, lähde on laskettu maininnaksi vain kerran.

Jos sama lähdemaininta toistui pääjutun ohessa kainalojutussa, tein lähdemaininnasta kaksi merkintää, koska katsoin kainalojutun olevan erillisen jutun. Kainalojuttu on tunnistettu omasta, erillisestä palstatilastaan sekä pääjutusta erillään olevasta omasta otsikosta.

Huomioin kaikki lähdemaininnat tutkimusaineistossa samanarvoisina. Lähteitä ei ole arvotettu niiden saaman palstatilan mukaan, eikä niissä jutuissa, joissa esiintyi useampia lähteitä, ole arvioitu lähdemaininnan hierarkkisia suhteita.

Pyrin erityisesti selvittämään lähteinä esiintyvien henkilöiden, tahojen ja dokumenttien lukumäärää ja tämän kautta sitä, ketkä pääsevät ääneen ja ketkä pääsevät luomaan talouskeskustelun agenda.

3.5 Lähdemainintojen esiintyminen jutuissa

Lähdemaininta ilmeni jutusta monin eri tavoin. Henkilölähteen pystyi tunnistamaan jutusta esimerkiksi seuraavasti (lähdemaininta kursivoitu):

”EU-lainsäätäjä, *vibreiden parlamentaarikko Satu Hassi toteaa*, että päästökaupalla on toki...”
(HS, 17.1.2010)

”...ei enää uhkaa koko eurooppalaisen rahoitusjärjestelmän toimivuutta, *kuvailee Jarkko Soikkeli Svedbankista*. (kauppalehti.fi, 10.5.2010)

Muita yleisiä tapoja kertoa henkilölähteestä oli ilmaista sitaatin jälkeen esimerkiksi ”*sanoo, kertoo, huomauttaa*” ja niin edelleen. Hyvin yleinen tapa ilmoittaa sekä henkilö- tai dokumenttilähteestä ja tahosta oli käyttää sanaa *mukaan*:

”*Kataisen mukaan* järjestely muistuttaa syksyn 2008 pankkitukipakettia.” (kauppalehti.fi, 10.5.2010)

”*UPM:n mukaan* marraskuussa alkaneissa...” (HS, 13.1.2010)

Lähteinä käytettiin usein myös toista mediaa. Myös medialähteestä ilmoitettiin usein *mukaan* - ilmaisulla. Usein medialähdemaininnan yhteydessä oli ilmaistu myös alkuperäinen lähde, jolloin molemmista tehtiin merkintä.

”*New York Stock Exchangen mukaan* järjestelmässä ei ollut ongelmaa, *kertoi talouskanava CNBC*.” (kauppalehti.fi, 7.5.2010)

Taulukoiden, kuvioiden ja tilastojen lähde oli mainittu aina erikseen itse kuvaa:

”*Lähde: Ilmarinen*” (HS, 13.1.2010)

3.6 Lähdemainintojen luokittelu ja pääluokat

Ajattelin, että tässä tutkimuksessa tarkastellut talousmediat ja niiden kokonaisuus ovat *julkisuus-tilaa* ja erityisesti talouskeskustelun julkisuustilaa. Julkisuustila on varsin vertauskuvallinen käsite eikä sillä ole mitattavissa olevaa alaa tai tilavuutta. Julkisuustila täyttyy kuitenkin jutuista, jotka taas täyttyvät lähteenä ja tietolähteenä olevien toimijaryhmien antamista tiedoista, lausunnoista ja mielipiteistä. (Ridell, 2004, 4.)

Jaoin tutkittujen talousmedioiden lähdemaininnat luvussa 1.8 esitellyn Uolevi Kivirannan jaottelun mukaan dokumentti-, henkilö- tai tilannetietolähteiksi. Henkilötietolähteeksi katsoin nimeltä mainitut miehet ja naiset, joita erittelin vielä erillisenä kohtana tutkimukseen tehdyssä taulukossa. Tämän jaottelun lisäksi lisäsin jaotteluun kohdan *taho*, koska tietolähteenä oli erilaisia toimijoita ja instansseja tai ihmisistä rakentuvia kokonaisuuksia kuten valtioita, organisaatioita, yrityksiä ja instituutioita.

Talousmedian tilaan päässyt tietolähde, dokumentti, henkilö tai taho, täyttää siis julkisuustilan, kun se on tietolähteenä. Hän pääsee myös *agenda setting* -teorian mukaan luomaan talouskeskustelun agenda.

Lähdemainintojen luokittelun ja tutkimusvälineenä käytetyn taulukon pohjana käytin Risto Suikkasen, Aira Saloniemen ja Aino Holman Suomalaisen uutismedian vuosiseuranta 2008 -raportissa (Tampereen yliopisto, Tiedotusopin laitos) käytettyä jaottelua (liite 1).

Lisäsin jaotteluun myös erikseen luokan ”Ei mainittua lähdettä”, jotta tutkimuksessa kävisi ilmi niiden juttujen määrä, joissa ei ole lähdemainintaa.

Päälouokka	Alaluokka
I Ulkovallat	1. Ulkovallat: vieraat valtiot ja niiden valtiokoneistot ja poliittisen järjestelmän vakiintuneet osat, ylikansalliset järjestöt ja elimet
II Suomen valtio	2. Valtiojohto, puoluelaitos 3. Julkishallinto 4. Poliisihallinto, rajavartiolaitos 5. Oikeusistuinaisuus 6. Puolustushallinto
III Tutkimus	7. Yliopistot ja korkeakoulut., tieteenharjoittajat, vapaat asiantuntijat 8. Taloudelliset tutkimuslaitokset, tutkimusyrietykset, kaupallinen- ja markkinatutkimus, luottoluokituslaitokset
IV Talous	9. Yritykset 10. Elinkeinoelämän järjestöt 11. Työnantaja- ja toimialaliitot 12. Palkansaaja- ja työntekijäjärjestöt, ammattiyhdistysliike 13. Maa- ja metsätalous (maanviljelijät, maatalouden etujärjestöt)
V Kansalaistoiminta	14. kansalaisjärjestöt ja järjestäytyneet kansalaisliikkeet
VI Vietteet	16. Urheilijat, urheilujärjestöt 17. Taide, kulttuuri 18. Viihde- ja muotiteollisuus
VII Yksityishenkilöt	19. Henkilöt ilman nimettyä taustaryhmää
VIII Muut	20. Kirkollinen tai uskonnollinen yhteisö 21. Tiedotusväline 22. Media itse 23. Muu tai epäselvä lähde
IX Ei mainittua lähdeä	24. Jutussa ei ole mainittua lähdeä

Taulukko 2. Lähteiden pääluokkien jaottelu, jonka pohjana on käytetty Suomalaisen uutismedian vuosiseuranta 2008 -tutkimuksessa (Suikkanen, Saloniemi & Holma, 2008) käytettyä jaottelua. Kohta IX on lisätty taulukkoon, jotta niiden juttujen määrä, joissa ei ole lähdemainintaa, saatiin selville.

Kyseistä jaottelua on muokattu sopimaan talousmedian tarkasteluun sopivammaksi ja mukailua on tehty myös laajentamalla pääviiteluokkien alaluokkaa IV Talous, jotta talouden eri toimijat voitiin erotella tarkasteltavaksi.

IV Talous		Ryhmä
	9. Yritykset	Pankit, rahoitus, arvopaperi
		Teollisuus
		ICT
		Kiinteistö, rakennus
		Kauppa
		Liikenne, logistiikka, matkailu
		Elintarvike, ruoka
		Vakuutus
		Media
		Muut
	10. Elineinoelämän järjestöt	
	11. Työnantaja- ja toimialaliitot	
	12. Palkansaaja- ja työntekijäjärjestöt, ammattiyhdistysliike	
	13. Maa- ja metsätalous	

Taulukko 3. Pääluokan **IV Talous** alaluokat ja alaluokkien ryhmät, jotka on lisätty Suomalaisen uutismedian vuosiseuranta 2008 -tutkimuksessa (Suikkanen, Saloniemi & Holma, 2008) käytettyyn taulukkoon, jotta luokittelu tukisi parhaiten talousmedioiden lähteiden tutkimista.

4 Tutkimustulokset

Tässä osassa esittelen tutkimukseni tulokset ja tarkastelen tutkimuksessa saatuja tietoja. Vertailen tärkeimpien suomalaisten talousmedioiden lähdekäytäntöä tulosten perusteella ja pohdin medioiden lähdekäytännön seurauksia tutkimuksesta saadusta informaatiosta. Vertailen tutkittujen talousmedioiden lähdekäytäntöä myös muihin suomalaisiin uutismedioihin.

Määrällisen sisällönerittelyn ongelmiin tutkimusmenetelmänä liittyy otoksen edustavuuden arvioinnin vaikeus. Tämä täytyy ottaa huomioon tarkasteltaessa tutkimustuloksia. Tuloksia tarkasteltaessa kannattaa huomioida myös määrällisen sisällönerittelyn tutkimusmateriaalin koodaukseen liittyvä ongelma: määreiden luokittelu voi johtaa huonoon reliabiliteettiin, jos, se ei ole johdonmukainen.

4.1 Tutkimusaineiston jutuissa 1877 lähdemainintaa

Tämän tutkimuksen aineisto käsitti yhteensä **1408 juttua** kolmesta eri talousmediasta. Tutkimusviikkojen aikana eri medioissa ilmestyi eri määrä juttuja, jotka kelpuutettiin aikaisemmin mainittujen kriteerien mukaisesti tutkimukseen. Eniten juttuja ilmestyi Kauppalehden printtilehdessä, jossa kolmen viikon tutkimusaikana ilmestyi 733 aineiston kriteerit täyttävää juttua. Yhtä pitkän jakson aikana Kauppalehden verkkouutisissa ilmestyneiden tutkimukseen mukaan otettujen juttujen määrä oli 411. Helsingin Sanomien taloussivuilla juttuja ilmestyi taas yhteensä 264.

	Juttuja kolmessa viikossa (21päivää)	Lähdemainintoja jutuissa yhteensä	Lähdemainintoja / juttu keskimäärin
Kauppalehti	733	842	1.14
kauppalehti.fi	411	589	1.43
Helsingin Sanomien taloussivut	264	446	1,69

Taulukko 4. Tutkimusmateriaalin juttujen määrä ja lähdemainintojen määrä sekä lähdemainintojen lukumäärä keskimäärin.

Kolme tärkeintä suomalaista talousmediaa tuottaa erilaisen määrän juttuja yhtä pitkänä ajanjaksona. Kauppalehden molemmat versiot olivat Hurmerannan tutkimuksessa (2009, 45) tärkeimpiä ja niissä ilmestyvien juttujen määrä oli myös suurin. Kauppalehti tuottaa siis painokkaimman ja määrällisesti suurimman määrän juttuja, ja päästää ääneen erilaisia lähteitä, jotka pääsevät asettamaan talouskeskustelun agenda.

Lähteiden määrä vaihteli medioittain. Tutkimusaineiston jutuissa oli **yhteensä 1877** lähdemainintaa. Tutkittujen talousmedioiden yhdessä jutussa esiintyi siis keskimäärin 1,33 lähdemainintaa.

Lähdemainintojen lukumäärä ei ole verrattain suuri, kun pohtii sitä, että mitä useampi lähde jutussa on (eli mitä syvällisemmin tiedonhankinnassa on käytetty lähteitä), sitä laajempi ja monipuolisempi jutun näkökulma on (Kuutti, 2008, 72), tai sitä, että tutkitut mediat olivat tärkeimmät suomalaiset talousmediat (Hurmeranta, 2009, 45). Pieni lähteiden määrä jutuissa ei lisää jutun painoarvoa eikä median uskottavuutta laadukkaan informaation välittäjänä.

Erityisen alhainen lähteiden keskimääräinen lukumäärä oli Kauppalehden jutuissa, jossa lähteitä oli juttua kohden keskimäärin 1.14. Käytännössä tämä tarkoitti usein yhden lähteen tietoihin perustuvia juttuja.

Helsingin Sanomien taloussivujen jutuissa käytettiin tutkituista medioista keskimäärin eniten erilaisia lähteitä, joskin senkin jutuissa oli keskimäärin alle kaksi lähdetä.

4.2 Lähdemaininta puuttui kokonaan monista jutuista

Huomattavaa tutkimuksen tuloksissa oli se, että kaikissa kolmessa mediassa oli yllättävän paljon juttuja, joissa ei ollut lainkaan lähdemainintaa. Lähdemainintaa ei ollut 15.4 prosentissa juttuja. Pääosin tällaiset jutut olivat sähkötyyppisiä uutisia ja lyhyitä juttuja, mutta joukossa oli myös pidempiä juttuja, joissa lähdetä ei ollut mainittu.

Jos journalistisessa jutussa ei mainita lähdetä lainkaan, tiedon tai tietolähteen oikeellisuutta, luotettavuutta, todenmukaisuutta, relevanssia ja oleellisuutta ei voi arvioida lainkaan. Myös tiedon ja tiedonlähteen sisältämät sävyt ja korostukset jäävät kokonaan pois lukijan arvioinnista.

	Ei lähdemainintaa, osuus kaikista jutuista	Ei lähdemainintaa tai epämääräinen lähde, osuus kaikista jutuista
Kauppalehti	16,6 %	19.5 %
kauppalehti.fi	13.6 %	18.5 %
Helsingin Sanomien taloussivut	14.7 %	15.9 %

Taulukko 5. Niiden juttujen määrä ja osuus, joissa ei ollut lähdemainintaa.

Kauppalehden molemmilla versioilla oli erittäin heikko käytäntö lähteiden mainitsemisessa: niiden juttujen osuus, joissa lähde oli niin epämääräinen, ettei lukija voinut täysin päätellä lähdeä ja joista lähdemaininta puuttui kokonaan, oli lähes viidennes jutuista. Helsingin Sanomat jäi kuitenkin vain parin prosentin päähän niiden juttujen osuudessa, joista lähdemaininta oli epäselvä tai puuttui kokonaan.

Lähdemaininnan puuttumisen lisäksi osassa juttuja oli ongelmana se, ettei lukija pystynyt päättämään jutun lähdeä, koska se oli epämääräinen tai liian epäselvä. Tällaisia juttuja oli jokaisessa tutkitussa mediassa.

Yleinen epämääräisen lähteen tyyppi oli esimerkiksi jonkin ammattikunnan tai medioiden nipputtaminen yhteen jutun informaation lähteeksi.

”Verkkoapilan haastattelemat ekonomistit..”

”Analyttikojen mukaan...”

”Utistojen välittämät tiedot kertoivat...”

Epämääräisten lähteiden joukosta löytyi myös erittäin vaikeaselkoisia lähteitä.

”Lehtitietojen mukaan...”

”Kommenttien mukaan...”

”Eräiden analyttikoarvioiden mukaan...”

Lähteeksi kelpasivat myös todelliset huhut:

”Coldmans Sachs -pankin toimitusjohtaja Lloyd Blankfeinin väitetään sanoneen...”

Tällaisten lähdetietojen informaatioarvo on hyvin heikko, eikä lukija voi tehdä minkäänlaista arviota lähteestä tai sen välittämästä tiedosta. Käytännössä hyvin epämääräinen lähde on verrattavissa lähdemaininnan puuttumiseen.

Lähdemaininnan jättämisellä pois ei myöskään noudateta journalistin ohjeiden kohtaa seitsemän, jossa toimittajaa kehoitetaan mainitsemaan lähde aina, kun käytetään toisen julkaisemia tietoja.

4.3 Tilannelähde ei useimmiten poistanut lähteen mainitsemisen tarvetta

Journalistisessa jutussa lähteenä voi olla myös tilanne, jota ei välttämättä mainita jutussa erikseen. Tilannelähde muodostuu silloin, kun esimerkiksi raportoidaan kansainvälisestä kokouksesta, uutisoidaan yhteiskunnassa meneillään olevasta lakosta tai kerrotaan esimerkiksi luonnontuhosta. Toimittaja toimii tällöin havainnoijana sekä kertojana ja kyseessä on tilannelähde. Toimittaja voi mainita jutussa olleensa tilanteessa paikan päällä, mutta yleensä näin ei tehty.

”Euromaiden valtionvarainministerit sopivat sunnuntaina 80 miljardin euron apupaketista Kreikalle.” (kauppalehti.fi, 3.5.2010)

Tässä tutkimuksessa tilannelähteeksi on otettu yhteiskunnallisista kokouksista raportoimisen tyyliin myös pörssissä tapahtuvien muutosten raportoiminen.

”Torstaina Dow Jones Industrial Average -indeksi laski lopulta 3,2 prosenttia 10 520,32 pisteeseen.” (kauppalehti.fi, 6.5.2010)

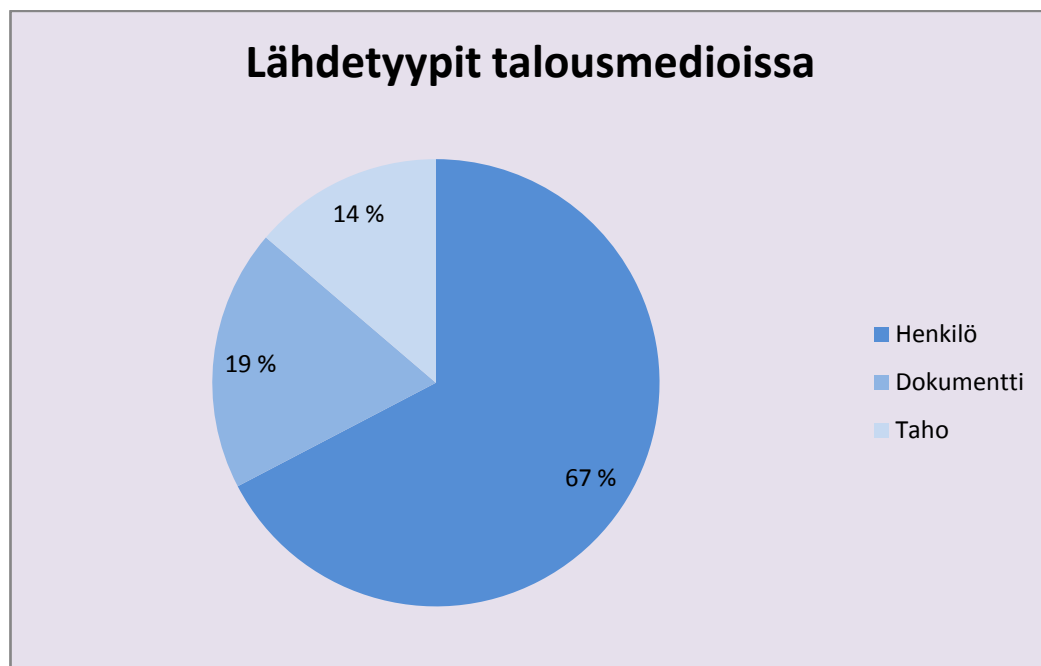
Tutkimuksen tuloksista kävi ilmi, että niistä jutuista, joissa ei ollut lainkaan lähdemainintaa, tilannelähteiden osuus oli noin kolmannes. Jutuissa kerrottiin valitettavan usein kuitenkin myös erilaisia taloudellisia lukuja. Jos tiedon alkuperää ei kerrottu, tietolähdettä ja sen tuottamaa tietoa ei voinut arvioida. Näin ollen lähde jää tällöinkin epäselväksi ja epäluotettavaksi, eikä tieto ole verrattavissa luotettavuudessa sellaiseen tietoon, jonka lähde mainitaan.

Tilannelähteestä ei yleisesti ottaen kerrottu mitään, vaan asiat ja luvut kerrottiin faktatietona ilman, että lähdetä mainittiin. Jutuissa ei yleensä mainittu myöskään tilannelähteessä ollutta toimittajaa, aikaa tai paikkaa. Tilannelähteen kategoriaan sisältyneissä jutuissa oli oman arvioni mukaan myös sellaisia juttuja, joissa jutun kirjoittanut toimittaja ei ollut itse ollut paikan päällä,

vaan raportoi jonkin toisen tietolähteen tuottamaa tietoa. Näissäkään tapauksissa alkuperäistä lähdettä ei yleensä kerrottu.

4.4 Lähdemaininnat jakautuivat kolmeen tyyppiin

Tutkittujen medioiden lähdemaininnoista pystyi erottamaan kolme eri lähdetyyppiä, jotka olivat dokumenttilähde, henkilölähde ja taho. Yleisin lähdetyyppi kaikissa kolmessa tutkitussa talousmediassa oli henkilölähde. Toiseksi yleisin lähde oli dokumentti, joskin lähteenä mainittu taho oli lähes yhtä yleinen.

Kuvio 4. Eri lähdetypit tutkituissa talousmedioissa.

Noin kaksi kolmannesta jutussa mainituista lähteistä oli henkilölähteitä, jotka ovatkin journalistisessa tiedonhankinnassa yleisimmin käytetty lähdetyyppi. Lähes viidennes lähteistä oli dokumenttilähteitä ja loput lähdemaininnoista viittasi tahoon.

Tutkittujen talousmedioiden lähteiden tyypit ovat siis hyvin samankaltaisia, kuin journalistien yleisimmin käyttämät lähteet yleensä. Taloustoimittajien tiedonhankinta perustuu talousmedioissakin pääosin jo aikaisemmin Haasion ja Savolaisen (2004, 96-97) sekä Kivirannan (1990, 49) toteamalle vähäisimmän vaivan periaatteelle, eli henkilölähteiden käyttöön. Kun lähteitä käytettiin keskimäärin 1.33 juttua kohden, tiedonhankinnan voi katsoa toteutuvan siis tärkeimmissä

suomalaisissa talousmedioissakin melko suppeana ja yksipuolisena, koska henkilölähde ja haastattelu ovat suppeita ja yksipuolisia tiedonhankintakeinoja (Kuutti, 2008, 72).

4.5 Lähdetyyppien osuus vaihteli median mukaan

	Henkilölähteiden osuus lähdemaininnoista	Dokumenttien osuus lähdemaininnoista	Tahojen osuus lähdemaininnoista
Kauppalehti	74,9 %	15.8 %	9.3 %
kauppalehti.fi	60.8 %	25.6 %	13.6 %
Helsingin Sanomien taloussivut	61.7 %	15.9 %	22.4 %

Taulukko 6. Eri lähdetyyppien osuus tutkituissa talousmedioissa.

Eri talousmedioissa näkyi erilainen lähteiden käyttämisen kulttuuri. Kauppalehdellä oli suurin painotus henkilölähteiden käytössä, kun kolme neljästä lähteestä oli henkilölähteitä. Lehden lähdekäytäntö ei näin ollen tuo lehdelle välttämättä suurta luotettavuuden ja monipuolisuuden mainetta, jos asiaa tarkastelee vain lähdekäytännön kautta.

Informaalien henkilölähteiden suurena käyttäjänä **Kauppalehti** painottaa tietojen tulkittamista ja erityisesti tiedon tulkittamista haastateltavan mukaan. Haastateltavan muistitieto on kuitenkin rajallista ja siinä on mahdollisuus virhetulkinnolle sekä motivaatio kertomiselle tai salailulle (ks. Taulukko 1. Lähdetyyppien edut ja haitat Kuutin mukaan). Suuri henkilölähteiden määrä aiheuttanee myös sen, että juttujen päämateriaalina ovat haastateltavan näkemykset ja mielipiteet sen sijaan, että juttu sisältäisi enemmän faktatietoa.

Kauppalehti.fi käytti taas suhteessa enemmän formaaleja dokumenttilähteitä kuin muut kaksi talousmediaa. Kauppalehden verkkouutiset on dokumenttipainotteisella lähdekäytännöllä painottunut virallisuuteen, koska dokumenttilähteen etuna on sen virallisuus ja säilyvyys (Kuutti, 2008, 73). Toisaalta dokumenttilähde voi olla puutteellinen ja rajoittunut sisällöltään.

Kauppalehden verkkouutisten dokumenttilähteiden runsas käyttö selittyy kuitenkin sillä, että verkkolehden toimitus käytti hyvin useasti lähteenä muita medioita eli lehtiä, televisiouutisia ja

internet-lähteitä: yli 20 prosenttia juttujen lähteistä viittasi toisen median tuottamaan informaatioon, mikä on ilmeisen yleinen tapa verkkomedioissa.

Ongelmana toisen median julkaiseman tiedon käytössä on luotettavuuden arviointi. Voiko toimittaja todella luottaa toisen median julkaisemaan tietoon, vaikka hän ei tiedä paljonkaan tiedon julkaisijasta, sen toimituskulttuurista tai motiiveista?

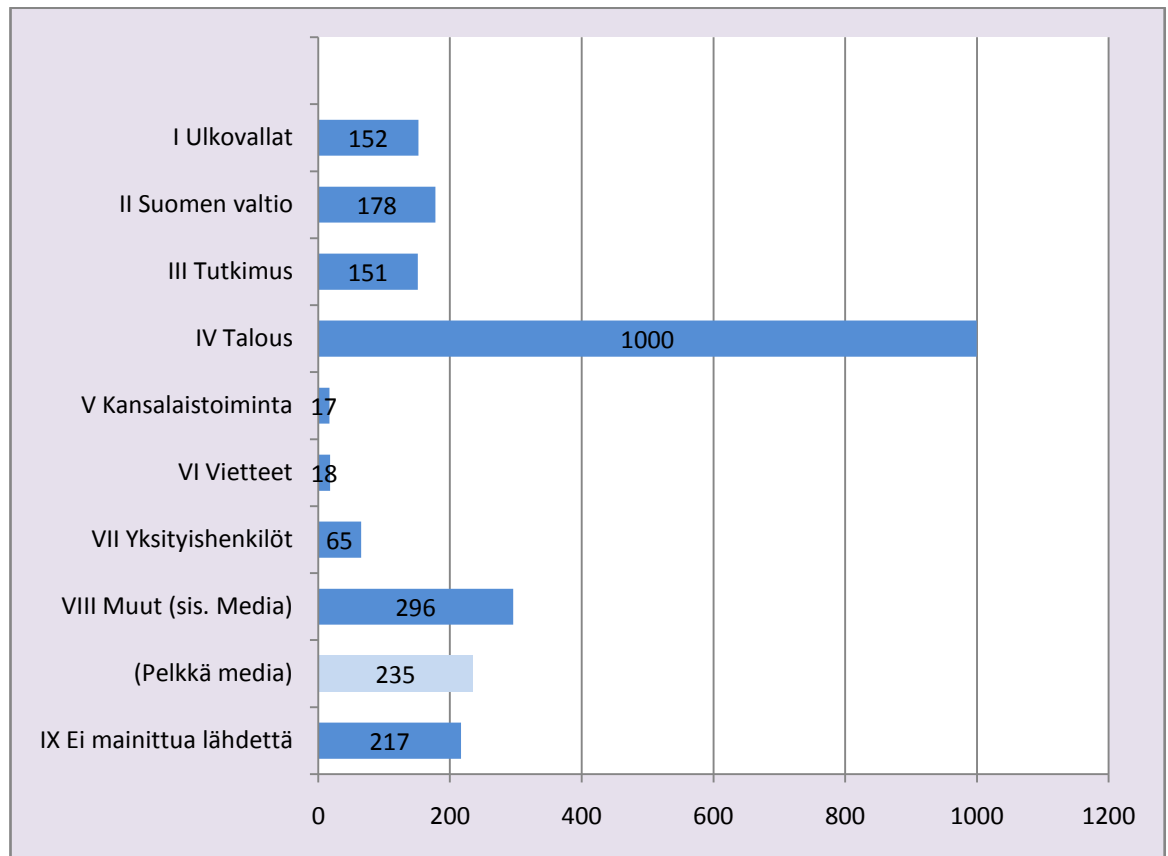
Pahimmillaan tutkimusmateriaalista kävi ilmi, että toista mediaa käyttäminen tietolähteenä on tarkoittanut käytännössä jonkin henkilölähteen tietoon perustuvaa tietoa, joka on raportoitu verkkolehden juttuun toisen median kautta: tällainen tieto voi olla pahimmillaan kuulopuhetta.

”New York Stock Exchangen mukaan järjestelmässä ei ollut ongelmaa, kertoi talouskanava CNBC.” (kauppalehti.fi, 7.5.2010)

Kauppalehti.fi käytti medialähteinä kuitenkin myös luotettavina pidettyjä kansainvälisiä talousmedioita, kuten uutistoimisto Reutersia ja Bloombergia, talouskanava CNBC:ta, Dagens Industri:ta ja Ylen uutisia. Joukossa oli tosin myös tuntemattomampia sivuja, kuten Viisi tähteä-lehden verkkosivut ja Rusgate-verkkosivut.

Helsingin Sanomien taloustoimituksen lähdekäytännössä painottui muihin medioihin verrattuna tahojen käyttö lähteenä. Tahoja ovat käytännössä esimerkiksi erilaiset organisaatiot, ministeriöt, järjestöt tai yritykset ilman henkilölähdettä (Rosvall, 2009, 24-25). Tahoilla saataneen myös aikaan virallisen tiedon tuntua ja jonkinlaista virallisuuden painoa julkistetulle tiedolle. Toisaalta täytyy huomata, että organisaatioillakin on motivaatiota tuottaa tietyllä asenteella tai painotuksella luotua tietoa ja jakaa tavoitteellista viestiään. Näin ollen virallisuus ei tarkoita ainakaan objektiivisuutta.

4.6 Pääluokista talous oli vahvin

Kuvio 5. Lähdemaininnat pääluokkien mukaan.

Kaikkien kolmen tutkitun talousmedian lähteistä suurin osa tuli luonnollisesti talouden pääluokasta. Talouden pääluokan lähteitä oli yhteensä 53,3 prosenttia tutkimuksen kaikista lähteistä. Tärkeimmissä suomalaisissa talousmedioissa on siis käytäntönä se, että talouden eri toimijat pääsevät lukumäärällisesti eniten ääneen. Talouden toimijoiden ääni kuuluu tutkituissa medioissa huomattavan paljon enemmän verrattuna kaikkiin muihin pääluokkien lähteisiin verrattuna. Talouden alan eri toimijat asettavat siis itse suomalaisen talouskeskustelun agendan tärkeimmissä suomalaisissa talousmedioissa.

Huomattavaa kaikkien talousmedioiden lähteiden käytössä oli se, että median käyttö lähteenä nousi toiseksi suurimmaksi lähderyhmäksi. Eri mediat toimivat merkittävänä lähteenä kolmelle tutkitulle talousmedialle. Kaikkien medioiden, eli *median* ääni kuuluu siis toiseksi parhaiten tärkeimmissä suomalaisissa talousmedioissa. *Media*, mediatalot, toimitukset ja toimittajat asettavat siis myös itse talouskeskustelun agendaa toiseksi merkittävämpänä tekijänä. Keskustelun agendaa päättävät niin pienet että suuret kuin kotimaiset ja ulkomaisetkin mediat, esimerkiksi Karjalainen tai Reuters.

Merkille pantava asia oli myös se, että kolmanneksi yleisimpänä ja normaalina talousmedioiden lähdekäytäntöön liittyvänä tapana oli lähdemaininnan jättäminen kokonaan pois. Lähdemaininnan pois jättäminen aiheuttaa sen, että itse lähde ja lähteen antaman tiedon oikeudellisuutta, luotettavuutta, totuudenmukaisuutta, relevanssia ja eri sävyjä ei voi arvioida. Minkäänlaista lähdekritiikkiä ei voi siis juttua lukiessa suorittaa.

Lähdemaininnan poisjättämisestä seuraa myös se, että tutkimallakaan ei voi saada varmasti selville sitä, kuka jutussa pääsee ääneen. Kun lähde ei mainita, ääneen pääsee tuntematon henkilö, taho tai dokumentti, joka jää arvoitukseksi. Ääneen pääsijä voi olla myös itse jutun kirjoittanut toimittaja, jolloin median osuus tutkittujen medioiden ääneen päässeistä lähteistä kasvaa entisestään.

Talouskeskustelun agenda muovaa siis myös tuntemattomaksi jääviä tahoja, joiden laadusta, luonteesta ja motiiveista ei saa välttämättä lähdekäytäntöä tutkimalla selvää. Joku toki vaikuttaa talouskeskustelun agendaan, mutta emme tiedä kuka.

4.7 Kotimaiset valtiolähteet yhtä vahvoja kuin ulkovaltalähteet ja tutkimus

Suomen valtiota edustavat lähteet on neljänneksi suurin pääluokka tutkituissa talousmedioissa. Valtion poliittiset päättäjät ja virkamiehistö on kuitenkin melko pieni ryhmä verrattuna talouden tekijöihin ja mediaan. Kotimaan politiikan päättäjät ja virkamiehet pääsevät ääneen ja luomaan talouskeskustelun agenda tutkituissa talousmedioissa silti suurin piirtein saman verran kuin ulkovaltojen edustajat ja tutkimuksen edustajat.

Ulkovaltojen lähteistä suurin ryhmä oli EU, jonka alaisuudessa toimivat edustajat pääsivät selkeästi eniten muodostamaan talouskeskustelun agenda. Kaksi muuta erottuvaa ryhmää olivat yhdysvaltalaiset ja saksalaiset päättäjät, joiden osuus oli kutakuinkin yhtä suuri. Ulkomaiset ja erityisesti EU:n toimijat pääsevät osallistumaan suomalaisen talouskeskustelun luomiseen siis suurin piirtein yhtä paljon kuin suomalaiset päättäjät ja virkamiehistö.

Tutkimuksen pääluokasta lähteinä käytettiin lähes saman verran myös yliopistojen ja korkeakoulujen edustajia sekä yksityisiä tutkijoita kuin taloustutkimukseen erikoistuneita tutkimuslaitoksia ja yrityksiä. Tutkituissa talousmedioissa pääsi siis melko pienellä mutta painavalla tavalla äänen sekä yliopistot ja tutkimusmaailma, jotka saattoivat antaa oman äänensä talouskeskustelun agendaan.

4.8 Poliittisten valtiolähteiden painotus

	Keskusta	Kokoomus	Vihreät	SDP
Kauppalehti	43.7 %	34.4 %	12.5 %	6.3 %
kauppalehti.fi	39.0 %	26.8 %	2.4 %	14.6 %
Helsingin Sanomien talous-sivut	15.8 %	31.6 %	26.3 %	10.5 %
Yhteensä	20.7 %	30.4 %	10.9 %	10.9 %

Tutkimusotoksen jutuista löytyi 178 erilaista lähdemainintaa Suomen valtio -pääluokkaan. Puoluepoliittisia lähteitä eli valtionjohtoa ja puoluelaitosta näistä edusti 92. Lähteiden poliittinen painotus jakaantui lähinnä neljän eri puolueen kesken. Lähteiden puoluekannoista löytyivät Suomen keskusta, Kansallinen kokoomus, Vihreät, Sosiaalidemokraattinen puolue ja Kristillisdemokraattinen puolue. Kristillisdemokraatit saivat tosin vain yhden lähdemaininnan.

Lähes kolmannes puoluepoliittisista lähdemaininnoista kertyi Kokoomukselle. Noin 20 prosenttia maininnoista tuli Keskustalta ja Vihreiden ja SDP:n osuus oli kymmenisen prosenttia.

Eri medioilla näytti pienen otoksen mukana olevan erilaisia painotuksia. Kauppalehden puoluepoliittisissa lähteissä nousi selvästi esiin Keskusta yli 43 prosentin osuudellaan. Helsingin Sanomien taloussivuilla puolue oli lähteenä vain noin 15 prosentissa poliittisista valtiolähteistä. Kokoomus oli melko vahva lähde Kauppalehden puoluepoliittisissa lähteissä, mutta vihreiden osuus vaihteli kauppalehden verkkouutisten parista prosentista Helsingin Sanomien taloussivujen 26 prosenttiin.

Suurin oppositiopuolue SDP pääsi ääneen poliittisista valtiolähteistä melko vähän. SDP:n osuus puoluepoliittisista lähteistä vaihteli 10 prosentin molemmin puolin. Pienen otoksen mukaan näyttäisi siis siltä, että puoluepoliittisissa valtiolähteissä oppositio ei päässyt osallistumaan kovin painokkaasti talouskeskusteluun.

4.9 Kansalaiset, kulttuuriväki ja vietteet loistivat poissaolollaan

Tärkeimmät suomalaiset talousmediat eivät arvostaneet lähteenään kansalaisia ja tavallisia ihmisiä. Tutkittujen medioiden lähteistä puuttui lähes kokonaan myös kansalaisjärjestöjen ja viet-

teiden, kuten urheilun, taiteiden ja viihdemaailman, äänet. Näiden pääluokkien edustajia käytettiin lähteenä hyvin vähän: koko aineiston 1877 lähteestä

- kansalaistoiminnan pääluokan lähteitä oli vain 0.9%,
- vietteiden lähteitä 1.0% ja
- yksityishenkilöitä 3.5%.

Lähteistä puuttuivat myös kokonaan yhtä ainoaa poikkeusta lukuun ottamatta kaikki uskonnolliset ja kirkolliset lähteet.

Kansalaistoiminnan, vietteiden ja yksityishenkilöiden pääluokkien lähteitä koko tutkimusmateriaalissa oli siis minimaalinen. Näiden ryhmien ääni ei läpäise talousmedioiden uutiskynnystä eivätkä ne päässeet antamaan ääntänsä talouskeskustelun agendaan juuri lainkaan. Tärkeimmät talousmediamme eivät halunne antaa ääntää ihmisille ja kansalaisille eivätkä päästää heitä luomaan talouskeskustelun agenda.

4.10 Miehet päättävät talouskeskustelun agendan

Tutkittujen talousmedioiden jutuista löytyi yhteensä 1264 henkilölähdemainintaa. Henkilöitä lähteenä käytti eniten Kauppalehti, jonka lähteistä 74.9 prosenttia oli henkilöitä. Kauppalehden verkkouutisten lähteistä henkilöitä oli 60.8 prosenttia ja Helsingin Sanomien taloussivuilla 61.7 prosenttia.

Huomattavan suuri osa kaikkien medioiden henkilölähteistä oli miehiä. Naisten osuus on pieni: naisia tämän tutkimuksen henkilölähdemaininnoista naisia oli 158 ja naisten osuus kaikista henkilölähdemaininnoista oli 12.5 prosenttia.

Tutkituista medioista Kauppalehden verkkouutisissa vain 7.8 prosenttia henkilölähteistä oli naisia. Tilanne ei ollut kovin paljon parempi Kauppalehdessä ja Helsingin Sanomissakin naisia pääsi ääneen vain noin 20 prosentissa tapauksista. Helsingin Sanomien taloussivujen naisten suurempi osuus johtuu kuitenkin pääosin siitä, että lehden sivuilla oli gallupeja ja katugallupeja, joihin valituista yksityishenkilöistä noin puolet oli naisia.

	Henkilölähteitä	Miehiä	Miehiä %	Naisia	Naisia %
Kauppalehti	631	557	88.3	74	11.7
kauppalehti.fi	358	330	92.2	28	7.8
Helsingin Sanomien taloussivut	275	219	79.6	56	20.4

Taulukko 7. Naisten ja miesten osuus henkilölähdemaininnoista eri talousmedioissa.

Yleisesti ottaen eniten naisia eri pääluokista löytyi valtionjohdon ja puoluelaitoksen lähteistä sekä julkishallinnosta. Naisten osuus oli vähäistä erityisesti talouden pääluokassa ja yritysten alaluokassa.

Naisten osuus henkilölähteistä on siis huomattavan pieni ja tutkittujen talousmedioiden henkilölähdekäytäntö on painottunut erityisen voimakkaasti miehiin. Tärkeimmissä suomalaisissa talousmedioissa pääsevät ääneen pääosin miehet, jotka siis asettavat talouskeskustelun agendan tärkeimmissä suomalaisissa talousmedioissa.

4.11 Talouslähteistä parhaiten pääsivät ääneen yritykset

Talouden pääluokan osuus kaikista tutkituista lähdemaininnoista oli 53.3 prosenttia. Talouden eri toimijoiden käyttö lähteenä oli siis kaikkein yleisintä tutkituissa talousmedioissa.

Talouden eri toimijat jaettiin lähteitä tutkittaessa viiteen eri alaluokkaan. Yrityslähteiden osuus oli talouden pääluokasta myös huomattava, joten jaoin tätä tutkimusta varten myös yritys lähteet edelleen alaluokkiin yrityksen toiminta-alan mukaan.

Yritystalouden edustajista tutkituissa medioissa parhaiten pääsivät ääneen rahatalouden edustajat pankeista, rahoitusyrityksistä ja arvopaperialalta. Talouden lähdemaininnoista yli viidennes oli raha-alan lähteitä. Rahaa edustavat lähteet kipusivat koko tutkimuksenkin tasolla eli kaikkiin lähteisiin verrattuna suuremmaksi ryhmäksi kuin kolmanneksi suurimpana pääluokkana oleva valtiolähteet tai viidennellä sijalla oleva tutkimus.

	Ryhmä	Lähdemainintoja	Osuus talous- lähteistä	Osuus kaikista lähteistä
9. Yritykset	Pankit, rahoitus, arvopaperi	218	21.8 %	11.6%
	Teollisuus	155	15.5 %	8.3%
	ICT	88	8.8 %	4.7%
	Kiinteistö, ra- kennus	52	5.2 %	2.7%
	Kauppa	38	3.8 %	2.0%
	Liikenne, logis- tiikka, matkailu	71	7.1 %	3.8%
	Elintarvike, ruoka	36	3.6 %	1.9%
	Vakuutus	36	3.6 %	1.9%
	Media(yritykset)	75	7.5 %	3.9%
	Muut	119	11.9 %	6.3%
		yht. 888		

Taulukko 7. Yritykset-alaluokan eri ryhmät ja lähdemainintojen osuudet.

Esimerkiksi poliittiset valtiolähteet eivät pääse tärkeimmissä talousmedioissamme luomaan talouskeskustelun agendaa lähimainkaan yhtä paljon kuin talouden eri toimijat. Pelkästään rahataloutta edustavat lähteet pääsevät talousmedioissa ääneen enemmän kuin kaikki valtiolliset lähteet: rahatalouden lähteiden osuus kaikista lähdemaininnoista oli 11.6 prosenttia, kun kaikkien valtiolähteiden osuus oli 9.5 prosenttia ja poliittisten lähteiden osuus vain 5.4 prosenttia.

Teollisuuden osuus talouden alaryhmän lähdemaininnoista oli 15.5 prosenttia ja teollisuuden alan lähteet pääsivät siis ääneen toiseksi eniten talouden alaryhmässä. Kolmanneksi yleisimmän lähde oli ICT-alalta, jonka osuus lähdemaininnoista oli 8.8%.

Yllättäen talouden alaryhmässä esille noussut lähderyhmä olivat myös mediayritysten edustajat, kuten toimitusjohtajat, joiden osuus talouden lähteistä oli 7.5 prosenttia. Media oli myös tämän tutkimuksen koko materiaalissa toiseksi yleisin lähde (ks. kohta 4.6). Median osuus kaikista lähdemaininnoista oli 12.5 prosenttia. Median osuus tutkittujen talousmedioiden kaikista läh-

teistä kasvoi siis myös talouden alaluokan sisältäessä mediayritysten edustajia. Näin media pääsi ääneen talousmedioissa aikaisemmin mainitun lisäksi (ks. kohta 4.6) ja lisäsi ääntään suomalaisen talouskeskustelun agendan muodostamisessa.

4.12 Rahatalous hyvin äänessä Kauppalehden kahdessa versiossa

Rahatalous pääsi ääneen erityisen hyvin Kauppalehden verkkouutisissa. Talouden alaluokan lähteistä yli 30 prosenttia oli raha-talouden alalta. Myös Kauppalehden printtiversiossa rahatalous oli hyvin edustettuna. Raha-talouden edustajat muovasivat siis painavimmin suomalaisen talouskeskustelun agendaa ja erityisesti yritystalouden alaryhmää.

	Pankit, rahoitus, arvopaperi	Teollisuus	ICT	Media
Kauppalehti	20.1 %	15.7 %	8.7 %	4.2 %
kauppalehti.fi	30.5	16.9 %	10.2 %	2.1 %
Helsingin Sanomien taloussivut	16.9 %	13.5 %	7.6 %	5.5 %

Taulukko 8. Eri yritysalojen lähteet tutkituissa talousmedioissa.

Myös teollisuus painottui voimakkaasti lähdekäytännössä kaikissa kolmessa mediassa. Lähteistä teollisuutta edusti 13 ja 17 prosentin välillä riippuen mediasta. Teollisuus oli siis toiseksi vahvin talouden alan talouskeskustelun agendaa muovaava ala.

Internet- ja tietotekniikka-alan lähteet korostuivat erityisesti Kauppalehden verkkouutisissa, joissa yli kymmenen prosenttia talouden lähteistä oli ICT-alalta.

Erityisesti Helsingin Sanomien taloussivuilla käytettiin lähteinä myös media-yrityksiä edustavia lähteitä. Lehden kaikista talouden alaluokan lähteistä media-yrityksiä edusti yli viisi prosenttia lähteistä.

4.13 Elinkeinoelämän järjestöt enemmän äänessä kuin palkansaajat

Talouden pääluokan alaluokista myös erilaiset elinkeinoelämän järjestöt pääsivät paremmin ääneen kaikissa kolmessa talousmediassa kuin palkansaajat ja työntekijäjärjestöt sekä ammattiyhdistysliike. Tutkitut talousmediat pääsivät elinkeinoelämän paremmin ääneen ja elinkei-

noelämä pääsi asettamaan talouskeskustelun agendaa palkansaajia ja ammattiyhdistysliikettä paremmin.

	Lähdemainintojen osuus talouden lähdemaininnoista	
	Elinkeinoelämän järjestöt	Palkansaaja- ja työntekijäjärjestöt, ammattiyhdistysliike
Kauppalehti	5.6%	1.5%
kauppalehti.fi	1.6%	0.9%
Helsingin Sanomien taloussivut	2.9%	1.2%

Taulukko 9. Elinkeinoelämän ja palkansaajien lähteiden osuus tutkituissa talousmedioissa.

Prosentuaalisesti erot ovat pieniä, mutta vertailussa ero tulee kuitenkin selvästi esille. Näiden tulosten mukaa näyttäisi siltä, että tärkeimmissä talousmedioissa painottuu elinkeinoelämän käyttö lähteenä enemmän kuin esimerkiksi ammattiyhdistysliikkeen käyttäminen lähteenä. Eri-tyisesti Kauppalehti näyttäisi antavan julkisuustilaa enemmän juuri elinkeinoelämälle, joka siis näyttäisi pääsevän luomaan talouskeskustelun agendaa enemmän kuin palkansaajien edustajat.

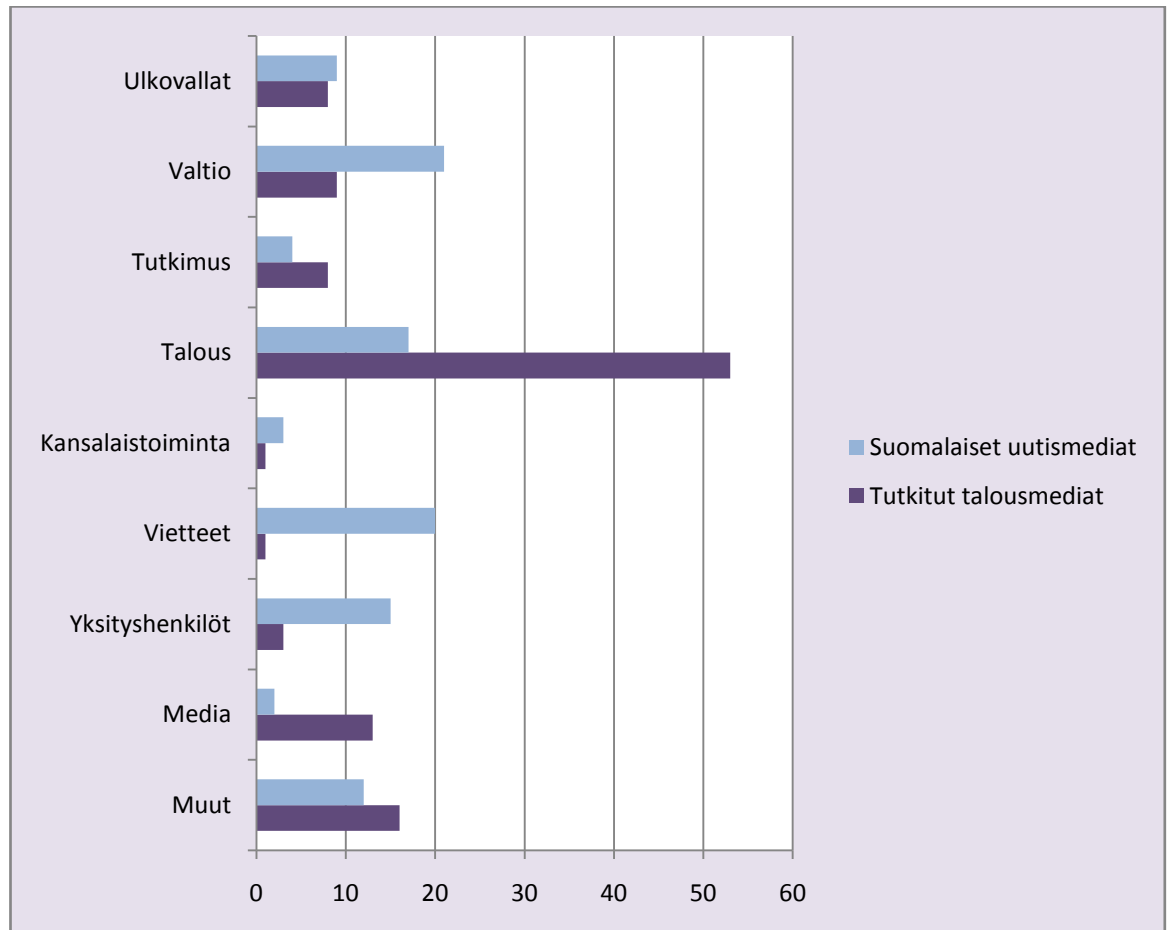
4.14 Talousmedioissa on omanlaisensa lähdekäytäntö

Tämän tutkimuksen tulosten perusteella näyttää siltä, että talousmedioiden lähdekäytäntö poikkeaa selvästi suomalaisten uutismedioiden lähdekäytännöstä. Luonnollisestikin talousmedioissa painottuvat talouden alan lähteet. Vertailu suomalaisiin uutismedioihin (kuvio 6.) tai esimerkiksi STT:n ja Ylen lähdekäytäntöön (taulukko 10.) osoittaa, että talousmedioissa juttujen lähteet ovat painottuneet melko lailla eri tavalla.

Tutkituissa talousmedioissa korostuivat talouslähteet huomattavasti suurempana ryhmänä kuin uutismedioissa yleensä (Suikkanen, Syrjälä, 2010, 133). Taluspainotteisuus on talousmedioille luonnollista, mutta selviä eroja näkyy myös muissa päätahoissa. Esimerkiksi valtiolähteiden käyttö oli yli kymmenen prosenttia yleisempää uutismedioissa kuin talousmedioissa. Talousmedioissa taas korostuivat lähteenä media sekä hieman uutismedioita suurempi tutkimuksen käyttö lähteenä.

Valtiollisten lähteiden osuus on tutkituissa talousmedioissa huomattavasti pienempi kuin uutismedioissa. Uutismedioissa valtiolliset lähteet pääsevät ääneen selvästi enemmän kuin talouden lähteet.

Päätahojen osuus %

Kuvio 6. Päätahojen vertailu tutkittujen talousmedioiden ja suomalaisten uutismedioiden välillä. Uutismedioiden luvut on saatu suomalaisen uutismedian seurantatutkimuksesta (Suikkanen, Syrjälä, 2010, 133).

Viihteet ja yksityishenkilöt pääsevät uutismedioissa myös huomattavasti enemmän esille. Talousmedioissa viihteiden ja yksityisten henkilöiden osuus on häviävän pieni.

Talousmedioissa taas median osuus näyttää korostuvan selvästi. Myös tutkimus-pääloukan lähteet ovat hieman paremmin edustettuja tutkituissa talousmedioissa.

Tässä tutkimuksessa tutkitut talousmediat käyttivät lähteitä hyvin eri tavalla verrattuna myös STT:n ja Ylen verkkouutisten kotimaan uutisten lähteisiin verrattuna (Rossvall, 2009, 85).

STT:n ja Ylen verkkouutisten lähteitä kolmen viikon ajalta vuonna 2009 tutkineen Maria Roswallin tutkimuksesta huomasi, että STT:n ja Ylen verkkouutisten lähdekäytännössä korostui valtiolähteiden osuus olennaisella tavalla. Niissä näkyi kuitenkin myös sekä tutkimuksen että kansalaistoiminnan ääneen pääseminen.

%	STT	Talousmediat	Ylen verkkouutiset
I Ulkovallat	0.9	8.1	4.6
II Suomen valtio	47.2	9.5	44.2
III Tutkimus	16.5	8.0	12.1
IV Talous	10.9	53.2	13.8
V Kansalaistoiminta	5.8	0.9	4.6
VI Vietteet	0.7	1.0	0.6
VII Yksityishenkilöt	0.9	3.5	0.6
VIII Muut	6.2	15.8	8.0
Media	6.7	12.5	10.9

Taulukko 10. Vertailussa tutkittujen talousmedioiden sekä STT:n ja Ylen lähdekäytäntö. STT:n ja Ylen lähdekäytännön luvut on saatu Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa tehdystä opinnäytteenästä (Roswall, 2009, 85).

Tutkimissani talousmedioissa korostuivat talouden lähteet ja valtiolähteiden pieni osuus. Myös ulkovaltojen osuus nousi suuremmaksi kuin STT:lla ja Ylellä.

STT:n ja Ylen verkkouutisten lähdekäytäntö on siis myös hyvin erilainen kuin tutkimieni talousmedioiden käytäntö.

5 Pohdinta

Tämän tutkimuksen perusteella tärkeimpien suomalaisten talousmedioiden lähdekäytäntö näyttää olevan melko selvästi omanlaisensa verrattuna muiden uutismedioiden lähdekäytäntöön. Tässä luvussa pohdin mitä lähdekäytännön tutkimuksen tulokset tarkoittavat, millaisia seurauksia käytännöllä on, ketkä pääsevät talousmedioissa ääneen ja millaisin seurauksin. Mietin myös, miten talousmedioiden toimitukset voisivat kehittää lähdekäytäntöään.

5.1 Tutkituilla medioilla on melko heikon tietopohjan tapa käyttää lähteitä

Tämän tutkimuksen perusteella tärkeimmät talousmediamme eivät vaikuta erityisen laadukkaan tiedon välittäjiltä. Tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että jutuissa on keskimäärin 1.33 lähdettä. Lähteiden lukumäärän kasvattaminen laajentaa ja monipuolistaa käsiteltävää aihetta ja jutun näkökulmaa (Kuutti, 2008, 72). Tästä syystä erilaisia lähteitä olisi hyvä käyttää enemmän. Yhden lähteen jutut olisi syytä karsia pois, koska yhden lähteen juttu edustaa *vain* yhden lähteen tietoa, kantaa ja näkemystä.

Tämän tutkimuksen materiaalissa henkilölähteitä oli kaikista lähteistä jopa 67 prosenttia. Kuutin (2008, 72) mukaan henkilölähde ja haastattelu ovat suppeita ja yksipuolisia tiedonhankintakeinoja. Juholinin ja Kuutin mukaan (2003, 126) henkilölähdettä haastatteleamalla ei myöskään aina saada erityisen luotettavaa tietoa, koska haastattelussa saatavat tiedot voivat olla joko faktoja, tulkintoja, mielipiteitä tai kokemuksia. Tässä valossa henkilölähteiden määrää olisi hyvä vähentää muita lähteitä lisäämällä, jotta tiedonhankinta ja lähteiden käyttö monipuolistuisi.

Infoähkyisessä ja informaatiokatastrofin sävyttämässä maailmassa vakavasti otettavien medioiden tulisi pyrkiä siihen, että niiden jakama informaatio ja tieto ovat luotettavaa, laadukasta ja relevanttia, koska heikkolaatuista tietoa on hyvin paljon ja yleensä helposti saatavilla. Laadukkaaseen tietoon kuuluu olennaisena osana luotettavat lähteet. Google-ajan ihmiset osaavat hakea verkosta ”tietoa”, joka ei ole usein luotettavaa tai relevanttia: luotettava ja relevantti tieto selkeästi esitettyine lähteineen voisi sen sijaan olla median maineen ja arvon kannalta erinomaisen tärkeää, jopa kilpailuetu, kun tiedon luotettavuus sekä laatu korostuvat asiapainotteisessa mediassa.

Mediamaailmassa vallalla oleva sisällönkierrätyslogiikka, jota voidaan kuvailla muun muassa intertekstuaalisuuden ja intermediaalisuuden käsitteillä, tuottaa hyvin sisällötöntä materiaalia

yleisöille. Informaatiovirrassa yleisö turtuu viestien määrään ja olennainen tieto hukkuu data-mereen. (Tuominen, 2008, 12, 23.)

Lääkkeeksi tarvittaisiin tiedon autenttisuutta ja tiedollisen auktoriteetin arviointia. Talousmedioille olisi tärkeää kehityksen kannalta panostaa lähteisiin ja niiden rutiininomaiseen esittämiseen, koska tällä tavalla niiden tiedollinen auktoriteetti kasvaisi. Alkuperäislähteiden käyttö vähentäisi myös sisällönkierrätystä.

5.2 Laadukkaaseen juttuun erilaisia lähteitä

Talousmedioita käyttävät talous- ja markkinatietoa tarvitsevat yritykset ja yksityiset ihmiset. Taloustietoa tarvitsevat ammattilaiset käyttävät talousmedioita työkalunaan esimerkiksi seuraessaan yleistä talouskehitystä, toimintaympäristön muutoksia ja uusia bisnestrendejä (Hurmeranta, 2009, 13). Talousmedian tulisikin tämän vuoksi olla luotettava markkinatiedon välittäjä, koska tiedolla, olipa se laadukasta tai kehnoa, voi olla merkittävät taloudelliset seuraamukset. Koska liiketoimintaympäristö on muuttunut entistä vaihtelevammaksi, laadukasta ja jalostettua markkinatietoa tarvitaan poistamaan päätöksenteon epävarmuutta (Vaarnas, Virtanen, Hirvensalo, 2005, 7).

Käytännössä taloustoimittaja voisi ottaa käytännökseen hankkia yhteen juttuun esimerkiksi kolme erilaista lähdettä: dokumenttilähteen, josta tulisi jutun faktatiedon perusta, henkilölähteen, jolla jutun tietoa voisi saada laajennettua asiantuntijan kokemustietoon sekä tilannelähteen, jossa toimittaja toimisi itse tilannetta tarkkailevana ja havainnoivana kuvailijana.

Useamman eri lähteen lisääminen juttuun kasvattaisi jutun informaatioarvoa ja toisi jutulle luotettavuutta sekä tietoauktoriteettia. Kolmen erilaisen lähteen käyttämisellä yhdessä jutussa voisi vähentää myös eri lähteiden haittoja, kuten dokumentin puolueellisuutta ja sisällön rajoituneisuutta, henkilölähteen muistitiedon rajallisuutta ja motivaatioita sekä toimittajan havainnoinnin (tilannelähde) virheellisiä tulkintoja ja yleistyksiä.

Lyhyissä, sähkötyyppisissä jutuissa olisi hyvä mainita ainakin yksi lähde, jotta lukija voisi arvioida tietoa ja tietolähdettä.

5.3 Lähdemaininnan puuttuminen heikentää tiedon arvoa

Yritykset ja yksityiset talousmedian yleisöt tarvitsevat talousalan uutisia omaan taloudelliseen toimintaansa: suunnitteluun, strategioihin ja päätöksentekoon. Tiedolla halutaan poistaa erityisesti epävarmuutta.

Juttu, jossa ei ole lähdemainintaa, ei ole myöskään erityisen luotettava. Lähteetön juttu voi olla talousmediassa myös todellista *disinformaatiota*, koska erityisesti nimettömien lähteiden käyttö voi johtaa tahalliseen väärin tietojen kertomiseen, jolla voi taas olla vaikutusta esimerkiksi pörssikurssien kehitykseen (Uskali, 2005, 38).

Lähteettömän jutun oikeellisuutta ei voi arvioida, sen relevanssista ei voi saada tietoa eikä tietolähteen puuttumisen takia voi juttua lukiessa tulkita tiedon tai lähteen eri sävyjä, korostuksia tai motiiveja. Juttua ei voi näin ollen pitää tietona, joka poistaisi epävarmuutta päätöksenteosta. Toisin sanoen juttu voi olla melko turhaa tietoa ilman mainintaa lähteestä. Markkinatietona puuttuvan lähdemaininnan juttua ei voi siis pitää: tällaisella jutulla ei ole oikeastaan minkäänlaista virkaa tiedonlähteenä.

Tutkituissa talousmedioissa lähestulkoon kaikki jutut, joista puuttui lähdemaininta, olivat sähkö-tyyppisiä uutisia. Lyhyeen juttuunkin saa merkittävää lähdetiedon yleensä parilla sanalla, joten lähdemaininnan puuttumista ei voine perustella merkkimäärällä. Lähdemaininnan puuttumiseen on siis hyvin helppo ratkaisu. Niin sanottu tiedotteiden, eli yritysten markkinointiin liittyvät viestien melko suora kopioiminen jutuiksi täytyisi jättää pois, koska markkinointiviestin pääsy journalistiseen tuotteeseen ei liene tarkoituksenmukaista.

Epäluotettavan informaation ja tiedon aikakaudella olisi vielä erityisen tärkeää ottaa tavaksi ilmoittaa jutun lähteet aina jutun päätteeksi. Erilaisissa taulukoissa ja kuvissa tällainen tapa on jo olemassa. Jostain syystä tekstiä sisältävissä jutuissa näin ei ole. Erikseen merkittävillä lähdetiedoilla itse asiassa palveltaisiin lukijaa ja alettaisiin luoda medialle tietoa auktoriteettia. Tietoa auktoriteetti voisi olla jopa kilpailukeino asiajournalismia harrastavalle medialle. Tapa toimisi erityisen hyvin vielä verkkomediaossa, joissa lähteen voisi laittaa suoraksi linkiksi tiedon alkuperäiseen lähteeseen.

Epämääräiseksi jäävien lähteiden ongelman voisi korjata helposti samanlaisella käytännöllä. Lähteen merkitsemisessä tulisi välttää kaikenlaisia yleistyksiä, kuten ilmaisemalla ”*analyttikojen*

olevan jotain mieltä”. Paras tapa olisi merkitä alkuperäinen lähde nimeltään, statukseltaan ja sijainniltaan, jotta lukija voisi arvioida sekä lähdettä että sen tuottamaa tietoa.

Tilannelähteissä toimittajan olisi yksiselitteisesti kerrottava, että mikä tilanne on, missä tilanne tapahtuu ja mitä siihen liittyy. Näin voisi välttyä jutuilta, joissa tilannelähteen vuoksi jää lähde mainitsematta kokonaan.

5.4 Toisen median käyttö lähteenä on melko epäluotettavaa

Median käyttö lähteenä oli tämän tutkimuksen valossa melko yleistä. Median lähteenä käyttämiseen liittyy kuitenkin pahoja ongelmia, joista tiedon oikeellisuus ei ole pienin. Tällä hetkellä sähköiset mediat, ja erityisesti verkkomediat, kilpailevat nopeudella, eikä tietoja ehditä välttämättä tarkistaa. Nopeassa uutisvälityksessä eteen tuleekin ongelma tiedon luotettavuudesta.

Journalistin ohjeiden kohdassa kymmenen kehoitetaan tarkastamaan tiedot mahdollisimman hyvin myös silloin, kun ne on aikaisemmin julkaistu. Suorat käänösjutut täytyisi näin ollen jättää pois, jos tietoa ei voida tarkastaa alkuperäisestä lähteestä. Journalistin ohjeissa kehoitetaan suhtautumaan myös lähteisiin kriittisesti, joten verkkolähteissä tulisi noudattaa erityistä kriittisyyttä.

Toisen median käyttäminen lähteenä ei ole siis erityisen luotettavaa ja tästä olisi hyvä pyrkiä pois. Median käyttäminen lähteenä voitaisiin välttää varmistamalla tieto sen alkuperäisestä lähteestä. Näin välttyttäisiin myös kierrättämästä ”sisällötöntä” sisältöä.

Uutinen myy itsensä sisällöllään (Huovila, 2005, 59). Tämän vuoksi sisältö täytyisi olla ensisijainen kriteeri jokaiselle jutulle. Samoin myös asiajournalismilta edellytetään vahvaa todenmukaisuutta (Kuutti, 2008, 49). Totuudenmukaisuutta ei voi saavuttaa liian nopealla juttujen tuottamisella eikä käyttämällä toissijaisia tai kolmansia lähteitä.

Erytyisesti verkkolähteiden luotettavuutta tulisi arvioida lähteen alkuperän ja auktoriteetin luotettavuuden, tiedon objektiivisuuden ja luotettavuuden, ajankohtaisuuden, tiedon organisoimisen ja julkaisun tarkoituksen perusteella. Tärkeää olisi myös verrata tietoa muihin tietolähteisiin. (Tuumasta tekstiksi, 1999).

Koska erityisesti verkkomedioiden asema on osoittautunut pysyväksi ilmiöksi ja koska informaation määrä kasvaa koko ajan jopa hallitsemattomasti, informaatiokompetenssin parantaminen olisi hyvä kuulua entistä suurempana oppiaineena toimittajien opinnoissa.

5.5 Talous näyttää polkevan politiikan talousmedioissa

Tämän tutkimuksen tulosten perusteella näyttäisi siltä, että talous on huomattavasti vahvempi talouskeskustelun agendan luoja talousmedioissa kuin politiikka. Poliittisten valtiolähteiden osuus oli häviävän pieni verrattuna talouden pääluokan lähteisiin. Jopa pelkästään rahataloutta edustavat lähteet pääsivät ääneen tutkituissa medioissa paremmin kuin politiikan lähteet.

Tuloksesta voisi päätellä, että tutkitut talousmediat ovat talouselämän äänenkannattajia, koska ne päästävät ääneen hyvin painotetusti juuri talousmaailman lähteitä. Toisaalta sitä voisi selittää myös sillä, että talouden ja siihen liittyvien asioiden parhaita tietäjiä ja tulkitsijoita ovat juuri talouden ytimessä työskentelevät ihmiset.

Politiikan, kansanvallan ja demokratian vuoksi poliittisten päättäjien pääseminen ääneen olisi kuitenkin hyvin tärkeää. Jos tutkittuja talousmedioita ajattelee julkisuustilana ja tärkeimpänä talouskeskustelun areenana, demokraattisen edustuksen eli vaaleilla valittujen päättäjien vähäinen pääsy keskusteluun mukaan ei edistä kansanvaltaa ja demokratiaa. Poliittisten lähteiden käytön lisääminen sen sijaan voisi edistää sitä.

5.6 Oppositio politiikkaa ei pääse mukaan keskusteluun

Toinen demokratian kannalta tärkeä aihe julkiseen talouskeskusteluun on se, että tutkituissa talousmedioissa oppositiopolitiikka ei näyttänyt pääsevän ääneen. Tutkimuksen lähdemaininnoista oppositiopolitiikkaa edusti keskimäärin vain 10 prosenttia poliittisista valtiolähteistä, vaikka esimerkiksi oppositiolla on Eduskunnassa yli 40 prosentin kannatus.

Vallitsevan ideologian omaa asemaa, johtajuutta, ylläpitävää uurastusta voidaan kuvata puhumalla *hegemoniasta* (Kunelius, 2003, 245). Tässä tutkimuksessa talousmediat näyttivät kannattavan hallituspuolueita lähteinä ja avasivat julkisuustilansa hallituspuolueiden äänille. Tutkitut mediat tukivat siis vallan *hegemoniaa*, poliittisen johtajuuden asemaa, päästämällä määrällisesti eniten ääneen vallassa olevien hallituspuolueiden edustajat.

Objektiivisempänä käytäntönä olisi taata pääsy talouskeskustelun luomiseen tasapuolisemmin kaikille puolueille ja niiden edustamille näkemyksille talousasioista. Tämä voisi tukea myös demokratiaa ja edistää kansanvaltaa yhteiskunnassa. Ainakin sillä voisi olla vaikutusta siihen, että vallassa olevien näkemykset eivät jäisi ainoaksi totuudeksi taloudellisessa keskustelussa.

5.7 Kansalaiset eivät pääse ääneen

Kansalaiset eivät näyttäneet pääsevän tutkituissa talousmedioissa ääneen. Pienin pääluokka koko tutkimuksessa olivat kansalaisjärjestöt, joiden osuus lähteenä oli vain 0.9 prosenttia. Yksityishenkilöitäkään ei päässyt ääneen talousmedioissa kuin 3.5 prosentin verran kaikista lähde-maininnoista.

Näytti siltä, että kansalaisten ääni ei paina tärkeimmissä talousmedioissa. Tietoa loivat ja keskustelua pitivät yllä erityisesti talouden saralla vaikuttavat ihmiset ja tahot. Viestinnässä yhteisyysnäkökulma korostaa sitä, että viestintä on yhtä paljon jäseneksi ottamista kuin informaatiota ja sisältöjen siirtämistä (Kunelius, 2003, 13). Tässä tapauksessa yhteiseksi tekemiseen osallistui siis talouden alan ammattilaiset ja talousmediat näyttäytyivät eräällä tapaa ammatillisina medioina.

Talous on kuitenkin kaikkialla ja mukana joka paikassa. Taloudella on merkittävä tehtävä ihmisen elämässä ja se on myös yrityselämän sekä teollisuuden lähtökohta (Huovila, 2003, 7-15). Toisin sanoen, talous on mukana tavallisen ihmisen arkipäivässä yhtä paljon kuin yritysten toiminnassa. Tästä näkökulmasta katsottuna tutkitut talousmediat eivät saavuttaneet erityisen korkeaa tasoa journalismin näkökulmasta katsottuna.

5.8 Miesten sananvalta rapistaa talousmedioiden uskottavuutta

Tutkimuksen tuloksissa todettiin miesten edustavan henkilölähteitä yli 90 prosenttisesti. Tulos on hämmentävä, vaikka aikaisemmissakin tutkimuksissa on todettu, että miehet pääsevät kaikissa medioissa ääneen selvästi enemmän kuin naiset. Käytännössä katsoen miehet luovat lähes koko talouskeskustelun agendan tärkeimmissä talousmedioissamme.

Tieto on hämmentävä monella tavalla. Jos asiaa tutkiskelee koulutuksen taustaa vasten, selviää, että naiset ovat huomattavan korkeammin koulutettuja Suomessa kuin miehet. Ikäluokista 45-49 -vuotiaiden naisten ja kaikkien sitä nuorempien sukupolvien koulutustaso on selvästi korkeampi, jos vertaillaan korkeakoulututkintojen määrää sukupuolten välillä (Tilastokeskus, 2009).

Tällä hetkellä naiset suorittavat 62 prosenttia kaikista yliopistotutkinnoista (Tilastokeskus, 2010). Koulutus ei kuitenkaan ole taannut paikkaa naisille esimerkiksi asiantuntijalähteenä.

Talousyliopistoissa ja -korkeakouluissa suoritettuja tutkintoja vuonna 2009		
	Naiset	Miehet
Helsingin Kauppa- korkeakou- lu	303	259
Turun kauppa- korkeakoulu	240	207
Svenska Handelshögskolan	158	146
Kaikki ammattikorkeakoulut yht., liiketalous ja kauppa	3019	1115

Taulukko 11. Naiset suorittavat suurimman osan talousalan yliopisto- ja korkeakoulututkinnoista (Tilastokeskus, 2009).

Naiset suorittavat tällä hetkellä Suomessa enemmän myös talousalan korkeakoulututkintoja kuin miehet. Naisten asiantuntijuus talousalalla ei kuitenkaan näy talousmedioiden lähdekäytännössä.

Naisten hyvin pieni osuus henkilölähteistä vaikuttaa jo medioiden uskottavuuteen asiallisen tiedon välittäjinä. Ainakaan tutkittujen medioiden lähdekäytäntö ei välitä totuudellista kuvaa talouden osaajista ja asiantuntijoista Suomessa. Uskottavuuden vuoksi talousmedioiden täytyisi tiedostaa henkilölähteiden sukupuoleen liittyvä ongelma ja lähteä hyvin tietoisesti myös korjaamaan tilannetta valitsemalla henkilölähteeksi nainen silloin, kun se on mahdollista. Asiaa voisi helpottaa se, että haastateltavaksi hankittaisiin myös asiantuntijatasen henkilöitä johtajatasen sijaan.

5.9 Yritysten toimitusjohtajiin tietolähteenä liittyy ongelmia

Tämän tutkimuksen tuloksissa todettiin, että talouden pääluokan lähteet kattoivat yli 50 prosenttia kaikista lähdemaininnoista. Talouden lähteistä suurin osa oli myös yrityslähteitä ja yrityslähteistä taas suurin osa edusti rahataloutta.

Yritystä edusti lähteenä lähes aina yrityksen ylin johto, toimitusjohtaja tai muu johtaja, jonka vastuulla ulkoinen tiedottaminen ja PR yrityksissä ovat. Ylin johto käy yleensä myös erilaisessa

mediakoulutuksessa, jossa opetellaan erilaisia tekniikoita haastattelutilanteisiin. Tekniikat tähtäävät aina siihen, että yritys saa oman viestinsä läpi ja että yrityksestä tulee positiivinen kuva. Yritykselle sen ulkoinen kuva ja brandi ovat hyvin tärkeitä ja niitä suojellaan jopa yritysten edustajien ulkoisella käyttäytymisellä.

Yritysjohdajien haastattelut voivat olla tämän vuoksi melko kyseenalaisia. Jokainen, joka on haastatellut yrityksen toimitusjohtajaa, tietää, ettei yrityksen kannalta kiperiin kysymyksiin saa oikein koskaan suoraa vastausta. Johtajien haastatteluista ei aina voi odottaa saavansa välttämättä totuudenmukaista tietoa, koska yritysjohtajan tavoitteena on antaa positiivinen kuva yrityksestä ja sen tilasta, ei kertoa totuutta. Hyvin koulutettu yritysjohtaja saa viestinsä hyvin läpi, jopa median tuottamaan juttuun asti.

Journalistien ohjeiden kohdassa kahdeksan kuitenkin mainitaan yksiselitteisesti, että ”journalistin on pyrittävä totuudenmukaiseen tiedonvälitykseen”. Voi olla, että yritysjohtajan haastattelulla ei päästä koskaan totuudenmukaisuuteen vaan lähinnä tietynlaiseen mielikuvallisuuteen. Pahimmassa tapauksessa yrityksissä mennään jopa mielikuvia pidemmälle. Yritykset ”vaikenevat, ja jopa valehtelevat” (Uskali, 2005, 52).

Yrityksiä koskevassa uutisoinnissa voisi olla aiheellista miettiä, ovatko yritysten johtajat tarpeellinen lähde, erityisesti ainoaksi lähteeksi. Yritysten toiminnasta saa tietoa monella muullakin tavalla kuin johtoa haastattelemalla. Kyseeseen voisi tulla erityisesti erilaiset dokumenttilähteet ja tahot, joilla on tietoa kyseisestä yrityksestä. Yritysanalyytikot, jotka rakentavat yritysanalyysia perustuen yritysten tilinpäätösinformaatioon ja tilastotietoihin, ovat yksi hyvä asiantuntijalähde. Ulkopuolisten instituutioiden tekemät tutkimusraportit ja tilastot ovat hyviä dokumenttilähteitä. (Vihervuori, 2002, 84, 85.)

Yrityksen edustajaa voisi käyttää asiantuntijalähteiden ohessa lisälähteenä, koska yrityksen on tietenkin tasapuolisuuden nimissä annettava kommentoida yritystä koskevia asioita myös itse. Johtajan haastatteluun tulisi kuitenkin varustautua dokumenttitiedolla ja siihen perustuvilla kysymyksillä sekä välttää yrityksen vaikuttamista sekä PR-tietoa haastattelussa pitämällä kiinni valmiista kysymysrungosta.

5.10 Rahatalouden puhevalta voi johtaa kauemmas demokratiasta

Tässä tutkimuksessa tutkitut talousmediat ovat monella tavalla Suomen tärkeimmät talousmediat. Ne on valittu talouden ammattilaisille suunnatussa kyselyssä tärkeimmiksi suomalaisiksi

talousmedioiksi (Hurmeranta, 2009, 45). Niiden levikit ja lukijamäärät ovat talousmedioiden listan kärjessä ja niillä on erityisen hyvä maine luotettavina, laadukkaina ja perinteisinä medioina. Ne antavat näin ollen julkisuustilan tärkeimmälle talouskeskustelulle Suomessa.

Tämän tutkimuksen tuloksista päätellen näyttää siltä, että talouden toimijat ja erityisesti yritykset ja rahatalouden lähteet pääsivät ääneen erityisen hyvin kaikissa kolmessa talousmediassa. Jos pelkkiä rahalähteitä vertaa poliittisiin valtiolähteisiin, huomaa, että rahatalouden lähteet pääsivät luomaan talouskeskustelun agenda selvästi enemmän. Yritysten ja rahatalouden edustajat ovat tietyllä tavalla vallassa talouskeskustelussamme.

Länsimaaisessa demokratiassa valta kuuluu kansalle. Tutkituissa talousmedioissa näin ei ole, jos katsoo lähdekäytäntöjä sekä uutis- että talousmedioissamme. Toimittajat näkevät itsensä ”valtaapitävien vartijoina” (Kunelius, 2003, 194). Lähdekäytännöllä he kuitenkin siirtävät vallan takaisin valtaapitäville.

Kaikin puolin tasapuolisemmalle lähdekäytännölle on melko yksinkertainen parannuskeino. Erilaisia lähteitä tulisi käyttää enemmän ja liiallisia painotuksia tulisi välttää. Esimerkiksi rahatalouden suuri osuus painottaa lähteitä melko voimakkaasti.

5.11 Uudentyyppinen lähdekäytäntö voisi edistää myös talouskasvua

Tutkittujen talousmedioiden lähteiden käyttö oli painottunut voimakkaimmin yrityksiin, miehiin ja rahatalouden lähteisiin. Medioissa ääneen päässeet yritykset olivat lähes täysin suuria yrityksiä, jotka ovat panostaneet myös yritysviestintään ja PR:ään. Henkilölähteet olivat yli 90 prosenttisesti miehiä ja erityisesti yrityslähteissä naisten määrä oli hyvin alhainen. Rahataloutta edustavat lähteet pääsivät talouden pääluokassa eniten ääneen.

2000-luvun lopulla alkaneessa lamassa kamppaileva kansantaloutemme tarvitsisi uutta nousua, jotta yhteiskuntamallimme voisi säilyä. Talouspuheissa on kaipaillu esimerkiksi ”uutta Nokiaa” ja monenlaiset innovaatiotyöryhmät ovat työskennelleet keksiäkseen, miten Suomen talous saadaan jälleen nousuun.

Talousmediat tarjoavat julkisen tilan talouskeskustelulle. Medioissa esitetyt jutut kuvaavat todellisuuttamme ja toisintavat sitä, mutta muokkaavat myös käsityksiämme ja antavat meille keskustelu aiheita.

Tiedonvälitys on ollut vuosisatoja keskeinen osa innovaation leviämistä. Uudenlaista keskustelua ja innovaatiota voi syntyä myös talousmedioissa, joiden juttuihin voi sisältyä uutta tietoa. Media toimii uuden, tuotetun tiedon välittäjänä ja tieto välittyy yleisöille. Näin ketju jatkuu taas yleisöltä mediaan ja niin edelleen.

Lähteillä on tärkeä merkitys uuden tiedon luomisessa mediassa ja keskustelussa, joka median jutuista syntyy. Lähdekäytännön uudistamisella talousmediatkin voivat alkaa välittää ja tuottaa uudenlaista tietoa, joka voi olla välttämätöntä uusille ideoille ja uudelle talouskasvulle.

Taloudellinen kilpailu on kovaa ja siinä voivat pärjätä vain etevimmät. Kilpailupolitiikka on tasapainoilua lyhyen ja pitkän tähtäimen näkökulmien välillä. Kilpailu on myös maailmanlaajuista ja reaaliaikaista. (Koski, Rouvinen, Ylä-anttila, 2002, 91-92.)

Innovatiivisuutta kaivataan siis todennäköisesti lukijoita palveleviin talousmedioihinkin. Kun talous muuttuu ja innovatiivisuudesta tulee hyvin keskeinen tuotantotekijä, myös journalismin tulisi huomata muutos (Kauhanen, Kaivo-oja, Hautamäki, 2007, 36).

Käytännössä innovatiivisuutta talousmedian lähdekäytäntöön voi saada tietoisesta toiminnasta tiedonhankinnassa ja siihen liittyvissä käytännöissä. Talousmedia voisi tutkia informaatiokäytäntöjään ja uudistaa niitä muuttamalla toimitusprosessia tiedonhakupainotteisemmaksi. Tiedonhankintakäyttäytymistä muuttamalla uudenlainen käytäntö voisi tulla tavaksi.

Innovaatiojournalismissa painotetaan muun muassa

- uusien teknologioiden kaupallistamista
- talous-, -teknologia- ja poliittisen journalismin yhdistämistä
- analyysien tekemistä tieteen, talouden ja teknologian näkökulmien yhdistelmän perusteella ja
- innovaatiojärjestelmien vahtikoirana toimimista. (Kauhanen, Kaivo-oja, Hautamäki, 2007, 37.)

Lähdekäytännön suhteen tämä tarkoittaisi ainakin uuden teknologian valmistajien seuraamista ja käyttämistä lähteenä useammin, talous-, teknologia- ja politiikan toimitusten yhteistyötä sekä innovaatioita tukevien tahojen käyttämistä lähteenä. Myös pienten ja aloittelevien yritysten toimintaa tulisi seurata ja niitä täytyisi käyttää lähteenä enemmän. Käytännössä suurten ja am-

mattimaisesti tiedottavien yritysten roolin merkitystä täytyisi laskea. (Kauhanen, Kaivo-oja, Hautamäki, 2007, 37.)

Yrityksillä on kasvavan kilpailun vuoksi halua hyödyntää verkostovaikutuksia (Koski, Rouvinen, Ylä-Anttila, 2002, 91). Verkostoituminen on nykyään helppoa sosiaalisen median tarjoamien mahdollisuuksien vuoksi. Innovatiivista talousmedian tekemistä olisi esimerkiksi kehittää uusia ratkaisuja verkkolehtiin ja hyödyntää verkon mahdollisuuksia verkostoitumisessa, esimerkiksi asiantuntijapaneelien luomisessa ja ylläpitämisessä tai aloittavien ja innovatiivisten yritysten esittäytymispaikkana.

Innovatiivisempi tapa perinteiseen talousjournalismiin verrattuna olisi olla enemmän kiinnostunut yrityksen innovaatioista kuin lyhyen tähtäimen tunnusluvuista (Kauhanen, Kaivo-oja, Hautamäki, 2007, 40). Myös epäonnistumisista raportoiminen toisi oppia muillekin yrityksille ja voisi vähentää uusia epäonnistumisia parantamalla parhaita käytäntöjä.

5.12 Tutkimuksen arviointi

Tämän opinnäytetyön tekeminen oli syventävä ja hyvin valaiseva kokemus. Aihe tälle tutkimukselle alkoi kehittyä informaatiotutkimuksen opinnoissa, joita opiskelin vuoden ajan vapaa- valintaisina opintoinani. Suhtautumiseni journalismiin, tiedonvälitykseen, viestintään ja tietoon muuttui selvästi, syveni opintojen aikana ja sai laaja-alaisempaa näkemystä. Aloin myös kyseenalaistamaan monia journalismin käytänteitä ja tapoja.

Tällaisen aiheen tutkimiseen olisi voinut käyttää sen uskottavuuden ja oikeudellisuuden parantamiseksi paljon enemmän aikaa ja tutkimusmateriaalia. Tutkimuksen tulosten luotettavuutta on kuitenkin vaikea arvioida, koska määrällisen sisällönanalyysin otoksen edustavuutta on vaikea arvioida.

Nyt tutkimus jäi ehkä melko pinnalliseksi, koska yhden henkilön tutkimana ja yhden tutkimuksen tutkimusmateriaali ja otos eivät voineet olla kovin laajat. Talousmedioita ei ole kuitenkaan tutkittu liiemmin, joten tällainen pieni perustutkimuskin oli varmasti paikallaan.

Tämän tutkimuksen jatkoksi olisi hyvä tehdä monia jatkotutkimuksia, koska aiheita löytyisi riittämiin. Tätä samaa tutkimusta voisi laajentaa toistamalla sen yhden tai useamman kerran. Näin tutkimusmateriaalista tulisi isompi ja tulosten validiteetti ja reliabiliteetti kasvaisivat. Tut-

kimusta voisi toistaa jopa vuosittain, samalla tavalla kuin suomalaisten uutismedioiden vuosiseurantaa tehdään Tampereen yliopiston Tiedotusopin laitoksella.

Talousmedioiden lähdekäytännön tutkimista voisi laajentaa käsittämään myös muita tärkeitä talousmedioita, kuten Talouselämä-lehteä, Ylen ja MTV3:n talousuutisia ja Taloussanomia. Näin saataisiin taas laajempi käsitys eri talousmedioiden puhujista ja keskustelun luojuista.

Jatkotutkimuksen aihetta olisi myös laadullisen tutkimustavalla, jolla voisi selvittää edelleen, mitä ja miten talousmedioiden lähteet jutuissa puhuvat, paljoko kukakin saa palstatilaa ja vielä esimerkiksi mitä naiset pääsevät sanomaan talousmedioissa.

Talousmedioiden tutkimista voisi jatkaa myös innovaatiomedian näkökulmasta esimerkiksi selvittämällä, miten innovaatiojournalismin ajatuksia voisi siirtää käytännön todellisuuteen ja toimituskäytäntöihin. Erityisesti sosiaalisen median mahdollisuuksia täytyisi tutkia ja kehittää. Talousmedioita olisi ylipäätään todella aiheellista tutkia enemmän.

Tiedonhankinta on journalisteille perustyötä, joka kuuluu jokaisen jutun syntymiseen. Oma arvioni on, että noin 80 prosenttia yhden jutun kokonaistyömäärästä menee tiedonhankintaan. Aina sekään ei ole tarpeeksi, erityisesti silloin, kun jutun aihe on itselle tuntematon ja epäselvä.

Informaatio-, tieto- ja tiedonhankintataidot liittyvät toimittajien lisäksi kaikkien ihmisten elämään ja pärjäämiseen hyvin olennaisesti. Näiden avulla sekä jutun lopputulos että elämä voivat muuttua olennaisesti. Informaatiokompetenssi on jokaiselle ihmiselle nykypäivänä erittäin tärkeää. Itse olisin valmis kasvattamaan tiedonhankinnan ja informaatio-opintojen määrää esimerkiksi journalistisessa koulutuksessa. Taidan ainakin itse jatkaa niitä.

Lähteet

Berger, Arthur Asa (2000): *Media and Communication Research Methods. An Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches*. Sage Publications, Inc., Thousand Oaks, London, New Delhi.

Berger, Arthur Asa (1998): *Media Analysis Techniques*. Second edition. Sage Publications, Thousand Oaks, London, New Delhi.

Haasio, Ari, savolainen, Reijo (2004): *Tiedonbankintatutkimuksen perusteet*. BTJ Kirjastopalvelu Oy, Helsinki.

Huotari, Maija-Leena, Hurme, Pertti, Valkonen, Tarja (2005): *Viestinnästä tietoon. Tiedon luominen työyhteisöissä*. WSOY, Helsinki.

Huovila, Tapani (2005): *Toimittaja - tiedon etsijä ja vaikuttaja*. WSOY.

Huovila, Tapani (2003): *Tiedolla korkoa. Suomalaista talousjournalismia 1900-luvulla*. Inforviestintä Oy, Helsinki.

Hurmeranta, Markku (2009): *Talousmedia ja valkokaulustyöläiset. Ydinkohderyhmän arvioita talousjournalismin tasosta ja verkkomedian roolista*. Julkaisuja, Sarja C 43 / 2009. Tampereen yliopisto, Tiedotusopin laitos, Tampere.

Juholin, Elisa, Kuutti, Heikki (2003): *Mediapeli. Anatomia ja keinot*. Inforviestintä Oy, Helsinki.

Kantola, Anu (2002): *Markkinakuri ja managerivalta. poliittinen hallinta Suomen 1990-luvun talouskriisissä*. Viestinnän julkaisu 6. Viestinnän laitos, Helsingin yliopisto. Pallas, Loki-kirjat, Helsinki.

Kauhanen, Erkki, Kaivo-oja, Jari, hautamäki, Antti (2007): *Innovaatiomedia. Journalismi tulevaisuuden tekijänä*. Palmenia, Helsinki University Press, Helsinki.

Kauppinen, Ilkka (2008): *Tiedon omistaminen on valtaa. Globalisoituvan patenttijärjestelmän poliittinen moraalitalous ja globaali kapitalismi*. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

- Kirjastot ja tiedonhaku 2002-2007*. Avoin yliopisto. Luettavissa: <http://www.avoinyliopisto.fi> – Kirjastot ja tiedonhaku 2002-2007. Luettu 18.5.2010.
- Koski, Heli, Rouvinen, Petri, Ylä-Anttila, Pekka (2002): *Tieto&talous*. Mitä ”uudesta taloudesta” jäi? Edita, Helsinki.
- Kunelius, Risto (2003): *Viestinnän vallassa*. Johdatusta joukkoviestinnän kysymyksiin. WSOY, Helsinki.
- Kuutti, Heikki (2008): Mediakierre. *Selviytyminen kielteisessä julkisuudessa*. Infor.
- Kuutti, Heikki: *Tutkiva journalismi*. Verkko-oppimateriaali, Jyväskylän yliopisto, viestintätieteiden laitos. Luettavissa:
<https://www.jyu.fi/hum/laitokset/viesti/verkkomateriaalit/km/tutkiva-journalismi/aineisto.pdf>. Luettu 18.5.2010
- Laughley, Dan (2009): *Media studies. Theories and approaches*. Kamera Books, Herts.
- Lindén, Carl-Gustav (2003): *Snabbhet, djup, relevans. Rapport om ekonomijournalistiken*. Forskningsinstitutet, Svenska social- och kommunalhögskolan vid helsingfors universitetet, Helsinki.
- Majapuro, Marketta (2006): *Talousjournalismi. Historiaa, teoriaa ja käytäntöä*. Helsingin Kauppakorkeakoulun julkaisuja. Helsingin kauppakorkeakoulu.
- Markkola, Pirjo (2008): *Läbdekritiikki - niin biljaista ettei sitä huomaa*. Teoksessa Lempiäinen, Kirsti, Löytty, Olli, & Kinnunen, Merja (toim.). *Tutkijan kirja*, s. 168-177. Vastapaino, Tampere.
- Nieminen, Hannu, Pantti, Mervi (2004): *Media markkinoilla. Johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen*. Loki-kirjat, Helsinki.
- Pajari, Elina (2003): *Pankkiiriliike talousjournalistin rutiinilähteenä : toimittajien, analyytikkojen ja ekonomistien näkemykset luottolähteiksi vakiintuneiden pankkiiriliikkeiden julkisuushyödyistä*. Pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopisto.

- Pietilä, Veikko (2005): *Joukkoviestintätutkimuksen valtateillä. Tutkimusalan kehitystä jäljittämässä*. Vastapaino, Tampere.
- Ridell, Seija (2004): *Median julkisuustiloja kartoittamassa. Julkisuuden journalistinen tuottaminen ja kommunikatiivisuuden haaste*. Tiedotustutkimus 2/2004.
- Rosvall, Maria (2009): *Kenen ääni kuuluu STT:n uutisissa? Selvitys STT:n kotimaan uutisten lähteistä*. Opinnäytetyö, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu.
- Savaspuro, Miia (2002): *Talousjournalismin oppikoulu: toimittajien lähdekäytännöt ja subde valtaeliittiin Suomen 1990-luvun laman aikana*. Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto.
- Suikkanen, Risto, Saloniemä, Arja, Holma, Aino (2008): *Suomalaisen uutismedian seuranta 2008*. Julkaisuja, Sarja B 51/2008. Tampereen yliopisto, Tiedotusopin laitos, Tampere. Luettavissa: <http://tampub.uta.fi/tiedotusoppi/978-951-44-7550-4.pdf>
- Suikkanen, Risto, Syrjälä, Hanna (2010): *Suomalaisen uutismedian seuranta 2010*. Julkaisuja, Sarja B 55 / 2010. Tampereen yliopisto, Tiedotusopin laitos, Tampere. Luettavissa: http://tampub.uta.fi/S/suomalaisen_uutismedian_2010.pdf
- Suomen Journalistiliitto (2010). *Journalistin ohjeet*. Luettavissa: <http://www.journalistiliitto.fi/pelisaannot/journalistinohteet>. Luettu 18.5.2010.
- Informaatiotutkimuksen opintomateriaali: ”Tiedonlähteet”. Tampereen yliopisto, Informaatiotieteiden tiedekunta. Luettavissa: <http://www.info.uta.fi/kurssit/verkkokurssit/tiedonlahteet/index.php>. Luettu 7.11.2010.
- Tilastokeskuksen PX-Web-tietokannat. *Ammattikorkeakoulututkinnot ammattikorkeakoulun, opetushallinnon koulutusluokituksen ja koulutustyyppin mukaan 2009 muuttujina Ammattikorkeakoulu, Koulutusala, Opintoala ja Tutkinto*. Tilastokeskus, 2009.
- Tilastokeskus. *Miesten koulutustaso paranee hitaammin kuin naisten*. Artikkelä. Luettavissa: http://www.tilastokeskus.fi/artikkelit/2009/art_2009-09-30_001.html?s=0. Luettu 21.10.2010.

Tilastokeskus. *Yliopistoissa suoritettiin 23 800 tutkintoa vuonna 2009*. Artikkele. Luettavissa: http://tilastokeskus.fi/til/yop/2009/02/yop_2009_02_2010-06-18_tie_001_fi.html. Luettu 20.10.2010.

Tilastokeskus. Yliopistoissa suoritettut tutkinnot yliopistoittain vuonna 2009. Tilasto. Luettavissa: http://tilastokeskus.fi/til/yop/2009/02/yop_2009_02_2010-06-18_tau_001_fi.html. Luettu 21.10.2010.

Tuumasta tekstiksi. Perusopas seminaari- ja opinnäytetyön tekijälle. Tampereen yliopisto, Hoitotieteen laitos. Luettavissa: <http://www.uta.fi/laitokset/hoito/wwwoppimateriaali/index.html>. Luettu 20.10.2010.

Uskali, Turo (2005): *Talousjournalismin historia, rajat ja tulevaisuus*. Teoksessa Ojala, Jari, Uskali, Turo (toim.) *Mediajättien aika*. S. 27 - 54. Inforviestintä Oy, Helsinki.

Vaarnas, Markko, Virtanen, Jouko, Hirvensalo, Irmeli (2005). *Menestyjä kilpailee tiedolla - markkinatieto kansainvälistymisen tukena*. Fintra-sarja. Multikustannus Oy, Helsinki.

Liitteet

Liite 1. Suomalaisen uutiemediaseurata 2008 -tutkimuksessa (Suikkanen, Saloniemi, Holma, 2008, 26) käytetty jaottelu.

Pääluokka	Alaluokka
I Ulkovallat	1. Ulkovallat: vieraat valtiot ja niiden valtiokoneistot ja poliittisen järjestelmän vakiintuneet osat, ylikansalliset järjestöt, elimet ja niiden yhteenliittymät
II Suomen valtio	2. Valtiojohto, puoluelaitos 3. Julkishallinto 4. Poliisihallinto, rajavartiolaitos 5. Oikeusistuinlaitos 6. Puolustushallinto
III Tutkimus	7. Tieteenharjoittajat, vapaat asiantuntijat
IV Talous	8. Elinkeinoelämän järjestöt, yritykset, työnantaja- ja toimialaliitot 9. Ammattiyhdistysliike 10. Maa- ja metsätalous (maanviljelijät, maatalouden etujärjestöt)
V Kansalaistoiminta	11. kansalaisjärjestöt ja järjestäytyneet kansalaisliikkeet
VI Vietteet	12. Urheilijat, urheilujärjestöt 13. Taide, kulttuuri 14. Viihde- ja muotiteollisuus
VII Yksityishenkilöt	15. Henkilöt ilman nimettyä taustaryhmää
VIII Muut	16. Kirkollinen tai uskonnollinen yhteisö 17. Tiedotusväline 18. Viestin itse 19. Muu (sisältää myös luokittamattomiksi jäävät epäselvät tapaukset)

Liite 2. Kauppalehden lähdemaininnat.

Pääluokka	Alaluokka	Alaluokan ryhmät	Lähde	Kuin ka monessa juttussa esiintyy	Docu-mentti-lähde	Henkilö-lähde	Mies	Nainen	Ta ho	Tilan ne-lähde	Epä mää-räinen lähde
I Ulkovallat											
	1. Ulkova-lat										
		EU									
			Talouskomissaari Olli rehn	2		x	x				
			Islannin presidentti Olafur Ragnar Grimsson			x	x				
			Euroopan keskuspankki						x		
			Euroopan keskuspankin pääjohtaja Jean-Claude Trichet	4		x	x				
			Kilpailukomissaari Joaquin Almun	2		x	x				
			Eu:n komissio						x		
			Eurostat						x		
			EU-komission ennakkolausunto		x						
		USA									
			FED-johtoon kuuluva James Bullard			x	x				
			Valkoisen talon taloudellinen neuvonantaja Christina Romer			x		x			
			Ulkoministeri Hillary Clinton			x		x			
			FED-pankin julkistama Beige Book - talouskatsaus		x						
			Yhdysvaltain keskuspankin pääjohtaja Ben Bernanke			x	x				
		Saksa									
			Saksan tilastoviranomainen						x		
			Saksan liittokansleri Angela Merkel			x		x			
			varakansleri Guido Westerwe			x	x				
		Venä-jä									
			Venäjän varapääministeri Igor Sethin			x	x				
			Venäjön pääministeri Vladimir Putin			x	x				
			Venäjän tullilaitoksen puheenjohtaja Kons-tantin tshaika			x	x				
			Venäjän talouskehitysministeriö						x		
		Muut									
			Islannin talousministeri Gylfi Magnusson			x	x				
			Kiinan vara-asuntoministeri Qi ji			x	x				
			Kiinan parlamentin puhemies Wu Bangguo			x	x				
			Ruotsin rahamarkkinaministeri Mats Odell			x	x				

			Ruotsin valtionvarainministeri Anders Borg			x	x						
			Ruotsin kaukkaministeri Ewa Björling			x	x						
			Kreikan valtionvarainministeri George Papakonstantinou	3		x	x						
			Chilen talousministeri anders Velacho			x							
			Chilen kaivosministeri Santiago Gonzales			x	x						
			Ranskan teollisuusministeri Christian Estrosi			x	x						
			Ruotsin elinkeinoministeri Maud Olofsson			x			x				
			Maa- ja metsätalouden rahoitusyhtiö IFC:n toimitusjohtaja Lars Thunell			x	x						
			Viron kesku pankki									x	
			Kreikan pääministeri George Papandreou			x	x						
			Naton pääsihteeri Anders Fogh Rasmussen			x	x						
			slovenian presidentti Danilo Turk			x	x						
			Assosiation of European Businessin toimitusjohtaja Frank Schauff			x	x						
			Euroopan autoteollisuusjärjestö Acean puheenjohtaja Dieter Zetche			x	x						
			Viron valtionvarainministeriön tiedote		x								
II Suomen valtio													
	2. Valtionjohto, puoluelaitos												
			Europarlamentaarikko Satu Hassi			x			x				
			Europarlamentaarikko Anneli Jäätteenmäki			x			x				
			Europarlamentaarikko Eija-Riitta Korhola			x			x				
			SDP:n puoluesihtööri Ari Korhonen			x	x						
			Ministeri Jyri Häkämies	2		x	x						
			Työministeri Anni Sinnemäki	2		x			x				
			Maa- ja metsätalousministeri Sirkka-Liisa Anttila			x			x				
			Ulkoministeri Alexander Stubb			x	x						
			Sosiaali- ja terveysministeri Liisa Hyssälä			x			x				
			Ulkoministeri Paavo Väyrysen lehdistöavustaja Annika Saarikko			x			x				
			Elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen	4		x	x						
			Kansanedustaja Ilkka Kanerva			x	x						
			hallitussihteeri Heikki Kuitunen valtionvarainministeriöstä			x	x						
			ympäristöministeri Paula Lehtomäki	4		x			x				
			Valtionvarainministeri Jyrki Katainen	5		x	x						
			Asuntoministeri Jan Vapaavuori	2		x	x						
			Vihreiden puoluehallitus									x	
			pankkivaltuusiston puheenjohtaja Timo Kalli			x	x						
			Valtionvarainministeriö									x	
			pääministeri Matti Vanhanen			x	x						
			SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja Eero Heinäluoma			x	x						
	3. Julkishallinto												

			Kilpailuviraston johtaja Kirsi Leino			x		x						
			Veronkanto- ja perintäyksikön johtaja Timo Niutanen			x	x							
			Ylitarkastaja Kari Saarikoski			x	x							
			Valtakunnansovittelija Esa Lonka	2		x	x							
			Hallitusneuvos Minna Kivimäki liikenneministeriöstä			x		x						
			Puolustusministeriön ylijohtaja Teemu penttilä			x	x							
			Hallitusneuvos Mikael Nyberg liikenneministeriöstä			x	x							
			Työ- ja elinkeinoministeriön ylitarkastaja Kati Schibutani			x		x						
			Lappeenrannan apulaiskaupunginjohtaja Kari Korkiakoski			x	x							
			Suomen Pankin tilastot		x									
			ELY-keskuksen liikennejohtaja Pekka Jokela			x	x							
			maatalousministeriön tietopalvelukeskus									x		
			Valtionvarainministeriön kansantalousosaston päällikkö Jukka pekkarinen			x	x							
			viestintäneuvos Elina Normo liikenne- ja viestintäministeriöstä			x		x						
			hallitusneuvos Kaisa-Leena Välipirtti liikenne- ja viestintäministeriöstä			x		x						
			kuntaliiton varatoimitusjohtaja Timo Kietäväinen			x	x							
			Presidentin kanslia										x	
			Opetushallitus										x	
			Kilpailuviraston tutkimuspäällikkö Valteri Virtanen			x	x							
			Verohallinnon pääjohtaja Mirjami Laitinen			x		x						
			Sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusmarkkinayksikön johtaja Antero Kiviniemi			x	x							
			projektijohtaja Raija Seppälä Verohallinnosta			x		x						
			Verohallinto										x	
			Eläketurvakeskus										x	
	4. Poliisi- hallinto, rajavartiola laitos													
			rikoskomisario Gunnar Golnick			x	x							
	5. Oikeus- istuina- laitos													
			(Finn Telecom:n) Konkurssipesän hoitaja Pertti Ylikraka			x	x							
			Uusi asunto-osakeyhtiölaki		x									
			Koti-Idea Oy:n pesänhoitaja Eino Patoila			x	x							
	6. Puolus- tushallinto													
III Tutkimus														

	7. Yliopis- tot ja korkeakou- lut, tie- teenhar- joittajat, vapaat asiantunti- jat														
			Professori Matti Pohjola			x	x								
			Akatemiaprofessori Tapio Salmi			x	x								
			Taloustutkija Paul Krugman			x	x								
			Helsingin kauppakorkeakoulun professori Heikki Niskakangas			x	x								
			tohtori Aldo Morales Penn State University- ta			x	x								
			rahoituksen dosentti, lehtori Hannu Kahra Oulun yliopistosta			x	x								
			Tilastokeskus	5								x			
			Helsingin yliopiston työoikeuden professori Kari-Pekka Tiitinen			x	x								
			Haaga-Helia ammattikorkeakoulun suhdan- nekysele		x										
			VTT:n kerrostalojen lämmitysratkaisujen vertailututkimus		x										
			Laskentatoimen professori Juha-Pekka Kallunki Oulun yliopistosta			x	x								
			VTT:n teknologiabarometri		x										
			Helsingin yliopiston kansleri Ilkka Niiniluoto			x	x								
			Ruotsin tilastokeskus SCB	2									x		
			kansallinen mediatutkimus	2	x										
			USGS											x	
			Pew research centerin tutkimus		x										
			Oulun yliopiston rahoituksen professori Hannu Kahra			x	x								
			rahoituksen professori Timo Korkeamäki Svenska handelsehögskolanista			x	x								
			Lappeenrannan teknillisen yliopiston rahoituksen professori Minna Martikainen			x									
			Juhana Vartiainen Ruotsin valtiollisesta taloudellisesta tutkimuskeskuksesta			x	x								
			Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ylivohtaja Seija Ilmakunnas			x				x					
			Professori Matti Kokkala			x	x								
			Göteborgin yliopiston kansantaloustieteen professori Lennart Hjalmarsson			x	x								
			Aalto-yliopiston tutkija Johanna Frösen			x				x					
			Itä-Suomen yliopiston rehtori Perttu Vartiainen			x	x								
			Haaga-Helia ammattikorkeakoulun talous- johtaja Jorma Alkula			x	x								
			Kansallinen nuorisotutkimus		x										
			Emeritusprofessori Martti Tiuri			x	x								
			Helsingin yliopiston Ruralia-Instituutin tutki- mus		x										
			tutkija Sami Sallinen			x	x								
			professori Jarmo Leppiniemi			x	x								
			geoinformatiikan professori Petri Pellikka Helsingin yliopistosta			x	x								
			GfK-tutkimuslaitoksen mielipidemittaus		x										

	8. Taloudelliset tutkimuslaitokset, tutkimusyritykset, markkinatutkimus, luotto- ja luokituslaitokset													
			Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen johtaja Pasi Holm	2		x	x							
			Palkansaajien tutkimuslaitoksen ennustepäällikkö Eero Laiho	2		x	x							
			Etlan ekonomisti hannu Kaseva											
			Kiinteistöihin erikoistunut tutkimuslaitos Real Capital Analytics									x		
			huthwaite Internationalin tutkimus kansainvälisten suuryritysten neuvottelutavoista		x									
			TNS media intelligencen tutkimus suurimmista automainostajista		x									
			Etlan toimistusjohtaja Sixten Korkman	2		x	x							
			asiakastieto.fi		x									
			Palvelujohtaja Risto Kallio Suomen asiakastiedosta			x	x							
			Vilkas Group Oy:n julkaisema verkkokaupaindeksi		x									
			markkinatutkimuslaitos Foexin viikkoraportti		x									
			Moody's	2								x		
			Sähköisen kaupan asiantuntijayritys Smilehousen tutkimus		x									
			Samsungin Taloustutkimuksella teettämä tutkimus		x									
			Conference Board-tutkimuslaitoksen CEO Challenge 2010 raportti		x									
			Conference Boardin toimitusjohtaja Jonathan Spector			x	x							
			tutkimusjohtaja Alberto Bernal Bulltickisstä			x	x							
			Palkansaajien tutkimuslaitoksen raportti postin kilpailemisesta		x									
			Tutkimuskoordinaattori Eero Lehto palkansaajien tutkimuslaisoksesta			x	x							
			Etlan ennustepäällikkö Pasi Sorjonen	2		x	x							
			Nomura Research Institutun tutkija Marushi Sakabira			x	x							
			tutkimusyhtiö Gartner									x		
			Ifo-tutkimuslaitoksen johtaja Hans-werner Sinn			x	x							
			Aalto-yliopiston ja SN4Mobile Oyn:n tutkimus mobiilimarkkinoinnista		x									
IV Talous														
	9. Yritykset													
		Pankit, rahoitus, arvopaperi												
			Gluskin sheffin päästrategi David Rosenberg	2		x	x							
			Taaleritehtaan sijoitustoimintaa johtava Visa Manninen			x	x							

			FIM:n analyttikko Jaakko Tyrväinen			x	x						
			Balance Consultingin pääanalyttikko Ari Rajala			x	x						
			Nordean analyttikko Jan von Gerich	2		x	x						
			Investointipankki Barclays Capitalin analyttikko Yingxi Yu			x	x						
			OMXH Helsinki	3	x								
			Pohjolan vahinkotarkastaja Jarmo Lahtinen			x	x						
			EQ Asset Managementin salkunhoitaja Hannu Angervo			x	x						
			Capmanin senior partner Jukka Ruuska			x	x						
			Panagiotis Mimitropoulos Millenium-pankista			x	x						
			Ekonomisti Jay Bryson Wells Fargo Securitiesilta			x	x						
			Sammon toimitusjohtaja Björn Wahlroos			x	x						
			Balance Consulting	3	x								
			Evlin salkunhoitaja Atro Mäkilä			x	x						
			Interactive Brokersin seniorianalyttikko Andrew Wilkinson			x	x						
			Interan toimitusjohtaja Kari Kallonen			x	x						
			Aktian pääekonomisti Timo Hyvärinen	2		x	x						
			Tapiola Pankin Jari Järvinen			x	x						
			Nordean sijoitusstrategi Lippo Suominen			x	x						
			Sampo Pankin johtaja Susanna Miekk-oja			x					x		
			Sofia pankin toimitusjohtaja Taina Ahvenjärvi			x					x		
			Sofia pankin sijoitustoiminnan johtaja Ari Koskela			x	x						
			Anders Oldenburg, Seligson & Co.			x	x						
			Tero Wesanko, Nordea			x	x						
			Heikki Urpelainen, Tapiola			x	x						
			Sampo Pankin varallisuudenhoidon johtaja Sari Köykkä	2		x					x		
			Johtaja Risto Kuoppamäki Nordean säästämisen ja sijoittamisen palveluista			x	x						
			meklari Hisaaki Tasaka ACE Koekilta			x	x						
			Balance Consultingin analyysiyksikkö									x	
			Citigroupin Cruise Line Industry -katsaus		x								
			Citin analyttikko Gregory Badishian			x	x						
			Citigroupin analyttikko Josh Levin			x	x						
			Morgan Stanley									x	
			Quanton Futuresin analyttikko Lai Qiwen			x	x						
			EazyBreakin toimitusjohtaja Jari Kivinen			x	x						
			Luottokunnan toimitusjohtaja Heikki kapanen			x	x						
			BMO:n ekonomisti Benjamin Reitzes			x	x						
			Nomuran korkostrategi Sean Maloney			x	x						
			Citigroupin analyttikko Brian Xu			x	x						
			Aberdeen Property Investorsin neljänneskatsaus		x								
			kauppapaikka Burgundyn markkinaosuustilasto		x								
			valuuttastrategi Roberto Mialich Unicredit pankista			x	x						
			Sijoituspalveluyhtiö FIM									x	

		Ålandsbankenin toimitusjohtaja Stefan Törnqvist			x	x						
		Citigroupin analyytikko Geoffrey Dennis			x	x						
		Cohen&Steersin liputusilmoitus		x								
		Balance Consulting	2							x		
		Luottokunta								x		
		Luottokunnan osastopäällikkö Björn Ulander			x	x						
		Barclaus Capital Euroopan ekonomisti Julian Callow			x	x						
		Foexin viikkoraportti		x								
		analyytikko Hanna-Maria Heikkinen Nordeasta			x				x			
		PricewaterhouseCoopersin ja CS-FI:n tutkimusraportti		x								
		PWC:n konsultti Mikko Valve			x	x						
		Kuntarahoitus Oyj:n toimitusjohtaja Pekka Averio			x	x						
		Coldman Sachsin ekonomisti Erik Nielsen			x	x						
		Handelsbankenin pääekonomisti Tiina Helenius			x				x			
		Coldman Sachsin Portfolio Strategy -katsaus		x								
		Commerzbankin analyytikko Carsten Fritsch			x	x						
		Nordean tutkimusjohtaja Roger Wessman			x	x						
		Nordean analyytikko Harri Taittonen			x	x						
		Sitran energiaohjelman vetäjä Jukka Noponen			x	x						
		Marianne Halinen, Sampo			x				x			
		Hannu Huuskonen, Taaleritehdas			x	x						
		Citigroupin analyytikko Itay Michael			x	x						
		Edmunds.comin analyytikko Jessica Caldwell			x				x			
		OP-Pohjolan pääekonomisti Anssi Rantala			x	x						
		Sofia Pankin selvitysmies Jukka Laitasalo			x	x						
		Sofia Pankin tiedote		x								
		Swed bankin venäjän-maajohtaja Raimo Valo			x	x						
		Neomarkan toimitusjohtaja Ilkka Brotherus			x	x						
		Sijoitusalan luottamusta mittaava Zew-indeksi		x								
		Morgan Stanley'n toimitusjohtaja James Goreman			x	x						
		SEB Nordicin tiedote		x								
		Citycon								x		
		S&P:n analyytikko Jason Willey			x	x						
		Royal bank of Scotlandin valuuttastrategi Alan Ruskin			x	x						
		Dalu Futuresin analyytikko Zhang Sida			x	x						
		Fortisin seniorisalkunhoitaja Vladimir Gersamia			x	x						
		Silk Investin varatoimitusjohtaja Ari-Pekka hilden			x	x						
		Esko Lahtinen, Pohjola markets			x	x						
		Jari Vanhatalo, Taaleritehdas										
		Sijoitusjohtaja Gary Vaughan-Smith SilverStreet Capitalista			x	x						
		raaka-aineanalyytikko Bjarne Schildrop SEB-pankista			x	x						
		Silk Investin sijoitusjohtaja Daniel Broby			x	x						

			Huhtikuun Rahasto-raportti		x								
			Arvo Finlandin salkunhoitaja Pekka Lankinen			x	x						
			Nomura-pankin analyytikko Michael Tyndall			x	x						
			Deutsche Bank Researchin Eric Heyman			x	x						
			Citin analyytikko Zahib Hussein			x	x						
			Mandatum Lifen salkunhoitaja Ted Roberts			x	x						
			eQ:n varainhoidon salkunhoitaja hannu Angervuo	2		x	x						
			Gartnerin tutkimusjohtaja Carolina Milanesi			x		x					
			MKM Partnersin teleanalyytikko Tero Kuittinen			x	x						
			Antaiken analyytikko xu Aidong			x	x						
		Teollisuus											
			Toyota Auto Finlandin toimitusjohtaja Heikki Freund			x	x						
			VV-Auton markkinointipäällikkö Heikki Leskinen			x	x						
			Stera Technologiesin toimitusjohtaja Heikki Ajanko			x	x						
			UPM:n tiedote		x								
			Airbusin pääjohtaja Tom Enders			x	x						
			Telakkakonserni STX Europe						x				
			STX Finlandin toimitusjohtaja Martin Landtman			x	x						
			Ion Blastin toimitusjohtaja Timo Seppälä			x	x						
			Startexin toimitusjohtaja Matti Peltonen			x	x						
			Kemijoki Oy:n lakiasainpäällikkö Kaj Hellsten			x	x						
			Ovakon Imatran tehtaan toimitusjohtaja Heikki Nyholm			x	x						
			Finngordin toimitusjohtaja Jukka Ruusunen			x	x						
			Tervakoski Oy						x				
			Black Rockin sijoitusjohtaja Bob Doll			x	x						
			Fastems Oy:n toimitusjohtaja			x	x						
			John Deeren toimitusjohtaja Jussi Malinen			x							
			ABB:n toimitusjohtaja Matti Vattovaara			x	x						
			Kemiran liiketoimintajohtaja Aija Jantunen			x							
			Gasumin toimitusjohtaja Björn Ahlnäs			x	x						
			Fortumin asiantuntija Göran Hult			x	x						
			Nils Lassenius Alfa laval Nordic Oy:sta			x	x						
			Lumenen markkinointi- ja kehitysjohtaja Tiina Isohanni			x	x						
			GDF-Suezin toimitusjohtaja Gerard Mestrallet			x	x						
			Helsingin energian johtaja Jukka Niemi			x	x						
			Svensk Findegrenin toimitusjohtaja Mastthias Rapp			x	x						
			Fortumia edustanut Göran Hult			x	x						
			Wärtsilän toimitusjohtaja Erkko Fontell			x	x						
			Metson riskienhallintapäällikkö Heljo Laukkala			x	x						
			BP:n johto						x				
			FinTechin markkinointipäällikkö Lena Hakkarainen			x		x					

			Envor Biotechnin toimitusjohtaja Mika Laine			x	x						
			NC Sourcingin toimitusjohtaja Edward Blomsted			x	x						
			Neste Oilin toimitusjohtaja Arvo Ruotsalainen			x	x						
			LumiGroupin toimitusjohtaja Pertti Suominen			x	x						
			Ourex Oy:n toimitusjohtaja Jari Seppä			x	x						
			UPM Kymmenen tehtaanjohtaja Kari Pasanen			x	x						
			Pölkyn toimitusjohtaja Jouko Virranniemi			x	x						
			Myllykoski-konsernin toimitusjohtaja Sverre Norrgård			x	x						
			Nordic Aluminiumin tiedote		x								
			Fordin analytiikka George Pipas			x	x						
			Fordin myyntijohtaja Ken Czubay			x	x						
			European Batteriesin toimitusjohtaja Martti Alatalo			x	x						
			Nesteen entinen pääjohtaja Jaakko Ihamuotila			x	x						
			Fortumin kestävän kehityksen johtaja Anne Brunila	2		x		x					
			Teollisuuden voiman projektijohtaja Olli-Pekka Luhta			x	x						
			Fennovoiman yhteiskuntasuhdejohtaja Pasi Natri			x	x						
			Paperi-insinöörien toimitusjohtaja Pirkko Molentin-Matilainen			x		x					
			Volvon konsernijohtaja Leif Johansson			x	x						
			GE:n toimitusjohtaja Jeffrey Immelt			x	x						
			Wärtsilä Suomen viestintäjohtaja Marica Lassus			x		x					
			UPM:n henkilöstöjohtaja Jari Haapaniemi			x	x						
			Koneen markkinointi- ja viestintäpäällikkö anne Korkiakoski			x		x					
			Ekokemin toimitusjohtaja Timo Piekkari			x	x						
			VMP Groupin toimitusjohtaja Mika Kaukonen			x	x						
			Ahltröm									x	
			Ponsse									x	
			pöyryn johtaja Sakari Oksanen			x	x						
			Talvivaara Oy:n toimitusjohtaja Pekka Perä			x	x						
			Koneen toimitusjohtaja Matti Alahuhta			x	x						
			Pöyry	2								x	
			Arktosin hallituksen puheenjohtaja Jarkko Kilpeläinen			x	x						
			Foexin viikkoraportin PIX-hintaindeksi		x								
			Koneen huoltotoiminnan johtaja Anna Hyvönen			x		x					
			Myllykoski Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Carl G:Bjornberg			x	x						
			Myllykoski Oyj:n vuosikertomus		x								
			Holmenin toimitusjohtaja Magnus Hall			x	x						
			Opteamin hallituksen puheenjohtaja Antti Piira										
			Pohjolan Voiman toimitusjohtaja Timo Rajala			x	x						
			Fennovoiman toimitusjohtaja Tapio Saarenpää			x	x						
			Keravan energian toimitusjohtaja Jussi Lehto			x	x						

			Lunawoodin toimitusjohtaja Martti Kauhanen			x	x						
			Stora Enson toimitusjohtaja Jouko Karvinen			x	x						
			Stora Enson maajohtaja Juha Vanhanen			x	x						
			Stora Enson talousjohtaja Markus Rauramo			x	x						
			Rosenlew RKW Finlandin toimitusjohtaja Gösta Eklund			x	x						
			Kiilto Familyn konsernijohtaja Erkki Solja			x	x						
			Lemminkäinen Infran toimitusjohtaja Henrik Englund			x	x						
			Fiatin pääjohtaja Sergio machionne			x	x						
			Hondan pääjohtaja Takano Ito			x	x						
			Fordin hallintoneuvoston puheenjohtaja Bill Ford Jr			x	x						
			Boschin johtokunnan jäsen Bernd Bohr			x	x						
		ICT											
			Ape Paymentin toimitusjohtaja Lauri Hulkko			x	x						
			Ape Paymentin hallituksen toimitusjohtaja Mauri Parkkinen			x	x						
			Autoaslan ohjelmistoyritys Kateetin toimitusjohtaja Tero Tähtinen			x	x						
			Finn TeleComin toimitusjohtaja Kim Wall			x	x						
			Nokian viestintäjohtaja Tapani Kaskinen			x	x						
			Motorolan edustaja Paul Wang			x	x						
			Nokian ohjelmistoista vastaava johtaja David Rivas	2		x	x						
			Samsungin Pohjoismaiden pr-päällikkö Erik Johannesson			x	x						
			Redlynxin toimitusjohtaja Tero Viitala			x	x						
			TeliaSonera	2								x	
			Altimo									x	
			Matkapuhelinvalmistaja LG									x	
			Elcoteqin Viron tytäryhtiön toimitusjohtaja Heikki Mäki			x	x						
			TeliaSoneran viestintä									x	
			Nokian hallituksen puheenjohtaja Jorma Ollila	2		x	x						
			Siemens Networksissa johtotehtävissä toimiva Samantha Vesala			x					x		
			Siemens Networksin ohjelmajohtaja Arkhady Moshes			x	x						
			Tieton toimitusjohtaja Vesa Heikkinen			x	x						
			Nokia									x	
			Teleoperaattori Turckellin tiedote		x								
			IBM:n talousjohtamistutkimus		x								
			IBM:n Riku Lindfors			x	x						
			Tieton Venäjän maajohtaja Tuomo Summanen			x	x						
			Tulos Helsingin verkkoviestinnän konsultti			x					x		
			Telesten toimitusjohtaja Jukka Rinnevaara			x	x						
			NSN:n viestintäpäällikkö Riitta Mård			x					x		
			NSN									x	
			Microsoftin tietoyhteiskuntasuhdejohtaja Max Michelsson			x	x						
			SN4Mobile Oy:n toimitusjohtaja Jukka Hytti			x	x						

			nen										
			TeliaSoneran konsernijohtaja Lars Nyberg	2		x	x						
			Nokian kehitysjohtaja Roope Kylmäkoski			x	x						
			TeliaSoneran Cygaten johtaja Juha Kähäri			x	x						
			Nokian markets-yksikön johtaja Anssi Vanjoki			x	x						
			TeliaSoneran viestintäjohtaja Timo Saxen			x	x						
			Sumantec									x	
			IBM									x	
			IBM:n toimitusjohtaja Samuel j. Palmisano			x	x						
			Gartner									x	
			Nokian toimitusjohtaja Olli-Pekka Kallasvuo	3		x	x						
			Qualqomin toimitusjohtaja Paul E. Jacobs			x	x						
		Kiin- teistö ja raken- nus											
			Ikkunatehtaanjohtaja Xiabing Meng			x	x						
			Alavuden puunjalostustehtaan hallituksen puheenjohtaja Seppo Pellinen			x	x						
			Alavuden puunjalostustehtaan pienpomistaja Risto Pekkanen			x	x						
			Ikkunatehtaan uusista tuotteista vastaava johtaja Lily Yang			x			x				
			Honkarakenne									x	
			Kaksipuun toimitusjohtaja Matti Kaski			x	x						
			Catella Propertyn toimitusjohtaja Michael Schönach			x	x						
			Catellan varatoimitusjohtaja Erkki Hakala			x	x						
			Lujatalon toimitusjohtaja Tapio Pitkänen	2		x	x						
			Champion Doorin toimitusjohtaja Pekka Hoosio			x	x						
			Rakennustekniikka Oy:n toimitusjohtaja Sakari Suomala			x	x						
			Rakennusyhtiö Hartelan toimitusjohtaja Lasse Johansson			x	x						
			Peab Suomen toimitusjohtaja Petri Suurperko			x	x						
			NCC Finlandin toimitusjohtaja Juha Korkeamäki			x	x						
			Sorvojan toimitusjohtaja Jaakko Sorvoja			x	x						
			Reposen toimitusjohtaja Mika Airaksela			x	x						
			Luoman Puun toimitusjohtaja Jukka Luoma			x	x						
			Lujabetonin toimitusjohtaja Hannu Isotalo			x	x						
			Realcon toimitusjohtaja Jari Porthen			x	x						
			SKV:n kiinteistöbarometri		x								
			Lemminkäisen kehityshankepääällikkö Veli Viitala			x	x						
			Rakennusteollisuus RT:n toimitusjohtaja Timo U. Korhonen			x	x						
			Kiinteistövälittäjäbarometri		x								
			Tulikivi Oy:n tiedote		x								
			Kiinteistömaailman keräämä barometri	2	x								
			Rusthollin toimitusjohtaja Kari Hirvijärvi			x	x						

			Kiinteistömaailman toimitusjohtaja Tommi Rytkönen			x	x						
			Remax asuntopalveluiden toimitusjohtaja Teemu Oukari			x	x						
			Kiinteistömaailman raaseporin yrittäjä Pasi Saari	2		x	x						
			Realia Groupin varatoimitusjohtaja Jani Nieminen			x	x						
		Kauppa											
			Stockmann		x								
			Valta-Auto Raision toimitusjohtaja Timo Ylinen			x	x						
			muotiputiikin perustaja Antonia Stackelberg			x	x						
			Muotikuun omistaja Jaana Varkki-Terho			x	x						
			SEO:n toimitusjohtaja Harri Vuontelo			x	x						
			SEO:n yrittäjä Seppo Koistinen			x	x						
			Kenkäkauppias Juha Tarsala			x	x						
			Vesta Shopin Teija Weijola			x			x				
			Oulun Kauppakamarin toimitusjohtaja Jaakko Okkonen			x	x						
			Helkama Auton johtaja Tapani Funke			x	x						
			SOK:n entinen toimitusjohtaja, vuorineuvos kari Neilimo			x	x						
			SOK:n ketjuohjauksen johtaja Risto Pyykkönen			x	x						
			Ruokakeskon tavarakaupan johtaja Minna Kurunsaari			x	x						
		Liikenne, logistiikka, matkailu											
			VR:n Henkilöliikenteen markkinointipäällikkö Satu Puumala			x			x				
			Finnairin kaupallisesta viestinnästä vastaava Jarkko Konttinen			x	x						
			Finnairin viestintäjohtaja Taneli Hassinen			x	x						
			Finnairin viestintäjohtaja Christer Haglund	2		x	x						
			Finavia							x			
			Airport Solutions Finlandin toimitusjohtaja Kari Jarvansalot			x	x						
			Airport Solutions Finlandin osakas Teppo Mäkipää			x	x						
			RTG -yhtiöiden hallituksen puheenjohtaja Antti Soininen			x	x						
			HKL:n toimitusjohtaja Matti Lahdenranta			x	x						
			Viking Linen varatoimitusjohtaja Jan Hanses			x	x						
			Grimaldi Groupin toimitusjohtaja Emmanuelle Grimaldi			x			x				
			Nobina Finlandin toimitusjohtaja Tom Ward			x	x						
			Veolian toimitusjohtaja Janne Vihavainen			x	x						
			SAS:n toimitusjohtaja Mats Jansson			x	x						
			Suomen Lauttaliikenne Oy:n toimitusjohtaja Mats Rosin			x	x						
			Transfennican toimitusjohtaja Birg Witterweier			x	x						
			TKH Logisticsin toimitusjohtaja Marko			x	x						

			Antola									
			Skalin toimitusjohtaja Iiro Lehtonen			x	x					
			Kuehne&Nagelin toimitusjohtaja Markus Nyman			x	x					
			Itellan toimitusjohtaja Jukka Alho	2		x	x					
			Kuehne Nagelin myyntijohtaja Markus Ruulio			x	x					
			Autoliiton toimitusjohtaja Pasi Nieminen			x	x					
			Norjalaisen halpentaloyhtiön toimitusjohtaja Björn Kjos			x	x					
			Taneli Hassinen Finnairin viestinnästä			x	x					
			Finnairin toimitusjohtaja Mika Vehviläinen			x	x					
			Finnairin henkilöstöjohtaja Anssi Komulainen			x	x					
			Suomen Matkatoimiston myyntipäällikkö Kai Wickstrand			x	x					
			Arean viestintäpäällikkö Mari Rouvi			x			x			
			kalevan markkinointijohtaja Terhi Hakulinen			x			x			
			Locomoren toimitusjohtaja Derek Ladewig			x	x					
			PRT-Forestin toimitusjohtaja Risto Mätäsaho			x	x					
			Finndomon konsernijohtaja Pertti Lehti			x	x					
			Kastelli-talojen johtaja Antti Pohjola			x	x					
			RTS:n toimitusjohtaja Arne Jussila			x	x					
			VR:n viestintäjohtaja Hanna von Wndt			x	x					
			Viking Linen toimitusjohtaja Tuomas Nylund			x	x					
			Tallink Siljan varatoimitusjohtaja Pasi Näkki			x	x					
			AED Asi Travel								x	
			hotellyrittäjä esa Valli			x	x					
			Nordic Ferry:n toimitusjohtaja ari Leppäluoto			x	x					
			Tia Pajala Nordic Ferrysta			x			x			
			Turun sataman toimitusjohtaja Christian Ramberg			x	x					
			Copterlinen Estonian edustaja Tonis Lepp			x	x					
			Matkatoimisto Travelzoo								x	
			Matkatoimisto Arean toimitusjohtaja Taru Keronen			x			x			
			Travel manager Anna-Maija Karvonen			x			x			
		Elin- tarvi- ke- teolli- suus ja ruoka										
			Pauligin tiedotus								x	
			Helsinki Menun koulutus- ja kehityspäällikkö Mirja Hellstedt			x			x			
			Atria Scandinavian toimitusjohtaja Michael Forsmark			x	x					
			Piparkakkutalon keittiöpäällikkö Auvo Pyykönen			x	x					
			Pipakakkutalon toimitusjohtaja Martti Tynismä			x	x					
			Carman ravintoloitsija Markus Aremo			x	x					
			La Torrefazione- kahvilan toimitusjohtaja Jens Hampf			x						

			Kingsman SA: n Jonathan Kingsman			x	x						
			Alkon viestintäjohtaja Mika-Pekka Miettinen			x	x						
			Kontio Mehun toimitusjohtaja Pasi Kiiskinen			x	x						
			Arlanngmanin viestintäpäällikkö Outi Fagerlund			x		x					
			Pohjolan Myllyn toimitusjohtaja Juha Tanskanen			x	x						
			Grillikioskia pyörittävä Paavo Palojarvi			x	x						
			Chris Wine & Spiritsin marketing manager Cilla Lutz			x	x						
			Atrian toimitusjohtaja Matti Tikkakoski			x	x						
			Atria Venäjältä vasdaava Juha Ruohola			x	x						
			Atrian varatoimitusjohtaja Juha Gröhn			x	x						
			Hakaniemen kauppahallin Roiniset-liike							x			
			Fazer Bageri och Konfektyrin toimitusjohtaja Per Sandberg			x	x						
		Va- kuutus											
			If:n kiinteistövuokuttamisen asiantuntija Anssi Varppe			x	x						
			Ilmarisen viestintäpäällikkö Vappu Aura			x	x						
			OP-heknivakuutuksen johtaja Ilkka Lohi			x	x						
			Henkivakuutusyhtiö Duon toimitusjohtaja Timo Hiltunen			x	x						
			Työeläkeyhtiö Ilmarisen varatoimitusjohtaja Timo Ritakallio			x	x						
			Vakuutusjätti AIG							x			
			Työeläkeyhtiö Ilmarisen toimitusjohtaja harri Sailas			x	x						
			Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan toimitusjohtaja Irene Luukkonen			x	x						
			Tapiola-yhtymän yritysasiakaspalveluiden johtaja Jari Sundström			x	x						
			Ilmarisen vratoimitusjohtaja Timo Raitakallio			x	x						
			Ilmarisen varatoimitusjohtaja Timo Ritakallio			x	x						
			Varman toimitusjohtaja Martti Vuoria			x	x						
		Media											
			Internet-liiketoiminnasta vastaava johtaja Juho Juosila MTV Mediasta			x	x						
			Kauppalehden markkinatietopalvelujen projektipäällikkö Mikko Saastamoinen			x	x						
			Suomi TV:n toimitusjohtaja Jarmo Kalliola			x	x						
			Viestintäkonserni Keskisuomalaisen hallituksen puheenjohtaja Vesa Kangaskorpi			x	x						
			STT:n toimitusjohtaja Mika Petterson			x	x						
			AlmaMedian toimitusjohtaja Kai Telanne			x	x						
			Ylen ohjelmistoalueen johtaja Olli-Pekka Heinonen			x	x						
			Kauppalehden vastaava päätoimittaja Hannu Leinonen			x	x						
			Kauppalehti Oy:n toimitusjohtaja Juha-Petri Loimovuori			x	x						
			Ylen toimitusjohtaja Lauri Kiviniemi			x	x						
			Film townin ketjujohtaja Tero Nurminen			x	x						
			Otavan tiedote			x							
			Almamedian tiedote			x							

		Universal Musicin toimitusjohtaja Jarkko Nordlund			x	x				
		Yleisradion pääjohtaja Mikael Junger			x	x				
		Aamulehden vastaava päätoimittaja Matti Apunen			x	x				
		Subin myyntijohtaja Stinde Mäkinen			x	x				
		Terassi-lehden kustantaja eeva Ek			x		x			
		Kauppalehden analyysiyksikön yritystutkija Kimmo marjamäki			x	x				
		Dooxe Oy:n toimitusjohtaja Pekka Kaidesoja			x	x				
		Teoksen toimitusjohtaja Antti Pajamo			x	x				
		Faber and Faberin käännösasioista vastaava päällikkö Lizzie Jones			x		x			
		Muut								
		Asekauppias William Waldstein			x	x				
		Konsulttiyhtiö Procedon nokkamies marko Hänninen			x	x				
		Biohit						x		
		Arctic Sport Centerin toimitusjohtaja Terho Kääriäinen			x	x				
		Loimaan kassan toimitusjohtaja Auli Hänninen			x		x			
		Martelan kansainvälisen tulosityksikön toimitusjohtaja Veli-Matti Savo			x	x				
		TNS Metrics						x		
		Suomen Asiakastieto						x		
		Motivan yksikönpäällikkö Henrik Östersund			x	x				
		Acta Printin toimitusjohtaja Seppo Aaltonen			x	x				
		leluvalmistaja Mattel						x		
		Trainers Housen hallituksen puheenjohtaja Aarne Aktan	2		x	x				
		Vattenfall Lämpö Oy:n toimitusjohtaja Markus Alholm			x	x				
		Oy Perkon tulosityksikönjohtaja Pirjo Kaarte			x		x			
		IdHairin toimitusjohtaja Olli Vähänen			x	x				
		Kotiteollisuus Yhtye Oy:n keulahahmo Jouni Hynynen			x	x				
		Greater Helsinki Promotionin toimitusjohtaja Tatu Laurila			x	x				
		Invest in Finlandin toimitusjohtaja Tuomo Airaksinen			x	x				
		Ostajanmarkkinat Oy:n toimitusjohtaja Antti Halonen			x	x				
		Mattilanniemen Hotelli Oy:n toimitusjohtaja Kimmo Kiema			x	x				
		Petra Diamonds toimitusjohtaja Johan Dippenaar			x					
		Karhu Sporting Goods toimitusjohtaja Harri Kirvesniemi			x	x				
		Virken toimitusjohtaja Lassi Laaksonen			x	x				
		Holiday Club resortsin toimitusjohtaja Vesa Tengman			x	x				
		Deloitteen toimitusjohtaja Teppo Rantanen			x	x				
		Kartin Klubin Robert Lappalainen			x	x				
		Luxottican Riina Lähdesmäki			x		x			
		Baltic Sea action Groupin puheenjohtaja Ilkka Herlin			x	x				
		Hop Lopin toimitusjohtaja Tomi Pulkki			x	x				

			Varauspalvelu Hotels.com		x							
			Inflot Worldwiden toimitusjohtaja Igor Gluhov			x	x					
			Grand casinon toimitusjohtaja Heikki Rinta-Panttila			x	x					
			HSY:n jätehuollon toimialajohtaja Petri Kouvo			x		x				
			SITA Finlandin toimitusjohtaja Jorma Kangas			x	x					
			Managerointifirma Aces Management Group							x		
			Turkistuottajien tiedote		x							
			Turkistuottajat Oy:n toimitusjohtaja Pertti Falenius			x	x					
			Vara-apu Henkilöstöpalvelujen omistaja Jussi Siiriäinen			x	x					
			ÅF:n tiedote		x							
			ÅF:n suomalaisjohtaja eero Auranne			x	x					
			Astra Zenecan ilmoitus		x							
			Suomen Asiakastiedon tiedote		x							
			Asiakastiedon tutkija Juko Leino			x	x					
			Glaxo Smith Kline Suomen yhteiskuntasuhdejohtaja Berth Sundström			x	x					
			Marketin clinicin toimitusjohtaja Catharina Stackelberg			x		x				
			Ruth Lähteenaho brand Worxxista			x		x				
			Translink Corporate Financen partneri Tero Nummenpää			x	x					
			ajaston toimitusjohtaja Petri Salo			x	x					
			yrittäjä Kari Sulin			x	x					
			yrittäjä Peter Hammer			x	x					
			Eräsetti Wild Northin johtaja Johanna Tolonen			x	x					
			Balance Consulting	9						x		
			Vara-apu Henkilöstöpalvelujen toimitusjohtaja Petri Hasu	2		x	x					
			Jykes Oy:n toimitusjohtaja Risto Kovala			x	x					
			Misetin toimitusjohtaja Kyösti Ylijoki			x	x					
			Oriola-KD	2						x		
			Lakiasiaintoimiston perustanut Hannu-tapani Leppänen			x	x					
			Starcke Oy:n toimitusjohtaja Milla-Riitta reunanen			x		x				
			Mustajärvi Oy:n toimitusjohtaja Markus Mustajärvi			x	x					
			Oriola-KD:n tiedote		x							
			NSS:n ry:n suhdannetiedustelu		x							
			Limowan johtaja Jorma Härkönen			x	x					
			Linnanmäen toimitusjohtaja Risto Räikkönen			x	x					
	10. Elinkeinoelämän järjestöt											
			Rakennusateollisuus RT:n johtaja Risto Pesonen			x	x					
			Mainostajien liiton toimitusjohtaja Ritva Hanski-Pitkäkoski	2		x	x					
			Mainostajien liitto							x		

			Tilintarkastusyhteisö KPMG Finlandin vero- asiantuntija Torsti Laukari			x	x						
			Tilintarkastusyhteisö KPMG Finlandin vero- asiantuntija Kristiina Äimä			x			x				
			Metsäteollisuus		x								
			EK:n asiantuntija Heikki Suomalainen			x	x						
			Kaupan liitto										
			Kaupan Liiton pääekonomisti Jaana Kur- jenoja			x			x				
			CEA etujärjestön puheenjohtaja Gary Shapiro			x	x						
			Kiinan autonvalmistajien järjestön tilastojen mukaan		x								
			Finanssialan keskusliiton vahingontorjunta- päällikkö Seppo Pekurinen			x	x						
			matkailu- ja ravintolapalvelut Ry:n toimitus- johtaja Timo Lappi		2	x	x						
			Ilmailualan unionin puheenjohtaja Juhani Haapasaari			x	x						
			Tekstiili- ja vaateusteollisuus ry:n toimitus- johtaja Satu Merkkilä			x			x				
			EK:n johtava asiantuntija Simo Karentie			x	x						
			EK:n johtaja Eeva-Kaisa Inkeroinen		2	x			x				
			Päivittäistavarakaupan yhdistys									x	
			Päivittäistavarakaupan yhdistyksen toimitus- johtaja osmo Laine			x	x						
			Suomen Yrittäjien varapuheenjohtaja Jorma Kortesoja			x	x						
			EK:n yrittäjävaltuuskunnan puheenjohtaja Antti Zittig			x	x						
			Suomalaisen työn liiton toimitusjohtaja Pekka Tsupari			x	x						
			Finanssialan keskusliiton johtaja timo Silvola			x	x						
			Autoalan keskustiion tiedote		x								
			Autotuojat ry:n toimitusjohtaja Pekka Puputti			x	x						
			Finanssialan keskusliiton tietoturva- asiantuntija Taina Mantovaara			x			x				
			Finpro									x	
			Helsingin seudun kauppakamarin toimitus- johtaja Jorma Nyrhilä			x	x						
			Pienpanimoliiton puheenjohtaa Pekka Kää- riäinen			x	x						
			Ympäristöyritysten toimitusjohtaja Katri Penttinen			x			x				
			Helsingin yrittäjien toimitusjohtaja Anssi Kujala			x	x						
			Suomen bensakauppioiden liiton toimitus- johtaja Mika Hokkanen			x	x						
			Pörssisäätiön toimitusjohtaja Sari Lounas- menri			x	x						
			Suomen Sahojen puheenjohtaja Juha Junnik- kala			x	x						
			EK:n hallituksen puheenjohtaja sakari Tam- minen			x	x						
			Kaupan liitto									x	
			Ympäristöyritysten liitto									x	
			Suomen hiihtokeskusyhdistyksen puheenjoh- taja Sari Tollet			x	x						
			Kiinteistöliiton lakimies simo Viitamäki			x	x						
			Elinkeinboeläkmän keskusliiton johtaja Leif Fagnäs			x	x						
			Markkinointiviestintätoimistojen liiton puheenjohtaja Jussi Liimatainen			x	x						
			Yhdysvaltain makeisvalmistajien liiton tilasto		x								

		Suomen optikkoliikkeiden liiton tutkimus		x							
		Suomen yrittäjien toimitusjohtaja Jussi Järventaus			x	x					
		Ruotsin kaupan etujärjestön puheenjohtaja Dag Klackenber			x	x					
		talotekniikkaliiton toimitusjohtaja Jari Syrjä			x	x					
		Kansainvälinen ilmakuljetusliitto IATA							x		
		ETL:n toimitusjohtaja Heikki Juutinen			x	x					
		Suomen yrittäjien pääekonomisti Timo Lindholm			x	x					
		Helsingin seudun kauppakamarin johtaja Ari Tulensalo			x	x					
		Energiateollisuus ry:n johtaja Pekka Leskelä			x	x					
		Teknoliiketeollisuus ry:n tuulivoima- asiantuntija Patrick Frostell			x	x					
		Isännöinti liiton toimitusjohtaja Tero Heikkilä			x	x					
	11. Työn- antaja- ja toimialaliitot										
		KHT-yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Esa Kailiala			x	x					
		Kansainvälinen ilmakuljetusliitto IATA							x		
		Tekniikan Akateemisten Liiton yksikönjohtaja Pekka Pellinen			x	x					
		Autoliikenteen työnantajaliiton johtaja Hannu Parvela	2		x						
	12. Palkan- saaja- ja työntekijä- järjestöt, ammatti- yhdis- tysliike										
		Ruotsin metallityöntekijöiden liitto IF								x	
		SAK:n puheenjohtaja Lauri Lyly			x	x					
		Hätäkeskusammattilaisten liitto HAL								x	
		HAL:n puheenjohtaja Petri Hynninen			x	x					
		Venäjän toiseksi suurimman ammattikeskusjärjestön johtaja Boris Kravsthenko			x	x					
		AKT:n puheenjohtaja Timo Rätty	2		x	x					
		Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU:n puheenjohtaja Esa Vilkkuna			x	x					
		Journalistiliiton puheenjohtaja Arto Nieminen			x	x					
		NSN:n ylempiä toimihenkilöitä edustava Jari Ruokolainen			x	x					
		Suomen Aikakauslehtitoimittajainliitto								x	
		Valtieteilijöiden liiton puheenjohtaja Elina Moisio			x			x			
		STTK:n puheenjohtaja Mikko Mäenpää			x	x					
		Suomen tietokirjailijat ry:n toiminnanjohtaja Jukka-Pekka Pietiläinen			x	x					
		A-insinöörien toimitusjohtaja Petri Laurikka			x	x					
	13. Maa- ja metsätalou-										

			Metsäteollisuus ry						x				
			Metsäliitto						x				
			Olamen toimitusjohtaja Cliff White			x	x						
			Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja Jari Yli-Talonen			x	x						
			Metsäteollisuus ry:n ympäristöjohtaja Stefan Sundman			x	x						
V Kansa- laistoiminta													
	14. kansa- lais- järjestöt, järjestäy- tyneet kansanliik- keet												
			Pidä saaristo siistinä yhdistyksen pouheen- johtaja Esko Sorakunnas			x	x						
			www.pidasaaristosiiistina.fi		x								
			Jaakko Raval, Espoon-Kauniaisten osa- kesäästäjien liitto			x	x						
			Jorma Kokko, Osakesäästäjien keskusliitto			x	x						
VI Vietteet													
	15. Urheili- jat, urhei- lujärjestöt												
			Moto GP -kuski Mika Kallio			x	x						
	16. Taide, kulttuuri												
			Näyttelijä-ohjaaja Kari väänänen			x	x						
			Näyttelijä Kai Lehtinen			x	x						
			Pianisti Anne Kauppi			x		x					
			Viime vuoden Ars Fennicalla palkittu Jussi Kivi			x	x						
			Suomen Gastronomisen seuran puheenjoh- taja Raili Koroma			x		x					
			Koreografi Boris Eifman			x	x						
			Kiasman johtaja Pirkko Siitari			x		x					
			Kiasman markkinoinnista vastaava yhteis- työpäällikkö Sanna-Mari Jämntti			x		x					
			Tehosekoittimen laulaja Otto Grandström			x	x						
	17. Viihde- ja muoti- teollisuus												
VII Yksityis- henkilöt													
	18. Henki- löt ilman nimettyä tausta- ryhmää												
			Kymmenen vuotta pelimediabisnessä			x	x						

			toiminut Mikko Heinonen										
			24-vuotias kauppatieteiden opiskelija Senja Parkkinen			x			x				
			Ruotsalaisyrittäjä Iars-Olof Mattson			x	x						
			kanitilannetta Espossa kartoittava Hannu Luoto			x	x						
			Liikemies Harry Harkimo			x	x						
			Entinen Oulun läänin maaherra Eino Siuruainen			x	x						
			Susanna Innes-Stubb			x			x				
			tyylikonsultti Leena Sarvi			x			x				
			Stylisti Anna Komonen			x			x				
			Euroopan keskuspankin entinen pääekonomisti Otmar Issing			x	x						
			erikoistutkija Marketta Kyttä			x			x				
			sijoittaja Mark Mobius			x	x						
			sijoituskirjailija Kim Lindström			x	x						
			Suomen vanhimman minkkitarhan omistaja Ulf Enroth			x	x						
			Konkarisijoittaja Kim Lindstöm			x	x						
			Monitoimimies Mikko Kuustonen			x	x						
			Jussi Muurikainen			x	x						
			yksityismatkalla ollut Heidi Rissanen			x			x				
			yhdyshenkilö Dennis Gartman			x	x						
			teollisuusneuvos Lauri Nakari			x	x						
			Liikemies Toivo Sukari			x	x						
VIII Muut													
	19. Kirkollinen tai uskonnollinen yhteisö												
	20. Tiedotusväline												
			Edward C. Baig USA Today lehdestä			x	x						
			Sanomalehti Keskipohjanmaa		x								
			Japanilainen uutistoimisto Kyodo		x								
			Iltalehden kysely		x								
			Talouselämä		x								
			Turun Sanomat	3	x								
			Aromi-lehden toimituspäällikkö Jari F. Lampén			x	x						
			uutistoimisto AFP		x								
			MTV3:n kysely		x								
			Länsi-Uusimaa										
			Länsiväylä		x								
			Etelä-Suomen sanomat	2	x								
			Uutistoimisto Reuters	7	x								
			Lapin Kansa		x								
			Svenska Dagbladet	2	x								

			Kaleva		x														
			Uutistoimisto Bloomberg	5	x														
			Ylen Aamu-tv		x														
			ABC News Consumer Comfort indeksi	2	x														
			Dow Jones Newswires		x														
			Dagens Industri	3	x														
			Nettilehti Realtid.se		x														
			Aftonbladet		x														
			Mainosalan uutislehti Resume		x														
			Ylen uutiset	4	x														
			Baltic News Service		x														
			Iranilaislehti Poul		x														
			Financial times	3	x														
			Yle	2	x														
			Meklari		x														
			CNN		x														
			Voima-lehden Jari Tamminen			x		x											
			Aamulehti		x														
			MTV3		x														
			Savon Sanomat		x														
			RCB Daily-talouslehti		x														
			Deutsche Zeitung		x														
			Kainuun Sanomat		x														
			Bankok Post		x														
			uutispäivä Demari		x														
			Le Figaro		x														
			Les Echos		x														
			BFM		x														
			Satakunnan kansa		x														
	21. Media																		
	ltse																		
			Kauppalehti	8	x														
	22. Muu tai																		
	epämää-																		
	räinen																		
	lähde, joka																		
	jää lukijalle																		
	epäselväksi																		
		Muu																	
			Mainonnan eettisen neuvoston sihteeri, lakimies Paula Paloranta			x			x										
			Barron's round tablen sijoittajaraadin sveitsi- läisjäsen Felix Zulauf			x		x											
			John Nurminen säätiön puheenjohtaja Juha Nurminen			x		x											
		Epä-																	
		määr.																	

		(Ei lähdemainintaa)													x
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	
		(Ei lähdemainintaa)												x	

			(Ei lähdemainintaa)								x	
			(Ei lähdemainintaa)									x
			(Ei lähdemainintaa)									x
			(Ei lähdemainintaa)									x
			(Ei lähdemainintaa)									x
			(Ei lähdemainintaa)									x
			(Ei lähdemainintaa)									x
			(Ei lähdemainintaa)									x
			(Ei lähdemainintaa)								x	

Liite 3. Kauppalehden verkkouutisten lähdemaininnat

Pääluokka	Alaluokka	Alaluokan ryhmät	Lähde	Kuinka monessa juttussa esiintyy	Documnttilähde	Henkilölähde	Mies	Nainen	Taho	Tilanne-lähde	Epämääräinen lähde
I Ulkovallat											
	1. Ulkovallat										
		EU									
			Euroryhmän puheenjohtaja Jean-Claude Juncker			x	x				
			Euromaiden valtionvarainministerit	2					x		
			Euroryhmän puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin			x	x				
			Taluskomissaari Olli Rehn	2		x	x				
			Euroopan keskuspankki	2					x		
			EKP:n pääjohtajan Jean-Claude Trichet			x	x				
			Euromaiden johtajien huippukokous							x	
			EU:n valtionvarainministerien kokous	2					x		
			EU:n komissio	3					x		
			Euroopan komission puheenjohtaja José Manuel Barroso	2		x	x				
			Euroalueen rahaministerien ryhmää johtava Jean-Claude Juncker			x	x				
			Euromaat	3						x	
			EU-maat							x	
		USA									
			Valkoinen talo						x		
			Yhdysvaltain presidentti Barack Obama			x	x				
			Barack Obaman talousneuvonantaja Paul Volcker			x	x				
			Yhdysvaltain keskuspankin pääjohtaja Ben Bernanke			x	x				
			USA:n pääekonomisti Nariman Behravesh			x	x				
		Saksa									
			Saksan liikenneministeriö						x		
			Saksan liittokansleri Angela Merkel	3		x		x			
			Deutsche Bankin pääjohtaja Joseph Ackerman			x	x				
		Muut									
			Securities and Exchange Commission (SEC)						x		
			Commodity Futures Trading Commission (CFTC)						x		
			Islannin syyttäjänvirasto						x		
			italian pääministeri Silvio Berlusconi								
			Portugalin pääministeri Jose Socrates	4		x	x				
			Kansainvälinen valuuttarahasto IMF	2					x		
			Maailman talusfoorumin WEF:n raportti		x						

		Ranskan presidentti Nicholas Sarkozy	2		x	x				
		Iso-Britannian valtionvarainministeri Alistair Darling	2		x	x				
		Ruotsin valtionvarainministeri Anders Borg			x	x				
		Ruotsin Finanssivalvonta FI	3					x		
		Espanjan pääministeri Jose Luis Rodriguez Zapatero			x	x				
		Interpolin verkkosivut		x						
		Euroopan suhdannelaitosten liitto AIECE	2					x		
		Viron Tilastokeskus						x		
		Iso-Britannian valtionvarainministeri George Osborne	2		x	x				
		Kansainvälisen ilmajetustusliitto IATA:n pääjohtaja Giovanni Bisignani	2		x	x				
		Kreikan valtiovarainministeri George Papakonstantinou			x	x				
		Sveitsiläinen IMD-koulutuslaitoksen vertailu		x						
		Maailman Teräsyhdistys WSA						x		
		Conference Boardin ekonomisti Ken Goldstein			x	x				
II Suomen valtio										
	2. Valtionjohto, puoluelaitos									
		Hallitus	4					x		
		Ulkoministeri Alexander Stubb			x	x				
		Valtionvarainministerö sanoi tiedotteessaan		x				x		
		Valtionvarainministeri Jyrki Katainen	7		x	x				
		(Valtionvarain-) Ministeriöstä kerrotaan								x
		Pääministeri Matti Vanhanen	9		x	x				
		SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja Eero Heinäluoma	2		x	x				
		Elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen	2		x	x				
		Suuren valiokunna puheenjohtaja Erkki Tuomioja			x	x				
		Kesärannassa pidety tiedotustilaisuus								x
		SDP: eduskuntaryhmä								x
		Eduskunnan pääsihteeri Seppo Tiitinen			x	x				
		SDP:n puheenjohtaja Jutta Urpilainen			x		x			
		Kansanedustaja markku uuspaavaliemi			x	x				
		Kansanedustaja Bjarne Kallis			x	x				
		Toimistopäällikkö Matti Koivu Finanssivalvonnasta			x	x				
		Vihreiden eduskuntaryhmän puheenjohtaja Ville Niinistö			x	x				
		Vasemmistoliiton puheenjohtaja Paavo Arhinmäki			x	x				
		Keskustan puoluesihteeri Jarmo Korhonen			x	x				
		Tasavallan presidentti Tarja Halonen	2		x		x			
		Perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Kimmo Sasi			x	x				
		Talousvaliokunnan jäsen Miapetra Kumpoula-Natri			x		x			
		Talousvaliokunnan jäsen Harri Jaskari			x	x				

			Ympäristöministeriö							x		
			Liikenneministeri anu Vehviläinen			x		x				
			Opetusministeri Henna Virkkunen			x		x				
			Valtioneuvoston kanslia							x		
			Valtioneuvoston kanslian tiedote		x							
			Työ- ja elinkeinoministeriön tiedotustilaisuus								x	
	3. Julkishallinto											
			Valtakunnansovittelija Esa Lonka	2		x		x				
			Valtion eläkerahaston toimitusjohtaja Timo Löyttyniemi			x		x				
			Suomen pankin viestintäpäällikkö Mika Pösö			x		x				
			Palopäällikkö Matti Honkala			x		x				
			Suomen pankin maksutasetilasto		x							
			Finanssivalvonta							x		
			Tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio			x		x				
			Ylioppilastutkintolautakunta							x		
			Sipoon Söderkullan ruotsinkielinen alakoulun rehtori Jan-Erik Holmkvist			x		x				
			Sipoon sivistysjohtaja Suvi-Päivikki Hiipakan			x			x			
	4. Poliisihallinto, rajavartiolaitos											
			Suojelupoliisin päällikkö Ilkka Salmi			x		x				
	5. Oikeusistuina-laitos											
			Korkein hallinto-oikeus							x		
			Oikeuskansleri Jaakko Jonkka			x		x				
			tuloverolaki		x							
	6. Puolustushallinto											
	III Tutkimus											
			7. Yliopistot ja korkeakoulut, tieteenharjoittajat, vapaat asiantuntijat									
			Työoikeuden professori Seppo Koskinen Lapin yliopistosta			x		x				
			Aalto yliopiston kauppariikkeen professori Vesa Puttonen									

		Tilastokeskus	5						x		
		Aalto-yliopiston biotekniikan ja kemian tekniikan laitoksen johtaja professori Jukka Seppälä				x	x				
		Aalto-yliopiston johtavan dekaanin Eero Kasasen				x	x				
		Maailmanpolitiikan professori Teivo Teivainen Helsingin yliopistosta				x	x				
		Etiikan professori Julian Savulescu Oxfordin yliopistosta				x	x				
		New Yorkin yliopiston professori Nouriel Roubini	3			x	x				
		Työterveyslaitoksen vanhempi tutkija Valter Hongisto				x	x				
		filosofi ja tutkija Nassim Nicholas Taleb				x	x				
		Ranskalainen taloustutkija ja Le Monde diplomatique -lehden taloustoimittaja Frederic Lordonin				x	x				
		amerikkalainen geopolitiikan tutkija George Friedman				x	x				
		Tutkija Craig Venter				x	x				
	8. Taloudelliset tutkimuslaitokset, tutkimusyritykset, markkinatutkimus, luotto- ja luokitustutkimuslaitokset										
		Tutkimusyhtiö Millward Brown							x		
		Tutkimusyhtiö Kuulaan strategiajohtaja Kari Tervonen				x	x				
		Standard&Poor							x		
		Tutkimusyhtiö Canalys							x		
		Nornetin julkaisema Säästöbarometritutkimus		x							
		Tutkimusyhtiö IHS Global Insightin ekonomistit				x					
		Taloustutkimuslaitos Oxford Economics							x		
		Konsulttiyhtiö Ernst & Youngin							x		
		Oxford Economicsin pääjohtaja Adrian Cooper				x	x				
		Palkansaajien tutkimuslaitoksen johtaja jaako Kiander				x	x				
		Pellervon taloustutkimuksen johtaja Pasi Holm									
		ETL:n toimitusjohtaja Heikki Juutinen				x	x				
		ETLA:n toimitusjohtaja Sixten Korkman	2			x	x				
		Etlan tutkimuspäällikkö Jyrki Ali-Yrkkö				x	x				
		IHS Global Insight Euroopan pääekonomisti Howard Archer				x	x				
		IHS Global insight USA:n pääekonomisti Nari-man Behraves				x	x				
		markkinatutkija Gartnerin julkistama markkinakatsaus		x							
		Tutkimuslaitos ComScoren kysely		x							
		Pellervon taloustutkimuksen tutkimusjohtaja Paula Horne				x		x			
		Elinkeinoelämän tutkimuspäällikkö Pasi Sorjonen				x	x				

			Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen tutkimuspäällikkö Petri Rouvinen			x	x						
			Paavo Suni Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksesta Etlasta			x	x						
			Standard & Poor's Equity Researchin finanssianalyytikko Matthew Albrecht			x	x						
			IHS Global Insightin USA:n pääekonomisti Brian Bethune			x	x						
			perintäyhtiö Intrum Jusitian tutkimus		x								
			Intrum Justitian maksutapatutkimus		x								
			Intrum Justitian toimitusjohtaja Thomas Feodoroff			x	x						
			Analyysiyntiö Balance Consultingin selvitys		x								
			Skytrax-tutkimuskeskuksen kysely		x								
			Research Insight Finlandin tekemä mielipidekysely		x								
IV Talous													
	9. Yritykset												
		Pan- kit, rahoi- tus, arvo- paperi											
			Ålandsbankenin tiedote		x								
			Sampo pankin toimitusjohtaja Ilkka Hallavo			x	x						
			Kainuun osuuspankin toimitusjohtaja Seppo Rutivaara			x	x						
			Sampo pankin toimitusjohtaja Ilkka Hallavo			x	x						
			Sampo pankin toimitusjohtaja Ilkka Hallavo			x	x						
			Kainuun osuuspankin toimitusjohtaja Seppo Rutivaara			x	x						
			OP-Pohjolan pääjohtaja Reijo Karhinen										
			OP-Pohjolan osavuositiedote		x								
			Sampo								x		
			Sammon konresnjohtaja Kari Stadigh	2		x	x						
			Danske Bank Marketsin maajohtaja Sampsa Laine			x	x						
			Sampo pankin pääekonomisti Lauri Uotila	2		x	x						
			Nordean tiedote		x								
			Aktian pääekonomisti Timo Tyrväinen			x	x						
			OP-Pohjola	2							x		
			Handels-Bankenin pääekonomisti Tiina Helenius	2		x		x					
			OP-Keskuksen osastonjohtaja Anne-Mari Tyrkkö			x		x					
			Nordean analyytikko Sami Sarkamies	3		x	x						
			Pohjola pankin analyytikko Hannu Rauhala			x	x						
			Evli pankin varainhoidon markkinastrategi Tomas Hildebrandt			x	x						
			Nordean korkoanalyytikon Jan von Gerichin			x	x						

			Swdbankin pääanalyttikko Lina Vrubliauskiene			x	x						
			FIMin yksilöllisen varainhoidon johtaja Vesa Engdahl			x	x						
			johtaja Toshihiko Sakai Mitsubishi UFJ Trust & Bankingilta			x	x						
			FIM Pankkiiriliikkeen analyttikko Michael Schröderin			x	x						
			Danske Capitalin salkunhoitaja Jul Petersen			x	x						
			Danske Capitalin salkunhoitaja Jul Petersen			x	x						
			Nordea Pankin tutkimusjohtaja Roger Wessman			x	x						
			Pohjola Pankin pääanalyttikko Robert Liljequist			x	x						
			Royal Bank of Scotlannin valuuttastrategi Greg Gibbs			x	x						
			Royal Bank of Scotlannin ekonomisti Nick Matthews			x	x						
			Citigroupin strategi Geoffrey Dennis			x	x						
			Citigroupin päästrategi Tobias Levkovich			x	x						
			strategisti Orlando Green Credit Agricolesta			x	x						
			PYN-rahastoyhtiön salkunhoitajan Petri Deryngin			x	x						
			Tapiolan osakesalkunhoitaja Heikki Urpelainen			x	x						
			OP-Pohjola-ryhmän pääjohtaja Reijo Karhinen			x	x						
			Gluskin Sheffin pääekonomistin David Rosenbergin	2		x	x						
			Chicagon johdannaispörssi CME:n tiedote		x								
			Johdannaiskauppapaikka CME Group							x			
			T&D Asset Managementin Hisazaku Amano			x	x						
			Jonathan Corpina Meridien Equity Partnersilta			x	x						x
			Priceline.comin toimitusjohtaja Jeffery H. Boyd			x	x						
			Pörssi-yhtiö Nasdaq							x			
			Pohjola pankin salkunhoitaja Kristian Knihtilä	2		x	x						
			Nasdaq OMX Helsingin toimitusjohtaja Lauri Rosendahl			x	x						
			pankkianalyttikko ja toimitusjohtaja Meredith Whitney			x			x				
			sijoitusyhtiön BlackRockin osakestrategioista vastaava johtaja Bob Doll			x	x						
			Ape Payments							x			
			HSBC:n valuuttastrategiajohtaja David Bloom			x	x						
			Pörssi-yhtiö Cisionin tekemän Pörssi-yhtiö-indeksin		x								
			Rahastoyhtiö Seligsonin toimitusjohtaja Ari Kaaro			x	x						
			Arvopaperinvälitys-yhtiö Nordnetin tutkimus pankkiasioista		x								
			Nordnet Suomen arvopaperinvälityksen johtaja Nuutti Hartikainen			x	x						
			Handelsbanken							x			
			Varainhallinta Tresorin salkunhoitaja Jussi Vaarnavuo			x	x						
			Strategy Analyticsin johtava analyttikko Neil Mawston			x	x						
			Fennogensin toimitusjohtaja Magnus Oscarsson			x	x						
			New York Stock Exchange							x			
			Dow Jones Indexes							x			
			Dow Jones Indexes -yhtiön analyttikko David Krein			x	x						

		Jarkko Soikkeli Swedbankista			x	x						
		Citin strategi Jason Press			x	x						
		Energy Brokers Finland Oy:n toimitusjohtaja Petteri Kytönen			x	x						
		Teollisuus										
		Honda								x		
		GM:n toimitusjohtaja Ed Whitacre			x							
		Fordin USA:n myyntijohtaja Ken Czubayn			x	x						
		USA:n myyntioperaatioiden johtaja Steve Carlisen			x	x						
		Autodata Corp										x
		Ruotsalainen henkilöautovalmistaja Volvo								x		
		Ruukki Groupin toimitusjohtaja Alwyn Smit	2		x	x						
		British Petroleumin konsernijohtaja Tony Hayward	2		x	x						
		Autodata Corp										x
		Ruotsalainen henkilöautovalmistaja Volvo								x		
		Ruukki Groupin toimitusjohtaja Alwyn Smit	2		x	x						
		Autodata Corp										x
		British Petroleumin konsernijohtaja Tony Hayward	2		x	x						
		Nokian renkaiden toimitusjohtaja Kim Gran			x	x						
		Nokian renkaiden tiedote		x								
		Nokian renkaiden toimitusjohtaja Kim Gran			x	x						
		Nokian renkaiden tiedote		x								
		Tamron toimitusjohtaja Juha Koponen			x	x						
		UPM-Kymmenen toimitusjohtaja Jussi Pesonen			x	x						
		Metso								x		
		Helkama								x		
		Volvon lehdistötilaisuus	2									x
		Volvon lehdistöpäällikkö Per-Åke Fröberg	2		x	x						
		ESL-Shippingin toimitusjohtaja Markus Karjalainen			x	x						
		Helkaman toimitusjohtaja Jari Elamo			x	x						
		Telakkayhtiö STX Europe								x		
		Ford Motorin toimitusjohtajan Alan Mulallyn			x	x						
		Wärstilä								x		
		Outokumpu Oy:n tiedote		x								
		British Petroleumin hallituksen puheenjohtaja Carl-Henric Svanberg			x	x						
		laivayhtiön osaomistaja Aleksander Potemkin			x	x						
		Saabn pääjohtaja Jan-Åke Jonsson			x	x						

		M-Realin tiedote		x								
		Väisälä								x		
		ICT										
		Nokian yhteiskuntasuhdejohtaja Esko Aho				x	x					
		Digium Oy:n toimitusjohtajan, Ohjelmistoyrittäjät ry:n hallituksen puheenjohtajan Matti Heikkonen				x	x					
		Nokian hallituksen puheenjohtaja Jorma Ollila				x	x					
		Nokia (Oyj)	3									
		Nokian yhtiökokous									x	
		Nokian toimitusjohtaja Olli-Pekka Kallasvuo				x	x					
		Ohjelmistoyritys SLM Oy								x		
		Applen päälakimies Bruce Sewell				x	x					
		Holygoalin toimitusjohtaja Tomi Laturi				x	x					
		Nokia Mobile Solutionin johtaja Anssi Vanjoki				x	x					
		Microsoftin teettämä tutkimus		x								
		Suomen Microsoftin toimitusjohtaja ari Rahkonen				x	x					
		Sonera								x		
		Johtaja Jussi Soronen Soneralta				x	x					
		DNA:n hallituksen puheenjohtaja Risto Siivola				x	x					
		Hewlett&Packadrin toimitusjohtaja Mark Hurd				x	x					
		Hewlett&Packadrin talousjohtaja Cathie Lesjak				x		x				
		DNA:n johto								x		
		asiakaspalvelujohtaja Esa Kling TeliaSonerasta				x	x					
		Fogscreenin talousjohtaja Jussi Sehm				x	x					
		Comptelin verkkosivut		x								
		Stonesoftin toimitusjohtaja Ilkka Hiidenheimo										
		Kiinteistö ja rakennus										
		Vuokratuovan hallituksen puheenjohtajan Timo Metsola				x	x					
		Asuntosijoittamisen asiantuntijayritys Vuokratuova								x		
		Kiinteistökehityksen entinen toimitusjohtaja Arto Merisalo				x	x					
		Kiinteistömaailman kysely ennustaa Kiinteistömaailman Raaseporin yrittäjä Pasi Saari		x		x	x					
		Cramon toimitusjohtaja Vesa Koivula				x	x					
		Rakennusvuokraamo Cramo								x		

		Kiinteistömaailman kiinteistöbarometri		x									
		Kiinteistömaailman Raaseporin yrittäjä Pasi Saari			x	x							
		SRV:n verkkosivut		x									
		Kaup- pa											
		Marimekon toimitusjohtaja Mika Ihamuotila											
		Marimekon toimitusjohtaja Mika Ihamuotila											
		Stockmannin toimitusjohtaja Hannu Penttilä			x	x							
		Kampin Anttilan osastopäällikkö Tero Lehtinen			x	x							
		venemyyjä Juha Hynninen Motor Naumaselta			x	x							
		Sokoksien liiketoimintajohtaja Antti Sippola			x	x							
		Keskon henkilöstöjohtaja Riitta Laitasalo			x	x							
		Liik- kenne											
		Finnairin Matkapalvelut -liiketoimintayksikön johtaja Kaisa Vikkula			x		x						
		Finnairin yhteiskuntasuhteista ja viestinnästä vastaava johtaja Christer Haglund	2		x	x							
		Finnair	2						x				
		Finnair Aircraft Financen toimitusjohtaja Maunu Visuri.			x	x							
		Finnairin tiedote		x									
		Eurooppalaisen ilmailujätin EADSin henkilöstöjohtaja Jussi Itävuori			x	x							
		KTI Kiinteistötiedon ja Skanskan Tulevaisuuden työympäristö -barometri		x									
		Elin- tarvi- ke- teolli- suus ja ruoka											
		Pizza-online.fi -kysely		x									
		Kotipizza -ketjun toimitusjohtaja Kim Hanslin			x	x							
		Panimoyhtiö Olvin tiedote		x						x			
		Kotipizza -ketjun toimitusjohtaja Kim Hanslin			x	x							
		HK Ruokatalo									x		
		HK Ruokatalon markkinointijohtaja Hanna Kukkonen			x		x						
		Elosen leipomon toimitusjohtaja Jari Elonen			x	x							
		Vakuu- tus											
		Vakutusyhtiö If:n teettämä tutkimus		x									
		Vahinkovakuutusyhtiö IF:n toimitusjohtaja Timo Vuorinen			x	x							
		eläkevakuutusyhtiö Eteran arvopaperijohtaja Mika Pesonen			x	x							

		Media												
			Universal Music Finlandin toimitusjohtaja Jarkko Nordlund				x	x						
			Gloria-lehden perustaja Riitta Lindgren				x		x					
			Uuden Suomen pääomistaja Niklas Herlin				x	x						
			Viestintätoimito Dagmarin Teemu Putto				x	x						
			Finnkinon markkinointipäällikkö Reijo Jämes				x	x						
		Muut												
			Luottokunnan toimitusjohtaja Heikki Kapanen				x	x						
			liikemies Rikhard Bjurström				x	x						
			Aspon toimitusjohtaja Aki Ojanen				x	x						
			CME Groupin maataloushyödykkeisiin erikoistunut johtaja Tim Andriesen				x	x						
			Omenahotellien kehityspäällikkö Krista Paulin				x		x					
			Neste Oilin Suomen liikennepalvelun johtaja Arvo Ruotsalainen.				x	x						
			Ciscon toimitusjohtaja John Chambers				x	x						
			Remedyn toimitusjohtaja Matias Myllyrinne				x	x						
			TechCrunch								x			
			Finnmatkojen toimitusjohtaja Peik Martin				x	x						
			Lamorin hallituksen jäsen Fred Larsen				x	x						
			Loyalisticin toimitusjohtaja Antti Pietilän				x	x						
			liikkeenjohdon konsultointiyhtiö Booz & Companyn tekemä globaalista toimitusjohtajatutkimus			x								
			Booz & Companyn Suomen toimiston vetäjä Santeri Kirvelä				x	x						
			Berner Osakeyhtiön toimitusjohtaja George Berner				x	x						
			Great Place to Work -instituutin Euroopan parhaat työpaikat -lista			x								
			Bioteknikkayritys HyTestin puolivuotiskatsaus			x								
			Fandangon tiedottaja Harry Medved				x	x						
			Roubini Global Economicsin johtaja Nouriel Roubini				x	x						
			Biolanin toimitusjohtaja Esa Mäki				x	x						
			Keskuskauppakamarin johtaja Leena Linnainmaa				x	x						
			KPMG:n tilintarkastusyksikön johtaja Reino Tikkanen				x	x						
			perustayritys.fi:n toimitusjohtaja Juha Rantanen				x	x						
			Magneetti-autokaupan myyjä automyyjä Markku Sivenius				x	x						
			Thulemaniin toimitusjohtaja Rami Rintanen				x	x						
			Loyalty Housen toimitusjohtajan Jouni Pölläsen				x	x						
			Suomalais-venäläinen Kauppakamari								x			
			jakelijayritys Ingram Micron toimitusjohtaja Gregory Spierkel				x	x						
	10. Elinkeinoelämän järjestöt													

			Kaupan liitto	2						x		
			Elinkeinoelämän keskusliiton johtaja Jussi Mustonen	2		x	x					
			Elinkeinoelämän keskusliiton lakiasiainjohtaja Lasse Laatonen			x	x					
			Elintarviketeollisuusliiton (ETL) hallituksen puheenjohtaja Matti Karpinen			x	x					
			Elinkeinoelämän keskusliiton johtaja Jussi Mustonen			x	x					
			Öljy- ja kaasualan keskusliitto							x		
			Suomen Kauppakeskusyhdistys							x		
			Perheyritysten liiton yrittäjäjäsenen mukaan			x						x
			Perheyritysten liiton viestintäpäällikkö Eveliina Talvitie			x		x				
			Perheyritysten liiton hallituksen puheenjohtaja Anne Berner			x		x				
			Perheyritysten liiton toimitusjohtaja Petra Thoren			x		x				
			Finanssialan keskusliiton tutkimus		x							
			Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n hallituksen puheenjohtaja Sakari Tamminen			x	x					
			Huonekalukaupan liitto							x		
	11. Työntekijä- ja toimialaliitot											
	12. Palkansaaja- ja työntekijäjärjestöt, ammattiyhdistysliike											
			pääluottamusmies Jarmo Järviö			x	x					
			Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n puheenjohtaja Tuire Santamäki-Vuori			x		x				
			Elintarviketyöläisten liitto SEL							x		
			Teollisuusalojen ammattijärjestö TEAM:n tiedote	2	x							
			Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n neuvottelupäällikkö Håkan Ekström			x	x					
			(Fortumin) laitoksen 36 työntekijää			x						x
			Teollisuusalojen ammattijärjestö TEAM:n puheenjohtaja Timo Vallittu			x	x					
			Nokian Renkaat Oyj:n pääluottamusmies Petri Sorvali			x	x					
	13. Maa- ja metsätalous											
			Metsänhoitoyhdistys Kainuu LKV:n toiminnanjohtaja Urho Keränen			x	x					
			Metsänhoitoyhdistys LKV:n toiminnanjohtaja Urho Keränen			x	x					
			Tapani Relander Usewood Oy:n metsänhoitopalveluista			x	x					

		Metsähallituksen tytäryhtiö Morenian varantojohtaja Mika Hytönen			x	x					
		Morenian toimitusjohtaja Eero Moilanen			x	x					
V Kansa- laistoimin- ta											
	14. kansa- lais- järjestöt, järjestä- tyneet kansanliik- keet										
		Animalian toiminnanjohtaja Salla Tuomivaara									
		Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liitto SEY									
		Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liiton toimin- nanjohtaja Helena Ylisirniö			x		x				
		Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liiton tiedote		x							
		Suomen Kuluttajaliitto							x		
		Huussi-yhdistyksen aktiivi Raini Kiukas			x		x				
		Osakesäästäjien puheenjohtaja professori Timo Rothovius			x	x					
		Johtava lakimies Juha Koponen Veronmaksajain Keskusliitosta			x	x					
VI Vietteet											
	15. Urheili- jat, urhei- lujärjestöt										
		Jalkapallon Pelaajayhdistys ry:n palkkatutki- mus		x							
		Pelaajayhdistyksen toiminnanjohtaja Markus Juhola			x	x					
		Suomen kuntoliikuntaliitto							x		
		Kansallinen liikuntatutkimus		x							
		toiminnanjohtaja Jorma Savola Kuntoliikunta- liitosta			x	x					
	16. Taide, kulttuuri										
		Suomen teatteriohjaajien liitto							x		
	17. Viihde- ja muoti- teollisuus										
VII Yksi- tyishenki- löt											
	18. Henki- löt ilman nimettyä tausta- ryhmää										
		Kirjailija Petteri Järvinen			x	x					
		KHT-tilintarkastaja Pauli Vahtera			x	x					
		EU-asiantuntija Esko Antola			x	x					

		Veteraanisijoittaja Erkki Sinkko			x	x						
		Entinen pääministeri paavo Lipponen	2		x	x						
		Europarlamenttaarikkona toiminut Esko Seppänen			x	x						
		Suursijoittaja Christer Gardell			x	x						
		Nobel-palkittu ekonomisti Paul Krugman			x	x						
		Kirjailija Sofi Oksanen			x		x					
		Sofi Oksasen agentti Szilvia Molnar			x		x					
		FED:n entinen puheenjohtaja Paul Volcker			x	x						
		Entinen valtionvarainministeri Iiro Viinanen			x	x						
		Pettynyt sijoittaja Pekka Jaakkola			x	x						
		Sijoittaja Raimo Selin			x	x						
		Thaimaahan sijoittavan salkunhoitaja Petri Deryng			x	x						
		Mikael Junger			x	x						
		Sosiaalisen median ekspertti Sami Salmenkivi			x	x						x
		Alaskan entinen kuvernööri Sarah Palin			x		x					
		Entinen valtiovarainministeri Hans Eichelä			x	x						
		Espanjan entisen pääministerin Jose Maria Aznarin			x	x						
		Valmentajaisä Kauko Nieminen			x	x						
		Liikemies Toivo Sukari			x	x						
VIII Muut												
	19. Kirkol- linen tai uskonol- linen yhteisö											
	20. Tiedo- tusväline											
		Ylen Kainuun uutiset			x							
		BBC	2		x							
		Verkkolehti Uusi Suomi			x							
		Ylen viestintäpäällikkö Mika Ojamies				x	x					
		saksalaislehti Handelsblatt			x							
		Monet saksalaislehdet, kuten Bild										x
		Aamulehti	3		x							
		Turun Sanomat	6		x							
		Ylen MOT-ohjelma			x							
		Svenska Dagbladet	2		x							
		Dagens Industrin yhdysvaltain kirjeenvaihtaja										x
		Viisi tähteä -lehden verkkosivut			x							
		Satakunnan Kansa			x							
		Uutistoimisto Reuters	13		x							
		Uutispäivä Demari			x							
		Ylen uutiset	4		x							
		Uutistoimisto Bloomberg	8		x							
		talouslehti Wall Street			x							
		Democracy UK on Facebook			x							

			Ylen Keski-Suomen uutiset		x									
			Rusgate-verkkosivut		x									
			talouskanava CNBC	5	x									
			MTV3:n uutiset	3	x									
			Dagens Industri	5	x									
			Ilta-Sanomat		x									
			Yleisradio	2	x									
			Islantilaismediat	2	x								x	
			Ykkösaamu-ohjelma (YLE)	2	x									
			Uuden Suomen verkkokeskustelussa		x									
			Uusi Suomi		x									
			Ruotsalaiset tiedotusvälineet										x	
			Keski-Suomalainen	3	x									
			alma Median Helsingin toimitus		x									
			Tekniikka ja talous		x									
			Helsingin Sanomat	3	x									
			Savon Sanomat	2	x									
			Norjan radio		x									
			Tekniikan Maailma		x									
			Wall Street Journal		x									
			Kaleva		x									
			The Guardian		x									
			Youtube		x									
			Arvopaperi		x									
			Pohjolan Sanomat		x									
			Etelä-Saimaa		x									
			Financial Times	2	x									
			Daily Mail -lehden toimittaja David Brummer			x	x							
			The Guardianin toimittaja Julia Finch			x		x						
			Uutistoimisto AFP		x									
			Red Herring-lehti		x									
			Ruotsin yleisradioyhtiö SVT		x									
			Dokument Inifrån		x									
			Yle Pohjois-Karjala		x									
			The New York Times	2	x									
			Länsi-Savo		x									
			Nelosen toimittaja Susanna Reinboth			x		x						
			Markkinointi&mainonta	2	x									
			Taloustaito		x									
			Kauppalehti Optio		x									
			Affärsvärlden		x									
			Hufvudstadsbladet		x									
			Handelsblatt		x									
	21. Media Itse													
			Kauppalehti	5	x									

		22. Muu tai epä-määräinen lähde, joka jää lukijalle epäselväksi														
			Viestintäviraston Cert-Fi													x
			Veikkausliigaa 1990-luvun alusta seurannut ammattilainen													x
			Analytiikot													x
			Nokia-asiantuntijat													x
			Markkinakommentaattorit													x
			Wall Street													x
			Kommenttien mukaan													x
			New York Stock Exchanges edustaja			x										x
			Viranomaisen lyhyessä tiedotteessaan			x										x
			Asiakkuusindeksitutkimus			x										x
			Ovensuukyselyt			x										x
			uutistoimistot lähteiltään saamiinsa tietoihin viitaten													x
			Analytiikkojen mukaan													x
			Paikallisten operaattoreiden osakkeita ostava sijoittaja													x
			Verkkoutispalvelu delfi.lt:n teettämä mielipidekysely			x										
			Yhdysvalloissa kuluttajien luottamusta kuvaava ABC-kyselytutkimus													x
			Asiantuntija-arvioiden mukaan													x
			arvioitsija Seth Schiesel					x		x						x
			hyvän hallinnon Corporate governance -suositus			x										
			Uutistoimisto Bloombergin haastattelemat analyytikot ja salkunhoitajat						x							x
	IX	Ei mainittua lähdetä														
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)													x
			(Ei lähdemainintaa)												x	
			(Ei lähdemainintaa)													x

		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)									x
		(Ei lähdemainintaa)								x	
		(Ei lähdemainintaa)								x	

Liite 3. Helsingin Sanomien taloussivujen lähdemaininnat

Pääluokka	Alaluokka	Alaluo- kan ryh- mät	Lähde	Kuin- ka mo- nessa ju- tussa esiin- tyy	Do- ku- me ntti- läh- de	Hen- kilö- läh- de	Mi es	Nai nen	Ta ho	Ti- lan- ne- läh- de	Epä- mää- räi- nen läh- de
I Ulkovallat											
	1. Ulkoval- lat										
		EU									
			EU:n sisämarkkinakomissaariksi ehdolla oleva Michael Barnier			x	x				
			(EU:n) sosialistien varapuheenjohtaja Hannes Swoboda			x	x				
			(EU:n) liberaaliryhmän puheenjohtaja Sharon Bowlesin toimisto						x		
			Valkoisen talon tiedote		x						
			EKP:n pääjohtaja Jean-Claude Trichet			x	x				
			EU-komission laskujen mukaan						x		
			Eurostatin tilastojen mukaan	2	x						
			EU-presidentti Herman van Rompuy			x	x				
			Euroopan keskuspankin pääjohtaja Jean-Claude Trichet			x	x				
			EU:n komission puheenjohtaja Jose Manuel Barroso			x	x				
			EU.N sisämarkkinakomissaari Michael Barnier			x	x				
			EU:n talouskomissaari Ollie Rehn			x	x				
			EU komissio						x		
		USA									
			Yhdysvaltain presidentin taloudellisten neuvonantajien puheenjohtaja Christina Romer			x		x			
			Yhdysvaltain presidentti Barack Obama	2		x	x				
			Yhdysvaltain kauppaministeriö						x		
			USAn työministeriö						x		
			USAn kauppaministeriö						x		
		Saksa									
			Saksan tilastovirasto						x		
			Saksan valtionvarainministeri Wolfgang Schäuble	2		x	x				
			Saksan valtionvarainministeriö						x		
		Venä- jä									
			viestintäministeri Igor Stsogolev			x	x				
		Muut									
			Britannian valtionvarainministeriö						x		

			Ruotsin valtionvarainministeri Anders Borg			x	x						
			Britannian ilmastomuutoskomitean puheenjohtaja Adair turner			x	x						
			Sveitsiläinen parlamentaarikko Urs Hany			x	x						
			Ranskan valtionvarainministeri Christine Lagarde			x		x					
			Iso-Britannian pääministeri Gordon Brown			x	x						
			Kiinan arvovaltainen kehitys- ja uudistuskomissio							x			
			OECD:n kansantalousosaston ylijohdaja Jukka Pekkarinen			x	x						
			valtiosihtööri Urban Karlströmin mukaan (Ruotsin)			x	x						
			Kreikan valtionvarainministeri Giorgos Papakonstantinou			x	x						
			Kreikan hallitus							x			
			Britannian valtionvarainministeri George Osborne			x	x						
			Espanjan pääministeri Jose Luis Rodriguez-zabatero			x	x						
			Viron tilastokeskuksen raportti		x								
			Korean valtionvarainministeriö							x			
			IMF							x			
			YK							x			
			Valko-Venäjän hallinto							x			
II Suomen valtio													
	2. Valtionjohto, puoluelaitos												
			Oikeusministeri Tuija Brax			x		x					
			Työministeri Anni Sinnemäki			x		x					
			(EU:n) sosialistiryhmän euroedustaja Liisa Jaakonsaari			x		x					
			Euroedustaja Ville Itälä										
			Työ- ja elinkeinoministeri Mauri Pekkarinen			x		x					
			Europarlamentaarikko Satu Hassi			x		x					
			Europarlamentaarikko Heidi Hautala			x		x					
			Valtionvarainministeri Jyrki Katainen			x		x					
			Kansanedustaja Saara Karhu			x		x					
			Kansanedustaja Kimmo Sasi			x		x					
			Kansanedustaja Pentti Tiusanen			x		x					
			kansanedustaja Sirpa-asko Seljavaara			x		x					
			Kansanedustaja Oras tynkkynen			x		x					
			Vasemmistoliiton puheenjohtaja Paavo Arhinmäki			x		x					
			Pankkivaltuuston jäsen Pekka ravi			x		x					
			Pankkivaltuuston puheenjohtaja Timo Kalli			x		x					
			Valtion omistajaohjauksesta vastaava ministeri Jyri Häkämies			x		x					
			Liikenneministeri Anu Vehviläinen			x		x					
			SDP:n eduskuntaryhmän puheenjohtaja Erro Heinäluoma			x		x					

	3. Julkiskhallinto												
			Työ- ja elinkeinoministeriön erikoissuunnittelija Mikko Kauppinen			x	x						
			Helsingin kaupunginjohtaja Jussi Pajunen			x	x						
			Kakkoo-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen johtaja Jarmo Pirhonen			x	x						
			Verohallinnon ylitarkastaja Kaj Hoffren			x	x						
			Suomen pankin tilasto		x								
			Suomen Pankki	3							x		
			Valtionvarainministeriön alivaltiosihteeri Martti Hetemäki			x	x						
			mol.fi	2	x								
			Fivan markkina- ja operatiivisten riskien toimiston päällikkö Matti Koivu			x	x						
			Suomen Pankin johtokunnan neuvonantaja Harry Leinonen			x	x						
			Suomen Finanssivalvonta								x		
			Fivan apulaisjohtaja Jukka Vesala			x	x						
			Fivan apulaisjohtaja Anneli Tuominen			x		x					
			Suomen pankin tiedote		x								
			Finanssivalvonta								x		
			Finanssivalvonnan markkinavalvoja Laila Hietalahti			x		x					
			Valtionvarainministeriö	2							x		
			Viestintäviraston johtaja Rauni Hagman			x		x					
			Suomen Pankin pääjohtaja Erkki Liikanen			x	x						
			Vantaan kunnan talous- ja velkaneuvoja Riitta Kuittinen			x	x						
			Kuluttajavirasto								x		
			Kelan maksatuspäällikkö Anneli Seppälä			x		x					
			Tullihallituksen selvitys		x								
			Heta Kiiskinen Helsingin Haapaniemen työvoimatoimistosta			x		x					
			Helsingin työ- ja elinkeinotoimisto								x		
	4. Poliisihallinto, rajavartiolaitos												
	5. Oikeusistuinelaitos												
			Hallinto-oikeus								x		
			Perustuslaki		x								
	6. Puolustushallinto												
III Tutkimus													

	7. Yliopistot ja korkeakoulut, tieteenharjoittajat, vapaat asiantuntijat													
			Professori Edward Andersson			x	x							
			Tilastokeskuksen kuukausikatsaus								x			
			Princetonin yliopiston rehtori Uwe Reinhart			x	x							
			St. Gallenin yliopiston talousetiikan tutkija Ulrich Thielemann			x	x							
			MTT Taloustutkimuksen vuosikirja		x									
			Professori Jyrki Niemi MTT:stä			x	x							
			Tilastokeskuksen pankkiyhteen veto		x									
			Helsingin yliopiston ydinvoimapolitiikan historiaa tutkiva Milka Sunell			x			x					
			Tilastokeskus	6							x			
			Harvardin yliopiston professori Howard Gardner			x	x							
			Lindorffin Tilastokeskuksella teettämä tutkimus		x									
			dosentti Dan Steibock			x	x							
			Aalto yliopiston varainhankintajohtaja Jyri Tawast			x	x							
			Jyväskylän yliopiston kansantaloustieteen professori Ari Hyytinen			x	x							
			kansainvälisen kaupan professori Pertti Haaparanta			x	x							
	8. Taloudelliset tutkimuslaitokset, tutkimusyrietykset, markkinatutkimus, luotto- luokituslaitokset													
			Etla										x	
			Etlan projektipäällikkö Martti Kullvik			x	x							
			Cato-instituutti										x	
			Institute for Supplied Management - tutkimuslaitos										x	
			Palkansaajien tutkimuslaitoksen puheenjohtaja Jaakko Kiander			x	x							
			ETLAn kansainvälisen talouden tutkija Paavo Suni			x	x							
			Palkansaajien tutkimuslaitos										x	
			Pellervon taloustutkimus										x	
			Markkinatutkimusyhtiö Strategy Analytics										x	
IV Talous														
	9. Yritykset													

		Pan- kit, rahoi- tus, arvo- paperi											
			Nordea	2								x	
			Valuutta-analyttikko Knut Anton Mork Han- delsbankenin Oslon konttorista			x	x						
			Nordean ekonomisti Reijo Heiskanen			x	x						
			Swedbankin pääekonomisti Cecilia Hermans- son			x	x						
			Nordean analyttikko Jan von Gerich	2		x	x						
			Danske Bankin pääekonomisti Steen Bocian			x	x						
			Guotai Junan Securitiesin ekonomisti Wang Hu			x	x						
			Orient Securitiesin analyttikko Qin Xuwen			x	x						
			OMX Helsingin toimitusjohtaja Lauri Rosen- dahl	2		x	x						
			Sofia Pankin analyttikko Lauri Saarela			x	x						
			Nordean riskianhallintajohtaja Carl-Johan Granvik			x	x						
			JP Morganin toimitusjohtaja Jamie Dimon			x	x						
			Aktiapankin taloudellinen katsaus		x								
			Aktia Pankki									x	
			Nordean Suomen varatoimitusjohtaja Sara Mellas			x			x				
			Nordean tiedote		x								
			Nordean yksikönjohtaja Jussi Mekkonen			x	x						
			Sampo Pankin liiketoimintajohtaja Kenneth kaarnimo			x	x						
			OP-Keskuksen pankinjohtaja Mikko Hyttinen			x	x						
			Salkunhoitaja Hannu Angervo EQ Assets Management-varainhoitoyhtiöstä			x	x						
			Sampo Pankin hallituksen puheenjohtaja Björn Wahlroos			x	x						
			Solidiumin toimitusjohtaja Kari Järvinen	2		x	x						
			The Benchmark-yhtiön analyttikko Clayton Moran			x	x						
			Nasdaq OMX:n tilaisuudessa väitöstutkimuk- sen esitellyt Märten Knuts			x	x						
			Investointipankki Nomuran analyttikko Stuart Jefferey			x	x						
			Sampo									x	
			Espanjan säästöpankkien yhteenliittymän FUNCASin ekono- misti Maria Jesus Fernandez			x	x						
			Sampon konsernijohtaja kari Stadigh			x	x						
			Evli Pankin toimitusjohtaja Kim Pessala			x	x						
			Nordean yksityistalouden ekonomisti Anu Numminen			x			x				
			Sampo pankin liiketoiminnan kehittämissyksi- kön johtaja Liisa Neimala	2		x			x				
			OP Pankin pankinjohtaja Marko Helin			x	x						
			Deutsche Bank									x	
			BIS:n mukaan									x	
			Kuntarahoituksen toimitusjohtaja Pekka Averlo			x	x						
		Teolli- suus											

			GM:n hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja Ed Whiteacre			x	x						
			GM:n hallituksen varapuheenjohtaja Bob Lutz			x	x						
			IPP:n hallituksen puheenjohtaja Sven A. Olsson			x	x						
			UPM								x		
			UPM:n tekniset materiaalit toimintayksikön johtaja Jussi Vanhanen			x	x						
			STX Finlandin toimitusjohtaja Martin Landtman	2		x	x						
			Kemiran hallituksen puheenjohtaja Pekka paasikivi			x	x						
			Elcotecin talous- ja rahoitusjohtaja Mikko Puolakka			x	x						
			Neste Oilin ympäristö- ja turvallisuusjohtaja Simo Honkanen			x	x						
			Moventasin toimitusjohtaja Jukka Jäämaa			x	x						
			Elqotecin perustaja Antti Piippo			x	x						
			Elqotecin perustaja Henry Sjöman			x	x						
			Elqotecin perustaja Jorma Vanhanen			x	x						
			Elqotecin toimitusjohtaja Jouni Hartikainen			x	x						
			Fortumin Esa Hyvärinen			x	x						
			TVO:n johtava asiantuntika Anneli Nikula			x				x			
			Fennovoiman viestintäjohtaja Maira Kettunen			x				x			
			Fortumin yhyteiskuntasuhdejohtaja Esa Hyvärinen			x	x						
			Totalin vuosikertomus		x								
			Shell Suomen liiketoimintajohtaja Henry Hellberg			x	x						
			Daimlerin johtaja Dieter Zetsce			x	x						
			Fortumin kestävän kehityksen johtaja Anne Brunila			x				x			
			Rolls Roycen tehtaan myyntijohtaja Risto Järvinen			x	x						
			Keivitsa Miningin kaivoksen johtaja Reijo Uusitalo			x	x						
			First Solar								x		
			First Solarin toimitusjohtaja Bruce Sihn			x	x						
			Myllykosken osavuositarkastus		x								
			Tikkurilan Polskan toimitusjohtaja Tapio Saarela			x	x						
			Spykerin toimitusjohtaja Victor Muller			x	x						
			Uponorin toimitusjohtaja Jyri Luomakoski			x	x						
			Elcotecin hallituksen puheenjohtaja antti Piippo			x	x						
		ICT											
			DNA:n hallituksen puheenjohtaja Risto Siivola			x	x						
			Googlen palvelukeskuksista vastaava johtaja Joe Kava	2		x	x						
			Nokia Siemens Networks								x		
			Googlen alueellinen johtaja Phillip Schindler			x	x						
			Apple								x		
			NokiaSiemens Networks								x		
			TeliaSonoran hallituksen puheenjohtajuudesta luopunut tom von Weyman			x	x						
			Teknikföteragenin väistyvä toimitusjohtaja Anders Narvinger			x	x						

			AOL:n toimitusjohtaja Jon Brod			x	x						
			Nokian musiikkipalvelun johtaja elisabeth Schimel			x		x					
			nokian aluejohtaja Chris Leong			x	x						
			Nokian kehitysohtaja Mary McDowell			x		x					
			johtaja Michael Shim			x	x						
			Elisan toimitusjohtaja Veli-Matti Mattila	2		x	x						
			Facebook-yhtiön edustaja			x							
			Facebookin toimitusjohtaja Mark Zuckerberg			x	x						
		Kii- teistö ja raken- nus											
			Honkarakenne									x	
			Catella									x	
			Aberdeenin sijoituspäälikkö Jaakko Ristola			x	x						
			Catella Property:n toimitusjohtaja Michael Schönach	2		x	x						
			Kiinteistömaailman toimitusjohtaja Tommi Rytönen			x	x						
			Kiinteistömaailma									x	
			Kiinteistöväylitysalan keskusliiton selvitys		x								
			Kiinteistöväylitysliiton toimitusjohtaja Jukka Malila			x	x						
		Kaup- pa											
			Stockmann									x	
			Mustan pörssin kenttätoiminnasta vastaava Risto Leikkari			x	x						
			Intersportin toimitusjohtaja Juha Nurminen			x	x						
			Cityconin toimitusjohtaja Heikki Olkinuora			x	x						
			Waldo's Clothesia pyörittävä Marko Reijonen			x	x						
			SOK:n ex-pääjohtaja Arto Hiltunen	2		x	x						
			Lähikauppa (ent. Tradeka)									x	
			ABC huoltamoketjun johtaja Heikki Stranden			x	x						
			Teboilintoimitusjohtaja Alexander Malanin			x	x						
			ST1:n hallituksen puheenjohtaja Mika Anttonen			x	x						
			SEO:n toimitusjohtaja Harri Vuosalo			x	x						
			Helmisimpukka huoltamolla työskennellyt Elina Ruuhala			x		x					
			Tampereen Ikean toimitusjohtaja Juha Taskinen			x	x						
			Tallinnan Prisman myyjä Hannes Tuurmaa			x	x						
			Stockmann-konsernin toimitusjohtaja Maisa Romanainen			x		x					
			Rautakirjan Viron aluejohtaja Ivar Vendelin			x	x						
			Prisman Viron aluejohtaja Janne Lihavainen			x	x						

		Liikenne, logistiikka, matkailu												
			Itella											x
			Finnair	2										x
			Japan Airlines											x
			Finnairin matkustamopalveluosaston johtaja Kati Lehesmaa				x			x				
			Finnairin rahoitusjohtaja Mikael Stirrkinen				x		x					
			Itellan aluejohtaja Hannu Kahilahti				x		x					
			Holiday club resortsin toimitusjohtaja Vesa Tengman				x		x					
			SAS:n hallituksen puheenjohtaja Fritz Schur				x		x					
			Finavian toimitusjohtaja Reijo Tasanen				x		x					
			Finnairin toimitusjohtaja Mika Vehviläinen				x		x					
			British Airways											x
			BA:n Suomen-Baltian johtaja Satu Karjalainen				x			x				
			BA:n toimitusjohtaja Willie Walsh				x		x					
			VR											x
		Elin- tarvi- ke- teolli- suus ja ruoka												
			Nepresson pääjohtaja Richard Girandot					x		x				
			Heineken											x
			Kondiittorimestari Iiro Heinonen Myllyn Parhaista					x		x				
			Luonnosta Oy:n toimitusjohtaja Aki Aunola					x		x				
			Anheuser-Busch InBevin vuosikertomus			x								
			SABMillerin vuosikertomus			x								
			Heinekenin vuosikertomus			x								
			Carlsbergin vuosikertomus			x								
			Carlsbergin toimitusjohtaja Jorgen Rasmussen					x		x				
			Olvin konserniohjauksesta vastaava johtaja Mikko Paananen					x		x				
		Vakuutus												
			Ilmarisen sijoituksista vastaava varatoimitusjohtaja Timo Riitakallio					x		x				
			Ilmarinen	2										x
			Ilmarisen varatoimitusjohtaja Jaakko Tuomikoski					x		x				
			Varma											x
			Eläke-Tapiola											x
			Eläke-Fennia											x
			Etera											x

		Kuntien Eläkevakuutus								x							
		Valtion eläkerahasto								x							
		Veritaksen toimitusjohtaja Staffan Sevon				x		x									
		Media															
		Acta Printin tiedote				x											
		Alma Median toimitusjohtaja Kai Telanne					x		x								
		STT:n päätoimittaja ja toimitusjohtaja Mika Petterson					x		x								
		Lehtikuvan toimitusjohtaja Juha Nousiainen					x		x								
		Financial Times				x											
		Reuters				x											
		Nelonen Median toimitusjohtaja Hans Edin					x		x								
		MTV Median toimitusjohtaja Pekka Kerhuvaa-ra					x		x								
		Da online														x	
		Nyttiga idoter? -kirja				x											
		Sanoman hallituksen puheenjohtaja Jaakko Rauramo					x		x								
		Tikitagin toimitusjohtaja Antti Hannula					x		x								
		Eazyn myytnipäällikkö Jouni Valta					x		x								
		Muut															
		Bioteknologiayritys Biohit														x	
		Biohitin tiomitusjohtaja Osmo Suovaniemi	2				x		x								
		Trainers' House	3													x	
		Trainers' Housen hallituksen puheenjohtaja Aarne aktan					x		x								
		Kymenlaakson elinkeinoelämää kehittävän Cursor-yhtiön toimitusjohtaja Hannu Karavirta					x		x								
		Invest in Finlandin -yhtiön kehitysjohtaja Jari Ängeslevä					x		x								
		Suomen asiakastieto														x	
		asiakastiedon palvelujohtaja Risto Kallio					x		x								
		Elfi Oy:n toimitusjohtaja Antti Koskelainen					x		x								
		Energiakolmio														x	
		Greenstream														x	
		Point Carbon				x											
		Point Carbonin senioriasiantuntija Kristian Tangen					x		x								
		Juha Ruokonen Greenstreamista					x		x								
		AC Nielsen														x	
		Orionin toimitusjohtaja Timo Lappalainen					x		x								
		KPMG														x	
		Turvatiimi														x	
		Otso Palvelut														x	
		Suomen Asiakastiedon rekisteri				x											
		Suomen rahatieto														x	
		Finpro														x	
		varajohtaja Tarja Päivärinte Finnprosta					x					x					

	10. Elinkeinoelämän järjestöt										
			Maria del Pilar Giraldo Rendon Kolumbian kahvinkasvattajien liitosta			x		x			
			tutkimus- ja laatujohtaja Gloria Ines Puerta Quintero			x		x			
			Jayson Galvis Kolumbian kahvinkasvattajien liiton laatuksuksesta			x	x				
			Mainostajien liiton mainos - ja mediatoimistosuhteet -tutkimus		x						
			Mainostajien liiton toimitusjohtaja Ritva Hanski-Pitkälampi			x		x			
			Päivittäistavarakauppa ry:n							x	
			Suomen kuljetusalan järjestö SKAL							x	
			Suomen yrittäjien lakiasiain päällikkö Janne Makkula			x	x				
			Sveitsin pankkiyhdistyksen puheenjohtaja James Nason			x	x				
			Autoalan tiedotuskeskus							x	
			Reilun kaupan edistämisyhdistyksen kattojärjestö FLO			x	x				
			Suomen kaupan liiton asiamies Matti Räisänen			x	x				
			työeläkevakuuttajat ry:n puheenjohtaja Esa Swanljung			x	x				
			Kiinteistöliiton toimitusjohtaja Harri Hiltunen			x	x				
			Elinkeinoelämän keskusliitto	2						x	
			Suomen yrittäjät							x	
			Perheyritysten liitto							x	
			kasvinviljelyn asiamies Antti Lavonen MTK:sta			x	x				
			Suomen Elektronisen kaupankäynnin yhdistyksen puheenjohtaja Kare Casals			x	x				
			Sähköisen kaupan palvelukeskus							x	
			ECF							x	
			Ekonomijärjestö Naben kysely		x						
			Naben johtaja Lynn Reaser			x		x			
			Finanssialan keskusliiton toimitusjohtaja Piia-Noora Kauppi			x		x			
			Evan toimitusjohtaja Sixten Korkman			x	x				
			Lindorff							x	
			Lindorffin liiketoimintajohtaja Seppo Lahtinen			x	x				
			Anne Nilsen Finanssialan keskusliitosta			x		x			
	11. Työnantaja- ja toimialaliitot										
			Teollisuusalojen ammattiliittojen verkkosivut		x						
	12. Palkansaaja- ja työntekijäjärjestöt, ammattiyhdistysliike										
			Toimihenkilöunioni							x	

			STX:n Kaukaan tehtaan pääluottamusmie Seppo Viholainen			x	x						
			SAK:n pääekonomisti Olli Koski	2		x	x						
			Toimihenkilöunioni							x			
			Itellan pääluottamusmie Jarmo Niemi			x	x						
			Superlonin pääluottamusmie Pia Salminen			x		x					
			Suomen liikennealentäjiliiton puheenjohtaja Kristian Rintala			x	x						
			SAK	2						x			
			Hansaprintin Martinlaakson toimipaikan pääluottamusmie Kari Puttonen			x	x						
			Union General dos Trabfadores -liiton puheen- johtaja Jorge Puente			x	x						
			Viron valtion ja kuntien ammattiyhdistyksen puheenjohtaja Kalle Liivamägi			x	x						
			Erton puheenjohtaja Tapio Huttula			x	x						
	13. Maa- ja metsä- talous												
			Metsäntutkimuslaitos							x			
			Metsänhoitajaliiton puheenjohtaja Tuula Jusko			x		x					
			Metsäliitto							x			
			Metsäliiton johtaja Kari Jordan			x	x						
			Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion johtaja Riitta Toivonen			x		x					
			Tapion metsänhoitoasiantuntija Matti Ruotsa- lainen			x	x						
	V Kansa- laistoimin- ta												
		14. kansa- lais- järjestöt, järjestäy- tyneet kansanliik- keet											
			Mannerheimin lastensuojeliiton hallintojohta- ja Seppo Ristilehto			x	x						
			WWF:n yhteistyöstä vastaava johtaja Anneli Alftan			x		x					
			Maan Ystävät ry:n raportti		x								
			Veronmaksajat ry:n toimitusjohtaja Teemu Lehtinen			x	x						
			Velkaneuvonta ry:n asianajaja Juhani Viilo			x	x						
	VI Vietteet												
		15. Urheili- jat, urhei- lujärjestöt											
		16. Taide, kulttuuri											
			kirjastonhoitaja Francisco Benzal			x	x						
			(kirjastonhoitajan) työtoveri Flor Cubero			x	x						

	17. Viihde- ja muoti- teollisuus												
VII Yksi- tyishenki- lö													
	18. Henki- lö	ilman nimettyä tausta- ryhmää											
			Kolumbialainen 76-vuotias kahvinviljelijä Ignacio Quiroz				x	x					
			vaneritehtaan sahaaja Erno Kivi				x	x					
			rekkaa ammatikseen ajava Seppo Riikonen konsulttiyhtiön palveluksessa työskentelevä Kari Koskikallio				x	x					
			Minna Mustakallio				x		x				
			puolalainen kaivosmies Dominik boblan				x	x					
			diplomi-insinööri Dominik Switula				x	x					
			kari Koskikallio				x	x					
			Heikki Tikkakoski, 58				x	x					
			Julianna Järvinen				x		x				
			Esko Keitaanranta, 63				x	x					
			Tellervo Hamilo, 64				x		x				
			Christiane Vocke, 64				x		x				
			Pirkko Laasonen, 78				x		x				
			Sakari Haaksiala				x	x					
			Miguel-Angel Triguero				x	x					
			Sini-Pilvi Silen				x		x				
			Hanna Ollikainen, 19				x		x				
			Zagros Manuschar, 20				x	x					
			ifeoma Kulmala, 21				x		x				
			Feniks Willamo, 17				x	x					
VIII Muut													
	19. Kirkol- linen tai uskonnol- linen yhteisö												
			Seurakuntayhtymän hallintojohtaja Timo Korhonen				x	x					
	20. Tiedo- tusväline												
			Reuters	10	x								
			The Economist			x	x						
			sveitsiläinen aikakauslehti Bilan		x								
			Kyoda News		x								

			Taloussanomat		x														
			STT		x														
			Talouslehti Vedomost		x														
			Bloomberg	4	x														
			Financial Times	4	x														
			Wall Street Journal	2	x														
			CBS -kanavan kysely		x														
			Washington Examiner -lehden toimittaja Timothy Carney				x		x										
			Startel		x														
			Frankfurter Allemeigne		x														
			Sunday Times		x														
			Washington Post		x														
			El Pais		x														
			Talouselämä		x														
			Talouselämä 500 -selvitys		x														
			BBC		x														
			Kuntalehti		x														
	21. Media	Itse																	
			Helsingin Sanomat	2	x														
			Helsingin Sam´nomien selvityksen mukaan		x														
			Helsingin Sanomien tietojen mukaan																x
	22. Muu	tai epä-																	
		määräinen																	
		lähde, joka																	
		jää lukijal-																	
		le epäsel-																	
		väksi																	
		Muu																	
			Esimerkit on poimittu Helsingin Sanomien toimituk-		x														
			seen tulleista vajaasta 80 tervehdyksestä																
			Terhi Rantanen: STT:n uutisia sadan vuoden		x														
			varrelta																
			Arvopaperilautakunta										x						
		Epä-																	
		määr.																	
			Lain mukaan																x
			Goldman Sachs -pankin toimitusjohtaja Lloyd Blank-																x
			feinin väitetään sanoneen																
			Romer sanoi tv-haastattelussa																x
			uutistoimistojen välittämät tiedot kertovat																x
			Reutersin keräämien ekonomistien ennusteiden																x
			keskiarvo																
			Viestimien tietojen mukaan																x
			Uutistoimisto Bloombergin haastatteleminen																x
			ekonomistien mukaan																
			kertoivast maiden viestimet (Argentiina ja																x
			Uruguay)																
			Kiinan hallituksen alainen ajatushautomo																x

			(Ei lähdemainintaa)										x